

2020. aasta seire koondaruanne
31.12.20 seisuga

Margit Partei

2021 Tartus

ETTEVÕTLUSÕPPE
PROGRAMM

Sisukord

Sisutabel.....	3
Eessõna.....	6
1. Ettevõtlusõppe programmi Edu ja Tegu tulemuslikkus	7
Ettevõtlusõppe programmi Edu ja Tegu seire ülesehitus	7
Edu ja Tegu üldine tulemuslikkus: rakenduskava väljund- ja tulemusnäitaja	8
Väljundnäitaja.....	8
Tulemusnäitaja.....	10
2. Tulemused 31.12.2020 seisuga	12
Väljund- ja tulemusnäitaja	12
Tegevussuund 2: täienduskoolitused	15
Tegevussuund 3: praktiline ettevõtlusõpe	22
Tegevussuund 4: eelinkubatsioon	33
Tegevussuund 5: kompetentside arendamine ja uuringud.....	46
Tegevussuund 6: teavitamine ja tunnustamine.....	55
Kokkuvõte	62
Lisad	63
Lisa 1. Seire tulemuste koondtabel 31.12.2020 seisuga.....	63
Lisa 2. Rakenduskava tulemusnäitajasse arvestatud õppeasutused	66
Lisa 3. Rakenduskava väljundindikaatorisse arvestatud õppeasutused.....	71
Lisa 4. Junior Achievementi majandus- ja ettevõtlusõppe programmidega liitunud uued õppeasutused	77
Lisa 5. Ida-Viru Ettevõtluskeskuse haridusprogrammiga „Ettevõtlik kool” liitunud uued õppeasutused	81
Lisa 6. Nii Ida-Viru Ettevõtluskeskuse haridusprogrammiga „Ettevõtlik kool” kui ka Junior Achievementi majandus- ja ettevõtlusõppe programmidega liitunud uued õppeasutused	83
Lisa 7. Ettevõtlusõppe programmi täienduskoolitusel osalenud õppeasutuste kaupa ..	85
Lisa 8. Ettevõtlusõppe programmi õppereisidel osalemine õppeasutuste kaupa	94
Lisa 9. Eelinkubatsiooni programmis STARTER osalenud õppeasutused õppurite osaluskordade kaupa	95
Lisa 10. 2016.–2018. aastal väljatöötatud ettevõtlusõppe mooduleid rakendavad õppeasutused	97
Lisa 11. Avatud taotlusvooru kaudu projekti läbiviinud ja ettevõtlusõpet rakendavad õppeasutused	99
Lisa 12. Ettevõtlusõppe programmi raames toimunud õppereisid ja konverentsid	100

Sisutabel

Indikaator / aruanne		Mõõtmine (korda aastas)	Lk(-d)	Tabel(id)	Joonis(ed)	Lisa(d)	Väline allikas
Programmi üldine tulemuslikkus							
VN	Õppeasutuste arv, kes osalevad ettevõtlusprogrammis, et võtta kasutusele ettevõtlusmoodul	4	8-10, 12	1, 3	1, 2	1, 3	–
TN	Programmis osalenud õppeasutuste osakaal, kes on ettevõtlusmooduli kasutusele võtnud	4	10-11, 13	2, 3	1, 2	1, 2	–
Tegevussuund 2: täienduskoolitused							
7.2	Ettevõtlusõppe täienduskoolitusel osalenud õpet läbiviivate spetsialistide osalemiskorrad	4	16, 21, 21	4, 6	–	1, 7	–
7.2 a	Koolitustel osalenud õpetajate arv	4	16	4	–	–	–
A	Täienduskoolituste tagasiside uuring	2	19	–	–	–	LINK
A	Täienduskoolituste järeluurimine	2	19	–	–	–	LINK
TI	Täienduskoolitused läbinute sugu, asutus, vanus, elukoht (tasakaalustatus sugude, vanusegruppide, asutuste ja maakondade kaupa)	2	17	5	3	–	–
Tegevussuund 3: praktiline ettevõtlusõpe							
7.3	Koolide arv, kes osalevad nii haridusprogrammis "Ettevõtlik kool" kui ka õpilasfirmade programmides ja viivad läbi ettevõtlusõpet	4	22	7	–	1, 6	–
7.3 a	Õppeasutuste arv, kes on ettevõtlusmooduli kasutusele võtnud (üldharidus-, kutseharidus-, rakenduskõrgkoolid) ja õpetatakse süsteemselt ettevõtlust	4	22, 31	7	–	–	–
7.3 b i	„Ettevõtliku kooli” võrgustikuga liitunud uute koolide arv	4	22, 26-28, 31, 31-32	7, 8	4	1, 5	–
7.3 b ii	IVEKi koolitustel osalenud õpetajate osalemiskorrad (isikute arv)	4	22	7	–	–	–
7.3 c i	Õpilasfirma programmis ja teistes ettevõtlusõppe programmides osalevate uute haridusasutuste arv	4	22, 28-30, 30, 32	7	–	1, 4	–
7.3 c ii	JA koolitustel osalenud õpetajate osalemiskorrad (isikute arv)	4	22	7, 9, 10	–	–	–
TI	Eestis registreeritud õpilasfirmade arvu muutus aastate kaupa	1	–	–	5	–	–
TI	„Ettevõtliku kooli” programmis osalenud koolide arvu muutus aastate kaupa	1	–	7	4	–	–
TI	Junior Achievementi programmides osalenud koolide arvu muutus aastate kaupa	1	–	7	–	–	–

Sisutabel jätkub

Indikaator / aruanne		Möötmine (korda aastas)	Lk(-d)	Tabel(id)	Joonis	Lisa(d)	Väline allikas
Tegevussuund 4: eelinkubatsioon							
7.4	Kutse- ja kõrgharidustasemel eelinkubatsiooni teenust kasutanud meeskondade arv (summaarselt)	2	34, 36–39, 45	11, 13	–	1, 9	–
7.4 a i	Programmi lõpetanud õppurite arv	2	34	11, 13	–	–	–
7.4 a ii	Programmi lõpetanud õppurite koolide arv	2	34, 36–39	11, 12, 13	–	–	–
7.4 a iii	Osalenud meeskondade arv (sh formaalõppe meeskonnad)	2	–	11, 13	–	–	–
7.4 a iv	Programmis osalenud õppurite arv	2	–	11, 13	–	–	–
TI	Eelinkubatsiooni programmi üritustel osalenute arv	4	34	–	–	–	–
A	Programmis osalenute õpikogemus ja valmisolek ettevõtlusega tegelemiseks: põhiprogrammi tagasiside uuring	2	43	–	–	–	LINK
A	Põhiprogrammist väljalangenute (<i>drop-out</i>) küsitlus	2	44	–	–	–	LINK
A	Pikaajalise mõju uuring: põhiprogrammi tiimijuhtide järeluurimine	2	44	–	–	–	LINK
A	Programmis osalenute õpikogemus ja valmisolek ettevõtlusega tegelemiseks: edasijõudnute programmi tagasiside uuring	2	–	–	–	–	LINK
A	Edasijõudnute programmi väljalangenute (<i>drop-out</i>) küsitlus	2	–	–	–	–	LINK
A	Pikaajalise mõju uuring: edasijõudnute programmi tiimijuhtide järeluurimine	2	–	–	–	–	LINK
Tegevussuund 5: kompetentside arendamine ja uuringud							
7.5	Tegevusest toetust saanud uuringute ja analüüside põhjal avaldatud teadusartiklite arv	4	47–48, 49, 54	14	–	1	–
7.5 a i	Korraldatud õppereiside arv	4	49, 51, 54	14	–	10	–
7.5 a ii	Uuringute raportite arv	4	48, 49, 50–51, 52–54, 54	14, 15	–	–	–
7.5 a iii	Süsteemsete seireraportite arv	4	49, 49–50, 52, 54	14	–	–	–
TI	Õppereisidel ja konverentsidel osalenute arv	2	–	–	–	8, 10	–
A	Õppereiside ja konverentside tagasiside: vahetu tagasiside lähetusaruannete kaudu	2	–	–	–	–	LINK
A	Õppereiside ja konverentside tagasiside: koostöökaasused ja nähtud praktikate rakendamine	2	–	–	–	–	LINK

2020. aasta seire koondaruanne 31.12.2020 seisuga

Sisutabel jätkub

Indikaator / aruanne		Mõõtmine (korda aastas)	Lk(-d)	Tabel(id)	Joonis	Lisa(d)	Väline allikas
Tegevussuund 6: teavitamine ja tunnustamine							
7.6	Ettevõtlusõpet, ettevõtlikkust initsieerivatel seminaridel, inspiratsiooni- ja motivatsioonipäevadel jm üritustel osalejate arv	4	56, 56–57	16	–	1	–
7.6 a i	Tunnustatute arv	4	56, 57, 60, 61	16	–	1	–
7.6 a ii	Avaldatud uudiskirjade arv	4	56, 58, 61	16	–	1	–
TI	Kodulehe (http://ettevotlusope.ee) külastuste arv	4	56, 60	–	–	–	–
TI	Facebooki lehe külastuste arv	4	56, 61	–	–	–	–
TI	Meedias programmi Edu ja Tegu kohta ilmunud kajastuste arv	4	56, 58	17	–	–	LINK

Nt: 7.1 – tegevussuuna väljundindikaator, 7.1 a – tegevussuuna alamindikaator, TI – täiendav indikaator, A – ankeetküsitlus

Allikas: autori koostatud

Eessõna

Käesolev dokument annab ülevaate Haridus- ja Teadusministeeriumi ettevõtluseõppe programmi „Ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe süsteemne arendamine kõigil haridustasemetel” (ettevõtlusõppe programm Edu ja Tegu) tegevustest, tulemustest ja indikaatorite seisust perioodil 1. oktoober 2020 kuni 31. detsember 2020. Varem on valminud 2016. aasta koondtulemuste aruanne¹, 2017. aasta seire I vahearuanne², 2017. aasta seire poolaastaruanne³, 2017. aasta II seire vahearuanne⁴, 2017. aasta seire koondaruanne⁵, 2018. aasta seire I vahearuanne⁶, 2018. aasta seire poolaastaruanne⁷, 2018. aasta II seire vahearuanne⁸, 2018. aasta seire koondaruanne⁹, 2019. aasta seire I vahearuanne¹⁰, 2019. aasta poolaastaruanne¹¹, 2019. aasta II vahearuanne¹², 2019. aasta seire koondaruanne¹³, 2020. aasta seire I vahearuanne¹⁴, 2020. aasta seire poolaastaruanne¹⁵ ja 2020. aasta II vahearuanne¹⁶.

Käesolevas ettevõtlusõppe programmi Edu ja Tegu seire aruandes tutvustatakse esmalt programmi tarbeks välja töötatud seire metoodikat ning üldise seire tulemusi. Järgnevad peatükid, mis analüüsivad iga tegevussuuna tulemuslikkust ja indikaatorite sihttasemete täitmist sügavuti. Aruanne lõpeb kokkuvõtte ja lisadega.

Ettevõtlusõppe programmi Edu ja Tegu seire aruanne on valminud koostöös kõigi programmi tegevussuundade ja partneritega. Seiremetoodika on välja arendanud, tegevusi koordineerib ja analüüsi teostab Tartu Ülikool programmi Edu ja Tegu tegevussuuna 5 raames. Aruande koostaja tänab kõiki osapooli nende suure panuse eest seire aruande valmimisse.

Ettevõtlusõppe programmi Edu ja Tegu toetavad Euroopa Liidu Sotsiaalfond ning Eesti Vabariigi Haridus- ja Teadusministeerium.

¹ Partei, M. (2017) „Seire aruanne. 2016 aasta koondtulemused 31.12.16 seisuga”.

[<http://ettevotlusope.edu.ee/wp-content/uploads/2017/03/2016.-a-seire-aruanne.pdf>]

² Partei, M. (2017) „2017. aasta I seire vahearuanne 31.03.17 seisuga”.

³ Partei, M. (2017) „2017. aasta seire poolaasta aruanne 31.05.17 seisuga”.

⁴ Partei, M. (2017) „2017. aasta II seire vahearuanne 30.09.17 seisuga”.

⁵ Partei, M. (2018) „2017. aasta seire koondaruanne 31.12.17 seisuga”. [<http://ettevotlusope.ee/wp-content/uploads/2018/02/2017.-aasta-seirearuanne.pdf>]

⁶ Partei, M. (2018) „2018. aasta seire I vahearuanne 31.03.18 seisuga”.

⁷ Partei, M. (2018) „2018. aasta seire poolaastaruanne 31.05.18 seisuga”.

⁸ Partei, M. (2018) „2018. aasta II seire vahearuanne 30.09.18 seisuga”.

⁹ Partei, M. (2019) „2018. aasta seire koondaruanne 31.12.18 seisuga”.

¹⁰ Partei, M. (2019) „2019. aasta seire I vahearuanne 31.03.19 seisuga”.

¹¹ Partei, M. (2019) „2019. aasta seire poolaastaruanne 31.05.19 seisuga”.

¹² Partei, M. (2019) „2019. aasta seire II vahearuanne 30.09.19 seisuga”.

¹³ Partei, M. (2020) „2019. aasta seire koondaruanne 31.12.19 seisuga”.

¹⁴ Partei, M. (2020) „2020. aasta seire I vahearuanne 31.03.20 seisuga”.

¹⁵ Partei, M. (2020) „2020. aasta seire poolaastaruanne 31.05.20 seisuga”.

¹⁶ Partei, M. (2020) „2020. aasta seire II vahearuanne 30.09.20 seisuga”.

1. Ettevõtlusõppe programmi Edu ja Tegu tulemuslikkus

Ettevõtlusõppe programmi Edu ja Tegu seire ülesehitus

Ettevõtlusõppe programmi Edu ja Tegu seire tegevus tugineb 2016. aasta jooksul programmi tegevussuuna 5 raames välja töötatud ja kõigi tegevussuundade juhtidega kooskõlastatud laiahaardelisele seire skeemile. Lisaks programmi tulemuslikkuse hindamisele on seire skeemi eesmärk muuta programmi tegevused läbipaistvaks, kõigile üheselt mõistetavaks ja luua süsteem, mis aitab kõigil osapooltel tegutseda kindlaksmääratud tingimustes. Seire skeem sätestab mitmesugused tähtajad ja vastutuse jagunemise, et muuta kõigi programmiga seotud isikute töö planeerimine lihtsamaks. Kogu programmi seiremetoodika, mis on tabelite kujul kirjeldatud seire skeemis, on üles ehitatud internetipõhisesse Google Sheets keskkonda ja on elektrooniliselt kättesaadav igal ajahetkel kõigile programmi töötajatele. Ka andmete kogumine kõigis tegevussuundades toimub valdavalt Google Sheets keskkonna abil, mis muudab andmetabelid igal ajal kättesaadavaks kõigile, kellel on ligipääs seire skeemile. Selline ülesehitus on taotluslik, eesmärgiga saavutada täielik läbipaistvus programmi tegevuste tulemuslikkuse seiramisel.

Ettevõtlusõppe programmi tulemuslikkust hinnatakse kolme liiki indikaatoritega:

1. Meetme tegevuse „Ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe süsteemne arendamine kõigil haridustasemetel” toetuse andmise tingimustest (TAT) tulenevad indikaatorid:
 - a. rakenduskava väljundnäitaja (lihtsuse huvides edaspidises tekstis lühendatud kui väljundnäitaja),
 - b. rakenduskava tulemusnäitaja (edaspidi: tulemusnäitaja),
 - c. toetatavate tegevuste spetsiifilised väljundnäitajad (edaspidi: tegevussuundade väljundindikaatorid);
2. „Ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe süsteemne arendamine kõigil haridustasemetel” iga aasta tegevuskava ja eelarve projekti juurde kuuluvast seletuskirjast tulenevad indikaatorid, mis võivad aastate kaupa muutuda tulenevalt programmi tegevustest (edaspidi: alamindikaatorid);
3. Tegevussuundade töörühmade ja seire juhi koostöös valminud tegevussuundade-põhised täiendavad indikaatorid, mis annavad edasi detailsemat informatsiooni tegevussuundade spetsiifikast lähtuvalt (edaspidi: täiendavad indikaatorid).

Esimest liiki indikaatoritele on toetuse andmise tingimustes (TAT) määratletud sihttasemed 2018. ja 2020. aasta lõpuks, teist liiki indikaatorite sihttasemed määratakse programmi iga tegevusaasta tegevuskava ja eelarve projekti juurde kuuluvas seletuskirjas. Täiendavatel indikaatoritel sihttasemed puuduvad, kuna tegu on lisainformatsiooni edasiandvate indikaatoritega. Lisaks täiendavatele indikaatoritele on tegevussuundades 2, 4 ja 5 kasutusel ankeetküsitlused, hindamaks tegevuste nii lühema- kui ka pikemaajalist mõju. Tegevussuuna 2 (täienduskoolitused) ja tegevussuuna 5 (kompetentside arendamine ja uuringud) ankeetide tulemustest valmivad lühiraportid, tegevussuuna 4 (eelinkubatsioon) küsitluste tulemustest valmivad tagasiside aruanded.

Iga tegevussuuna sees vastutab andmete kogumise eest tegevussuuna juht, kes edastab informatsiooni süsteemselt seire spetsialistile, kelle ülesanne on saadud informatsioon koondada, andmeid analüüsida ja asjakohaselt presenteerida. Seire spetsialist kogub lisaks kvantitatiivsetele andmetele (väljund-, alam- ja täiendavad indikaatorid ning rakenduskava väljund- ja tulemusnäitaja) teavet ka tegevussuundades toimunud tegevuste ning tulevikuplaanide kohta, et anda programmi tegevustest ja tulemuslikkusest kõikehõlmav ülevaade. Seire tegevus peaks andma väärtuslikku informatsiooni ja tagasisidet tegevussuundade spetsiifiliste tegevuste ja kogu programmi tulemuslikkuse kohta kõigile seotud osapooltele, alates programmi elluvijast ja partneritest kuni tegevussuundade töörühmade liikmeteni.

Programmi seire aruanne ilmub neli korda aastas, seejuures erineb aruande detailsusaste:

1. Iga kalendriaasta 7. mail ilmub programmi esimene vahearuanne, mis on oma olemuselt kõige vähem ametlik ja lühike aruanne. Vahearuanne kajastab indikaatorite tulemusi 31. märtsi seisuga¹⁷. Oluline on meeles pidada, et vahearuanDES ei saa tulenevalt programmi tegevuste eripäradest kajastada kõigi indikaatorite hetkeseisu.
2. Iga kalendriaasta 31. augustil ilmub programmi poolaastaruanne 31. mai¹⁸ seisuga. Poolaastaruandes on toodud ülevaade indikaatorite täitmisest, kuid selles aruandes kajastub rohkemate indikaatorite hetkeseis kui vahearuannetes.
3. Iga kalendriaasta 7. novembril ilmub programmi teine vahearuanne, mis kajastab indikaatorite täitmist 30. septembri¹⁹ seisuga. Tulenevalt sellest, et programmi poolaastaruande ja teise vahearuanDE vahelisest neljakuisest aruandlusperioodist 75 protsenti jääb õppeaasta mõistes väheaktiivsesse suvevaheaja perioodi, on ootuspärane eeldada, et indikaatorite tasemed võrreldes poolaastaruandega väga palju ei muutu.
4. Iga kalendriaasta kokkuvõttev aastaruanne 31. detsembri²⁰ seisuga ilmub järgneva kalendriaasta 28. veebruaril. Tegemist on kõige laiahaardelisema ja pikema aruandega, kus kajastuvad kõigi seire skeemis välja toodud indikaatorite seisud ning see annab täieliku ülevaate aastaga toimunud arengutest ja plaanidest järgmiseks aastaks.

Alljärgnevalt antakse ülevaade ettevõtlusõppe üldise tulemuslikkuse seire metoodikast.

Edu ja Tegu üldine tulemuslikkus: rakenduskava väljund- ja tulemusnäitaja

Ettevõtlusõppe programmi üldist tulemuslikkust kõigis tegevussuundades kokku hinnatakse kahe meetme tegevuse „Ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe süsteemne arendamine kõigil haridustasemetel” toetuse andmise tingimustest (TAT) tuleneva indikaatoriga:

1. Rakenduskava väljundnäitaja: õppeasutuste arv, kes osalevad ettevõtlusprogrammis, et võtta kasutusele ettevõtlusmoodul;
2. Rakenduskava tulemusnäitaja: programmis osalenud õppeasutuste osakaal, kes on ettevõtlusmooduli kasutusele võtnud.

Nii väljund- kui ka tulemusnäitaja tase kujuneb mitme tegevuse tulemuse summana. Järgmisena kirjeldatakse eraldi väljund- ja tulemusnäitaja kujunemise metoodikat.

Väljundnäitaja

Tabelis 1 on välja toodud väljundnäitajasse ehk programmis osalevate koolide arvu kujunemisesse panustavad osad.

Nagu eelnevalt mainitud, kujuneb väljundnäitaja tulemus ehk programmis osalevate õppeasutuste arv tabelis märgitud osade summana. Programmis osalevateks õppeasutusteks arvestatakse kõik Eesti õppeasutused, mis on täitnud vähemalt ühe osaluskriteeriumi, seejuures saab eristada osalenud üld-, kutse- ja kõrgkooli. Nii üld-, kutse- kui ka kõrghariduse puhul tulenevad osaluskriteeriumid neid otseselt puudutavatest tegevussuundadest. Kõiki haridustasemeid ja -liike puudutavad ettevõtlusõppe programmi tegevussuundadest tegevussuunad 1 (metoodika, moodulid ja õppevara), 2 (täienduskoolitused) ja 5

¹⁷ I periood: 1.01–31.03

¹⁸ II periood: 1.04–31.05

¹⁹ III periood: 1.06–30.09

²⁰ IV periood: 1.10–31.12

(kompetentside arendamine ja uuringud); tegevussuund 3 (praktiline ettevõtlusõpe) keskendub üld- ja kutseharidusele ning tegevussuund 4 (eelinkubatsioon) eelkõige kõrg- ja kutseharidusele, kuigi eelinkubatsioonis on võimalik osaleda ka gümnaasiumiõpilastel.

Tabel 1. Rakenduskava väljundnäitaja koostisosad haridustasemete ja -liikide kaupa

RAKENDUSKAVA VÄLJUNDNÄITAJA	
Õppeasutuste arv, kes osalevad ettevõtlusprogrammis, et võtta kasutusele ettevõtlusmoodul	
Tegevus-suund	Üldharidus
TS1/TS2	Üldhariduskoolid, kust vähemalt 1 õpetaja/võtmeisik on täienduskoolitusel osalenud
TS1	Üldhariduskool rakendab ettevõtlusõppe moodulit
TS3	Junior Achievement (JA) õpilasfirma programmis ja teistes ettevõtlusõpet pakkuvates programmides osalevad uued üldhariduskoolid
TS3	Ida-Viru Ettevõtluskeskuse (IVEK) „Ettevõtliku kooli” haridusprogrammiga liitunud uued üldhariduskoolid
TS4	Üldhariduskoolid, kust vähemalt 1 õppur on läbinud eelinkubatsiooni programmi
TS5	Üldhariduskoolid, kust vähemalt 1 õpetaja/juhendaja/mentor on osalenud õppereisil
Avatud taotlusvoor	Üldhariduskool on läbi viinud avatud taotlusvoorus rahastatud projekti ja rakendab ettevõtlusõpet
Tegevus-suund	Kutseharidus
TS1/TS2	Kutseõppeasutused, kust vähemalt 1 õpetaja/võtmeisik on täienduskoolitusel osalenud
TS1	Kutseõppeasutus rakendab ettevõtlusõppe baas- ja/või spetsialiseerumismoodulit
TS3	Junior Achievement (JA) õpilasfirma programmis ja teistes ettevõtlusõpet pakkuvates programmides osalevad uued kutseõppeasutused
TS3	Ida-Viru Ettevõtluskeskuse (IVEK) „Ettevõtliku kooli” haridusprogrammiga liitunud uued kutseõppeasutused
TS4	Kutseõppeasutused, kust vähemalt 1 õppur on läbinud eelinkubatsiooni programmi
TS5	Kutseõppeasutused, kust vähemalt 1 õpetaja/juhendaja/mentor on osalenud õppereisil
Avatud taotlusvoor	Kutseõppeasutus on läbi viinud avatud taotlusvoorus rahastatud projekti ja rakendab ettevõtlusõpet
Tegevus-suund	Kõrgharidus
TS1/TS2	Kõrgkoolid, kust vähemalt 1 õppejõud/võtmeisik on täienduskoolitusel osalenud
TS1	Kõrgkool rakendab ettevõtlusõppe baas- ja/või spetsialiseerumismoodulit
TS4	Kõrgkoolid, kust vähemalt 1 õppur on läbinud eelinkubatsiooni programmi
TS5	Kõrgkoolid, kust vähemalt 1 õppejõud/juhendaja/mentor on osalenud õppereisil
Avatud taotlusvoor	Kõrgkool on läbi viinud avatud taotlusvoorus rahastatud projekti ja rakendab ettevõtlusõpet

Allikas: autorite koostatud

Tegevussuunad 1 ja 2 panustavad väljundnäitajasse ühise osaluskriteeriumiga (õppeasutused, kust vähemalt üks õpetaja/õppejõud/võtmeisik on täienduskoolitusel osalenud), sest tegevussuunas 1 välja töötatud ettevõtlusõppe moodulite kasutuselevõtmine eeldab teatud ettevõtlusõppe programmi täienduskoolituste läbimist. Selleks, et osaleda ettevõtlusõppe programmi täienduskoolitusel, peab olema teatud huvi ettevõtluse ja ettevõtlike hoiakute õpetamise vastu, ja enne kui võtta kasutusele ettevõtlusõppe moodul, peab õppeasutuse personal saama vastavaid täienduskoolitusi.

Tegevussuund 5 panustab rakenduskava väljundnäitajasse samuti haridustasemete ja haridusliikide jaoks ühise osaluskriteeriumiga. Programmis osalenud õppeasutusena arvestatakse neid õppeasutusi, kust vähemalt üks õpetaja/õppejõud/mentor/juhendaja on osalenud ettevõtlusõppe programmi õppereisil. Õppereiside eesmärk on teiste Euroopa riikide ettevõtlusõppe parimate praktikatega tutvumine, nende ületamine, kohandamine ja rakendamine Eesti haridussüsteemis.

Tegevussuund 3 panustab väljundnäitajasse üld- ja kutsehariduses kahe osalus-kriteeriumiga, millest üks kriteerium hõlmab Junior Achievement Eesti (JA) ettevõtlusõpet pakkuvates programmides (Õpilasfirma, Õpiettevõte, Minifirma, Mini-minifirma, 7 sammu, Mina, majandus ja ettevõtlus) osalevaid uusi õppeasutusi ning teine Ida-Viru Ettevõtluskeskuse (IVEK) haridusprogrammis „Ettevõtlik kooli” osalevaid uusi õppeasutusi. Junior Achievementi programmide eesmärk on koolitada õpetajaid, kes õpetaks üldhariduskoolide ja kutse-õppeasutuste õppuritele ettevõtlust ja finantskirjaoskust, valmistades neid ette ärimaailma sisenemiseks ja edukaks hakkamasaamiseks tööturul; „Ettevõtliku kooli” võrgustikku kuuluvad haridusasutused, kes on oma organisatsioonis seadnud hariduse eesmärgiks ettevõtliku hoiaku kujundamise õppeprotsessi kaudu riiklikule õppekavale toetudes.

Tegevussuund 4 panustab väljundnäitajasse ühe osalus-kriteeriumiga. Ettevõtlusõppe programmis osalevad need õppeasutused, kust vähemalt üks õppur on osalenud eelinkubatsiooni programmis STARTER. Eelinkubatsiooni programmi eesmärk on aidata õppurit oma äriidee arendamisel, pakkudes selleks tasuta neljakuulist kursust koos meeskonna loomise võimaluse ja valdkonna spetsialistide mentorlusega.

Tulemusnäitaja

Nagu eespool mainitud, kujuneb ka rakenduskava tulemusnäitaja (programmis osalenud õppeasutuste osakaal, kes on ettevõtlusmooduli kasutusele võtnud) erinevate osalus-kriteeriumi täitnud õppeasutuste summana (vt tabel 2), mis jagatakse väljundnäitajasse kuuluvate õppeasutustega, et saada ettevõtlusmooduli kasutusele võtnud õppeasutuste osakaal.

Ettevõtlusmooduli rakendamine on programmi Edu ja Tegu tulemuslikkuse hindamise mõistes laiem kui vaid tegevussuuna 1 raames väljatöötatud moodulite kasutuselevõtmine õppeasutuses. Näiteks üldhariduse eri kooliastmetes täiendatakse riikliku õppekava aineid: lõimitakse aine protsessikirjeldusse ettevõtlikkuse komponendid. Üldhariduse õppeprotsesside kirjelduste täiendamine annab õpetajatele juhised ettevõtlikkuse toetamiseks ainetes ja aitab luua seoseid sobivate õpitulemustega.

Samal ajal on võimalik hinnata ja tulemusnäitajas arvestada mooduleid kui õppekava sisulise liigendamise ühikuid. Moodul koondab õppeained eesmärgistatud kogumiks või koosneb ühest õppeainest, mille aluseks on ainekava (vt TAT). Siinkohal on oluline märkida, et moodulite sisu võib haridustasemetes ja -liikide kaupa mõneti erineda.

Lisaks tõlgendatakse programmi Edu ja Tegu raames ettevõtlusõppe mooduli rakendamisenäitajana ka Junior Achievementi ettevõtlusega seotud programmides, Ida-Viru Ettevõtluskeskuse „Ettevõtliku kooli” haridusprogrammis ja eelinkubatsiooni programmis STARTER osalemist, kuna eelnimetatud programmidele on võimalik omistada toetuse andmise tingimustes (TAT) defineeritud mooduli tunnused ning nende programmide üldised eesmärgid valdavalt kattuvad loodud ettevõtlusmoodulitega. Erinevused seisnevad sihtrühmades ja kasutatavates meetodites.

Samuti nagu väljundnäitaja puhul, panustavad ka tulemusnäitajasse tegevussuunad 1 ja 2 üheskoos, kuna nad on omavahel tugevalt seotud. Tulemusnäitajasse lähevad kirja need õppeasutused, kus on ettevõtlusmoodul: kutse- ja kõrghariduses baas- ja/või spetsialiseerumismoodul(id), üldhariduses valikainete moodul või ettevõtlikkuse lõimimine õppeprotsessi. Tegevussuunast 3 arvestatakse moodulit rakendavate õppeasutustena üld- ja kutsehariduses neid õppeasutusi, kus JA programmiga liitumise tulemusel on tekkinud mini- või õpilasfirma või õpiettevõtte ja/või on asunud rakendama teisi programme (7 sammu, Mini-minifirma ning „Mina, majandus ja ettevõtte”); IVEKi „Ettevõtliku kooli” haridusprogrammiga liitunud õppeasutused on liitumislepingus kohustunud kasutusele võtma ettevõtlusõppe, selle vorm on õppeasutuse jaoks vabalt valitav (valikained majandusõpetus ja ettevõtlusõpetus, JA programmid jm), seega lähevad tulemusnäitajasse kirja kõik „Ettevõtliku kooli” haridusprogrammiga liitunud uued õppeasutused. Tegevussuunast 4 arvestatakse

tulemusnäitajasse need õppeasutused (valdavalt kutse- ja kõrgkoolid, aga ka üldhariduskoolid), kus toetatakse oma õppeasutuse õppurite osavõttu eelinkubatsiooni programmis ja/või eelinkubatsiooni programm on seostatud õppetööga. Selle tingimuse täitmist hindavad eelinkubatsiooni programmi läbiviijad. Avatud taotlusvoorus rahastatud projekti läbi viinud ja ettevõtlusõpet rakendavad koolid arvestatakse samuti tulemusnäitajasse.

Tabel 2. Rakenduskava tulemusnäitaja koostisosad haridustasemete ja -liikide kaupa

RAKENDUSKAVA TULEMUSNÄITAJA	
Programmis osalenud õppeasutuste osakaal, kes on ettevõtlusmooduli kasutusele võtnud	
Tegevus-suund	Üldharidus
TS1/TS2	Üldhariduskoolis on kasutusele võetud valikainete moodul („Ettevõtlusõpetus” (põhikooli III aste) ja/või moodul „Majandus- ja ettevõtlusõpetus” (gümnaasiumi aste))
TS3	Junior Achievementi õpilasfirma või muu ettevõtlusõpet pakkuv programm on üldhariduskoolis rakendunud: koolis on tekkinud mini- või õpilasfirma või õpetaja on alustanud mini-minifirma, 7 sammu ja „Mina, majandus ja ettevõtte” programmi rakendamist üldhariduskoolis
TS3	Ida-Viru Ettevõtluskeskuse (IVEK) „Ettevõtliku kooli” haridusprogrammiga liitunud uues üldhariduskoolis on ettevõtlusõpet võetud vabalt valitud vormis kasutusele
TS4	Üldhariduskool toetab oma õppeasutuse õppurite osavõttu eelinkubatsiooni programmis (teavitus, tugi, juhendamine vms) ja/või on seostanud eelinkubatsiooni programmi õppetööga
Avatud taotlusvoor	Üldhariduskool on läbi viinud avatud taotlusvoorus rahastatud projekti ja rakendab ettevõtlusõpet
Tegevus-suund	Kutseharidus
TS1/TS2	Kutseõppeasutus rakendab ettevõtlusõppe baas- ja/või spetsialiseerumismoodulit
TS3	Junior Achievementi õpilasfirma programm, õpiettevõtte programm või programm „Mina, majandus ja ettevõtte” on kutseõppeasutuses rakendunud: koolis on tekkinud õpilasfirma või õpiettevõtte või õpetaja on asunud rakendama programmi „Mina, majandus ja ettevõtte”
TS3	Ida-Viru Ettevõtluskeskuse (IVEK) „Ettevõtliku kooli” haridusprogrammiga liitunud uues kutseõppeasutuses on ettevõtlusõpet võetud vabalt valitud vormis kasutusele
TS4	Kutseõppeasutus toetab oma õppeasutuse õppurite osavõttu eelinkubatsiooni programmist (teavitus, tugi, juhendamine vms) ja/või on seostanud eelinkubatsiooni programmi õppetööga
Avatud taotlusvoor	Kutseõppeasutus on läbi viinud avatud taotlusvoorus rahastatud projekti ja rakendab ettevõtlusõpet
Tegevus-suund	Kõrgharidus
TS1/TS2	Kõrgkool rakendab ettevõtlusõppe baas- ja/või spetsialiseerumismoodulit
TS4	Kõrgkool toetab oma õppeasutuse õppurite osavõttu eelinkubatsiooni programmist (teavitus, tugi, juhendamine vms) ja/või on seostanud eelinkubatsiooni programmi õppetööga
Avatud taotlusvoor	Rakenduskõrgkool on läbi viinud avatud taotlusvoorus rahastatud projekti ja rakendab ettevõtlusõpet

Allikas: autorite koostatud

2. Tulemused 31.12.2020 seisuga

Väljund- ja tulemusnäitaja

31.12.2020 seisuga on programmis osalenud ehk väljundnäitajasse arvestatud 436 õppeasutust (vt tabel 3):

- 383 üldhariduskooli (sh kaheksa suletud üldhariduskooli) (71%* kõigist Eesti üldhariduskoolidest; 30.09.2020: 381, 31.05.2020: 374; 31.03.2020: 372; 31.12.2019: 360; 30.09.2019: 355; 31.05.2019: 335; 31.03.2019: 321; 31.12.2018: 320; 30.09.2018: 309; 31.05.2018: 281; 31.03.2018: 267; 31.12.2017: 250; 30.09.2017: 219; 31.05.2017: 183; 31.03.2017: 165; 31.12.2016: 140),
- 34 kutseõppeasutust (sh kaks suletud kutseõppeasutust) (100%* kõigist Eesti kutseõppeasutustest; 30.09.2020: 31, 31.05.2020: 31; 31.03.2020: 31; 31.12.2019: 30; 30.09.2019: 29; 31.05.2019: 29; 31.03.2019: 29; 31.12.2018: 29; 30.09.2018: 28; 31.05.2018: 29; 31.03.2018: 28; 31.12.2017: 28; 30.09.2017: 27; 31.05.2017: 25; 31.03.2017: 21; 31.12.2016: 20),
- 19 kõrgkooli (sh kolm suletud kõrgkool) (89%* kõigist Eesti kõrgkoolidest; 30.09.2020: 19, 31.05.2020: 19; 31.03.2020: 19; 31.12.2019: 19; 30.09.2019: 19; 31.05.2019: 19; 31.03.2019: 19; 31.12.2018: 19; 30.09.2018: 19; 31.05.2018: 19; 31.03.2018: 19; 31.12.2017: 19; 30.09.2017: 16; 31.05.2017: 16; 31.03.2017: 15; 31.12.2016: 15).

Tabel 3. Väljund- ja tulemusnäitaja 2019. a 31. detsembri seisuga

Programmi üldine tulemuslikkus	1.01.16– 31.12.16	1.01.16– 31.12.17	1.01.16– 31.12.18	Sihttase 2016– 2018	1.01.16– 31.12.19	1.01.16– 31.03.20	1.01.16– 31.05.20	1.01.16– 30.09.20	1.01.16– 31.12.20	Sihttase 2016– 2020
RAKENDUSKAVA VÄLJUNDNÄITAJA										
Õppeasutuste arv, kes osalevad ettevõtlusprogrammis, et võtta kasutusele ettevõtlusmoodul	174 (139 ük, 20 kk, 15 kõk)	295 (250 ük, 26 kk, 19 kõk)	368 (320 ük, 29 kk, 19 kõk)	360	409 (360 ük, 30 kk, 19 kõk)	422 (372 ük, 31 kk, 19 kõk)	424 (374 ük, 31 kk, 19 kõk)	431 (381 ük, 31 kk, 19 kõk)	436 (383 ük, 34 kk, 19 kõk)	370
RAKENDUSKAVA TULEMUSNÄITAJA										
Programmis osalenud õppeasutuste osakaal, kes on ettevõtlusmooduli kasutusele võtnud	48%	58%	59%	58%	69%	73%	73%	76%	78%	90%

ük – üldhariduskool, kk – kutsekool, kõk – kõrgkool

Allikas: autori koostatud

Väljundnäitaja on kujunenud järgmiselt:

- Täienduskoolitustel on osalenud õppetööga tegelevaid spetsialiste 219 üldhariduskoolist, 27 kutseõppeasutusest ja 18 kõrgkoolist;
- „Ettevõtliku kooli” haridusprogrammiga on liitunud 120 uut üldhariduskooli ja üks kutseõppeasutus;
- Junior Achievement ettevõtlusõpet pakkuvate programmidega on liitunud 295 uut üldhariduskooli ja 16 uut kutseõppeasutust;

* Osakaalu arvutamisel on arvestatud neid väljundnäitajasse kuuluvaid koole, mis olid 31.12.2020 seisuga avatud, s.t välja on arvatud need väljundnäitajasse kuuluvad koolid, mis olid 31.12.2020 seisuga suletud

2020. aasta seire koondaruanne 31.12.2020 seisuga

- Eelinkubatsioonis on osalenud õppureid 41 üldhariduskoolist, 15 kutseõppeasutusest ja 15 kõrgkoolist;
- Õppereisidel on käinud õpetajaid/õppejõude/juhendajaid/mentoreid viiest üldhariduskoolist, kaheksast kutseõppeasutusest ja 10 kõrgkoolist.

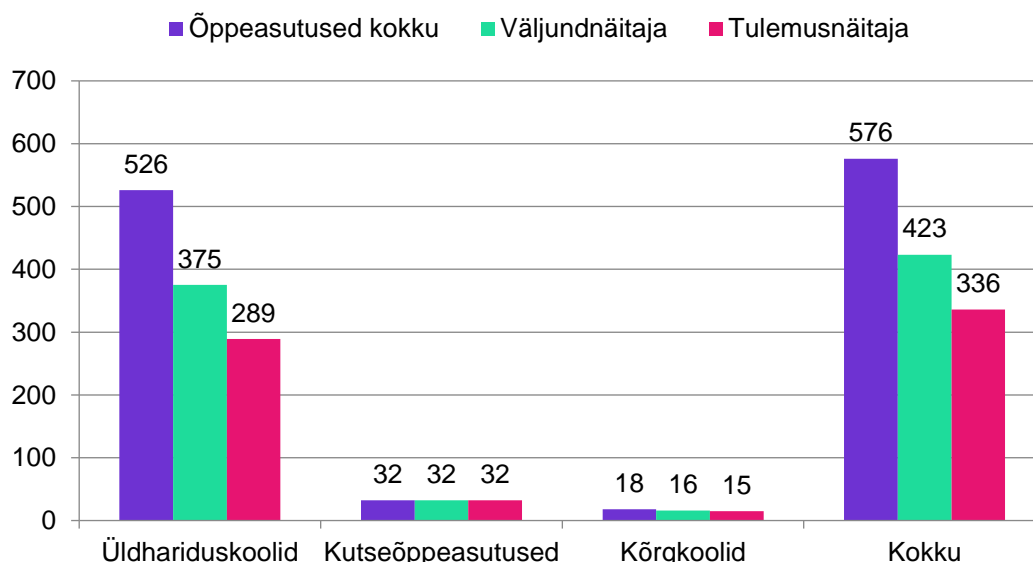
Mitu kooli on osalenud rohkem kui ühes programmi tegevuses. Nimekiri ettevõtlusõppe programmis osalenud õppeasutustest osaluskriteeriumite kaupa on toodud lisades 4–11 (lk 77–99). Ettevõtlusõppe programmis Edu ja Tegu osalevad õppeasutused on graafiliselt esitatud joonisel 2.

Kokku arvestati 31.12.2020 seisuga tulemusnäitajasse 342 (sh kuus suletud) õppeasutust:

- 294 üldhariduskooli (neist viis suletud üldhariduskooli, 78%^{*} programmis osalenud üldhariduskoolidest; 30.09.2020: 292, 31.05.2020: 275; 31.03.2020: 273; 31.12.2019: 249; 30.09.2019: 238; 31.05.2019: 227; 31.03.2019: 196; 31.12.2018: 190; 30.09.2018: 181; 31.05.2018: 169; 31.03.2018: 177; 31.12.2017: 173; 30.09.2017: 154; 31.05.2017: 112; 31.03.2017: 100; 31.12.2016: 76),
- 32 kutseõppeasutust (100% programmis osalenud kutseõppeasutustest; 30.09.2020: 20, 31.05.2020: 20; 31.03.2020: 20; 31.12.2019: 20; 30.09.2019: 18; 31.05.2019: 18; 31.03.2019: 17; 31.12.2018: 17; 30.09.2018: 17; 31.05.2018: 12; 31.03.2018: 9; 31.12.2017: 8; 30.09.2017: 4; 31.05.2017: 3; 31.03.2017: 3; 31.12.2016: 3),
- 16 kõrgkooli (neist üks suletud kõrgkool, 94% programmis osalenud kõrgkoolidest; 30.09.2020: 15, 31.05.2020: 15; 31.03.2020: 15; 31.12.2019: 15; 30.09.2019: 15; 31.05.2019: 11; 31.03.2019: 11; 31.12.2018: 11; 30.09.2018: 10; 31.05.2018: 10; 31.03.2018: 9; 31.12.2017: 9; 30.09.2017: 8; 31.05.2017: 8; 31.03.2017: 8; 31.12.2016: 8),

s.o 78 protsenti programmis osalenud õppeasutustest (vt tabel 3).

Joonis 1. Rakenduskava väljund- ja tulemusnäitaja haridustasemete ja -liikide kaupa 31.12.2020 seisuga

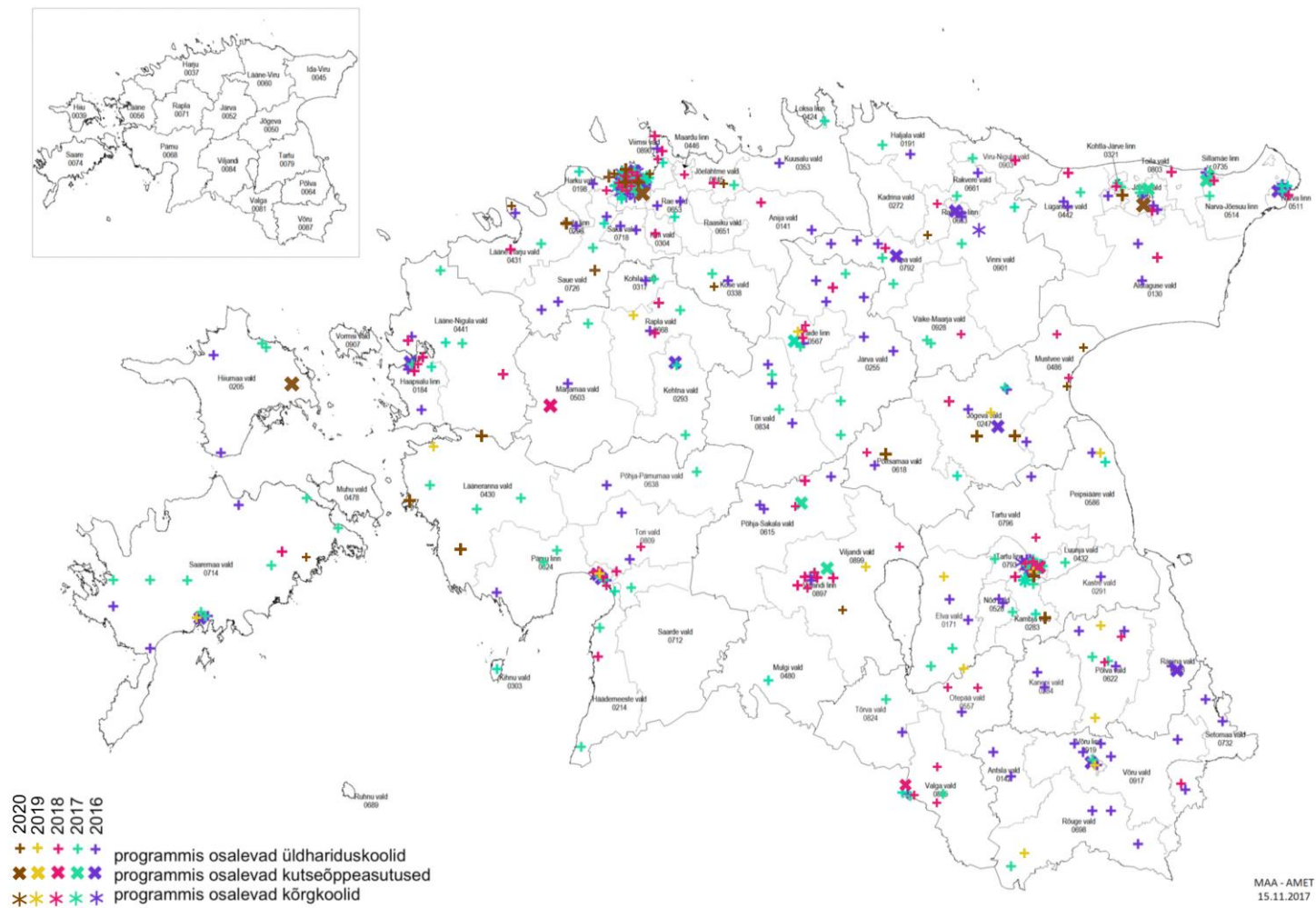
Märkus. Väljund- ja tulemusnäitajasse arvestatud, kuid 31.12.2020 seisuga suletud koolid on jooniselt välja arvatud.

Allikas: autori koostatud

Alljärgnevalt tutvustatakse seiremetoodikat ja tulemusi tegevussuundade kaupa.

^{*} Osakaalu arvutamisel on arvestatud neid väljundnäitajasse kuuluvaid koole, mis olid 31.12.2020 seisuga avatud, s.t välja on arvatud need väljundnäitajasse kuuluvad koolid, mis olid 31.12.2020 seisuga suletud

Joonis 2. Ettevõtlusõppe programmis Edu ja Tegu osalevad õppeasutused 31.12.2020 seisuga

Allikas: Maa-amet (kaardi põhi), täiendatud autori poolt

2020. aasta seire koondaruanne 31.12.2020 seisuga

Tegevussuund 2: täienduskoolitused

2020. aasta IV perioodil hinnati tegevussuunas 2 järgmisi indikaatoreid:

- Tegevussuuna väljundindikaator:
 - 7.2: Ettevõtlusõppe täienduskoolitusel osalenud õpet läbiviivate spetsialistide osalemiskorrad;
- Tegevussuuna alamindikaator:
 - 7.2 a: Koolitustel osalenud õpetajate arv;
- Täiendavad indikaatorid:
 - Täienduskoolitusel osalenud õpet läbiviivate spetsialistide osalemiskorrad õppeasutuste lõikes;
 - Täienduskoolitusel osalenud õpet läbiviivate spetsialistide osalemiskorrad muude asutuste lõikes;
 - Täienduskoolitusel osalenute tasakaalustatus sugude, vanusegruppide ja regioonide (maakondade) kaupa.

Indikaatori täitmine 31.12.2020 seisuga on koos sihttasemega välja toodud tabelis 4. Nii poolaasta kui ka aasta aruandes analüüsitakse lisaks täienduskoolitustel osalemise tasa- kaalustatust sugude, vanusegruppide ja regioonide (maakondade) kaupa. Samuti kogutakse pidevalt täienduskoolitustel osalenute vahetut tagasisidet ning kaks korda aastas uuritakse vastavate ankeetküsitlustega koolituste pikemaajalist mõju. Nende küsitluste tulemusi kajastatakse samuti poolaasta ja aasta aruandes.

Tabel 4. Tegevussuuna 2 indikaatorid 2020. a 31. detsembri seisuga

Tegevussuund 2: täienduskoolitused		2016–2018	Sihttase 2016–2018	2019 KOKKU	1.01.20–31.03.20	1.04.20–31.05.20	1.06.20–30.09.20	1.10.20–31.12.20	2020 KOKKU	2019–2020	2016–2020	Siht-tase 2019	Sihttase 2019–2020	Sihttase 2016–2020
7.2	Ettevõtlusõppe täienduskoolitusel osalenud õpet läbiviivate spetsialistide osalemiskorrad	2225 (388 ük, 367 kk, 717 kõk)	2000	541 (361 ük, 50 kk, 68 kõk)	133 (91 ük, 12 kk, 21 kõk)	0	95 (69 ük, 10 kk, 11 kõk)	233 (99 ük, 18 kk, 28 kõk)	461 (259 ük, 40 kk, 60 kõk)	1002 (620 ük, 90 kk, 128 kõk)	3227 (1008 ük, 457 kk, 845 kõk)	600	1050	3050
7.2 a	Koolitustel osalenud õpetajate arv	779 (272 ük, 164 kk, 343 kõk)	–	127 (77 ük, 12 kk, 38 kõk)	103 (74 ük, 9 kk, 20 kõk)	0	61 (45 ük, 8 kk, 8 kõk)	70 (47 ük, 7 kk, 16 kõk)	119 (78 ük, 8 kk, 33 kõk)	209 (126 ük, 17 kk, 66 kõk)	920 (364 ük, 178 kk, 378 kõk)	125	325	–

ük – üldhariduskool, kk – kutsekool, kõk – kõrgkool

Allikas: autori koostatud

Tulemused 2016–2020

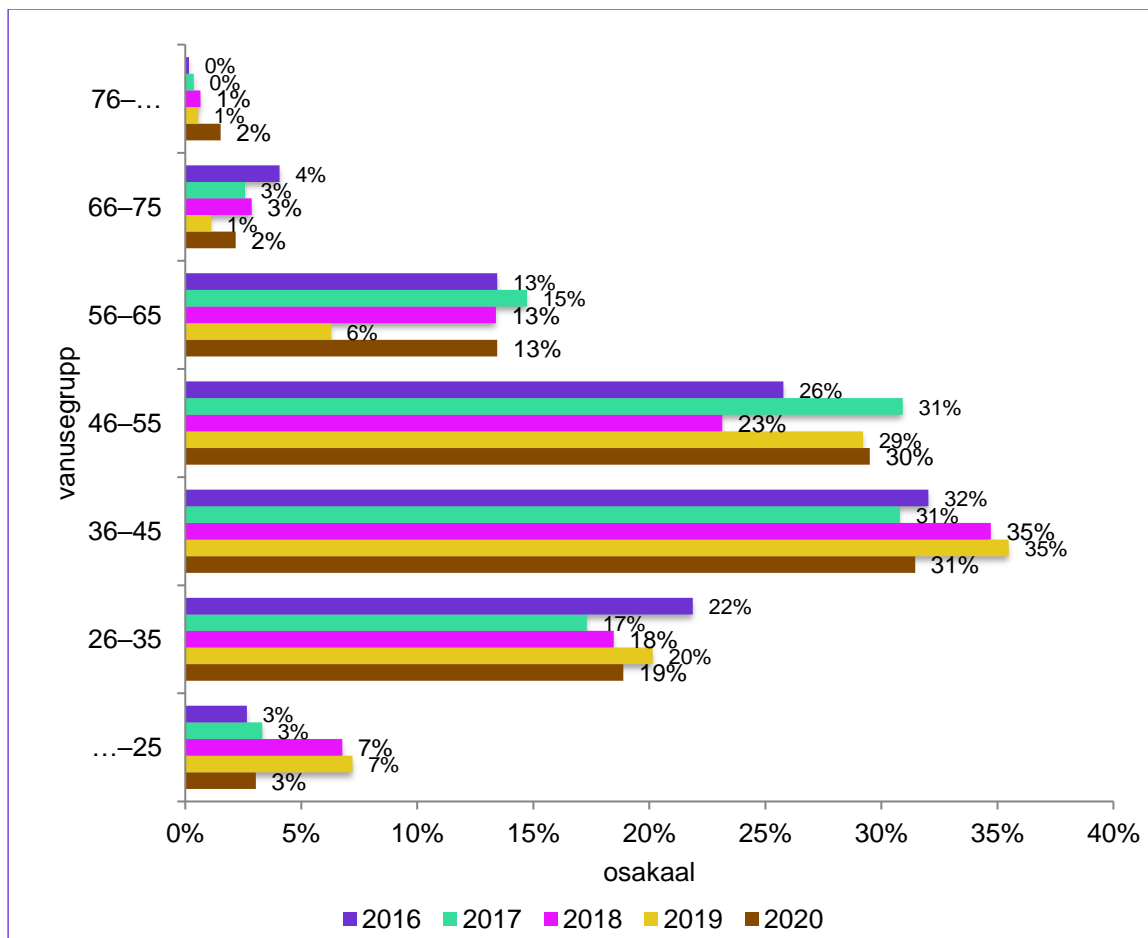
2016.–2020. aastani osaleti täienduskoolitustel kokku 3227 korda (sihttase 2020. a lõpuks: 2900), sh 2016. a: 641, 2017. a: 815, 2018. a: 769, 2019. a: 541, 2020. a: 461 korda. Osaluskordadest 72 protsenti olid õppeasutuste (1008 üldhariduskoolide, 457 kutsekoolide ja 845 kõrgkoolide spetsialistide osaluskorda) ja 28 protsenti muude asutuste spetsialistide osaluskorrad (917 osaluskorda). Koolitustel osales 920 õpetajat/õppejõudu (364 üldhariduskooli, 178 kutsekooli, 378 kõrgkooli) ja 630 muu asutuse spetsialisti (ettevõtted, ministeeriumid jms). Kokku toimus 169 täienduskoolitust (2016. a: 32, 2017. a: 47, 2018. a: 45, 2019. a: 24, 2020. a: 21).

2020. aasta tegevuste detailne ülevaade

Indikaatorite seis

2020. aastal toimus 21 täienduskoolitust, kus osaleti kokku 461 korda, neist 359 (78%) olid õppeasutuste ja 101 (22%) muude asutuste spetsialistide osaluskorrad (1 osaleja asutust ei märkinud). 45 protsenti osales rohkem kui ühel täienduskoolitusel, kokku osales koolitustel 193 isikut, kellest 119 olid õppeasutuste spetsialistid ja 75 muude asutuste spetsialistid (2 inimest töötas nii õppeasutuses kui ka mujal). 2020. aasta koolitused koos osalenute ja lõpetanute arvuga on toodud tabelis 6.

Joonis 3. Ettevõtlusõppe programmi Edu ja Tegu täienduskoolitustel osalenute vanuseline jaotus

Allikas: autori koostatud

Ootuspäraselt osales ka 2020. aastal täienduskoolitustel tunduvalt enam naisi kui mehi (84% vs. 16%). Enim esinenud vanusegrupid on järgmised: 31 protsenti osalenutest kuulus vanusegruppi 36–45 aastat, vanusegruppi 46–55 aastat kuulus 30 protsenti osalenutest, vanusegruppi 26–35 aastat kuuluvate inimeste osakaal on 19 protsenti. 80 protsenti täienduskoolitustel osalenutest oli vanuses 26 kuni 55 aastat (vt joonis 3), varem on see näitaja olnud samuti vahemikus 76 kuni 85 protsenti.

53 protsenti täienduskoolitustel osalenutest on märkinud oma elukohaks Harjumaa (vt tabel 5). Teised Eesti maakonnad olid esindatud tunduvalt väiksema osalenute arvuga. Seejuures peab siiski meeles pidama Eesti üldist rahvastiku jaotust. Võib välja tuua, et Harju-, Jõgeva-, Pärnu- ja Tartumaa olid regionaalset jaotust arvestades täienduskoolitustel üleesindatud, Järva-, Lääne-Viru-, Valga- ja Raplamaa esindatud vastavalt rahvastiku jaotusele ja Hiiumaa-, Ida-Viru-, Lääne-, Põlva-, Saare-, Viljandi- ja Võrumaa alaesindatud. Kõige suurem alaesindatus oli Viljandimaal ja Saaremaal. Suurim üleesindatus oli Harjumaal.

Tabel 5. Ettevõtlusõppe programmi Edu ja Tegu täienduskoolitustel osalenute regionaalne jaotus (perioodil 1.01–31.12.2020)

Maakond	Osalenuid	Osakaal	Rahvaarv	Osakaal	Esindatus
Harju	244	53%	576 265	44%	üle
Hiiumaa	0	0%	9 348	1%	ala
Ida-Viru	48	10%	146 506	11%	ala
Järva	7	2%	30 709	2%	vastavuses
Jõgeva	17	4%	31 298	2%	üle
Lääne	1	0%	24 580	2%	ala
Lääne-Viru	22	5%	59 467	5%	vastavuses
Pärnu	31	7%	82 997	6%	üle
Põlva	0	0%	28 218	2%	ala
Rapla	11	2%	34 148	3%	vastavuses
Saare	1	0%	33 481	3%	ala
Tartu	60	13%	145 003	11%	üle
Valga	11	2%	30 524	2%	vastavuses
Viljandi	6	1%	47 853	4%	ala
Võru	2	0%	33 973	3%	ala

Allikas: autori koostatud

Ettevõtluspädevuste arendamist toetavad süsteemsed omavahel seostatud koolitused

Jaauari alguses toimus Tallinna Tehnikaülikoolis 2019. aasta lõpus osalejate vähesuse tõttu ära jäänud koolitus “Ettevõtluspädevuse enesehindamise rakendamine õppetöös” 25 osalejaga (vt tabel 6). Pädevuste arendamist toetavaid täienduskoolitusi kevadperioodil seoses üleriigilise eriolukorraga ei toimunud. Tehti plaane karjääriõppe teemade paremini ettevõtlusõppesse lõimimiseks ja selles osas pädevuste koolituste arendamiseks. Detsembris toimus Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainoris hübriidõppe vormis kaks koolitust sihtrühma turundusalaste pädevuste arendamiseks, mis osutusid väga populaarseteks. Kokku osales kursustel 90 inimest.

Eesti Maaülikooli poolt planeeritud pädevuse koolitus jäi ära, kuna EMÜ ei esitanud 2020. aastaks elluviijale plaanitud tegevuskava ega eelarvet.

Ettevõtlusõpetaja baaskoolitus

Baaskoolituste II lend lõpetas koolituse sTARTUp Day’l. Koolitusprogrammi alustas 27 õpetajat, üks esimestel moodulitel osalenu katkestas tervislikel põhjustel. Kuigi erinevatel põhjustel ei saanud mõned registreerunud kõikidel moodulitel osaleda, võime öelda, et kõik

ülejäänud läbisid kogu programmi, kuna töötasid iseseisvalt koolitusmaterjalid läbi ja esitasid kodutöö. Kõigil kuuel moodulil osales 13 õpetajat, viiel moodulil seitse õpetajat ja neljal moodulil kuus õpetajat.

Baaskoolituse III, eestikeelne, rühm alustas jaanuaris sTARTUp Day'I ja IV, venekeelne, rühm veebruaris Narvas, vastavalt tegevuskavas planeeritule. Moodulid täitusid ootuspäraselt: eestikeelsel osales 20–22 õpetajat, venekeelsel 27–28 õpetajat. Baaskoolitused katkesid märtsis seoses koroonast põhjustatud üleriigilise eriolukorraga. Eestikeelne baaskoolitus jätkus septembris Tartu Ülikooli poolt korraldatud kursusega. Alates oktoobrist mindi üle veebipõhisele kontaktõppele.

Venekeelne baaskoolitus pidi jätkuma augustis ja septembris Haridus- ja Noorteameti (HARNO; varasemalt SA Innove) poolt korraldatud kursustega. Augusti keskpaigas aga selgus, et vastloodud HARNO ei saa juriidilistel ja tehnilistel põhjustel veel koolitusi läbi viia. Seetõttu korraldati täienduskoolituste läbiviimine partnerite vahel kiiresti ümber ja venekeelne koolitusprogramm jätkus augusti lõpus Tartu Ülikooli koordineerimisel. Venekeelse baaskoolituse kõik moodulid toimusid auditoorselt.

Vaatamata keerulisele olukorrale seoses COVID-19 viirusega, on mõlema õpperühma õpetajad aktiivselt ja kohusetundlikult osalenud enamikul koolitusprogrammi moodulitest. Mõlema baaskoolituse rühma viimane moodul lükkus osalejate soovil edasi 2021. aastasse. COVID-19 uue puhangu tõttu oleks olnud võimalus koolitusprogrammi viimane moodul läbi viia vaid veebipõhise kontaktõppena, kuid õppijate selge soov oli viimane õppesessioon korraldada auditoorsena, et osalejate vahel tekiks tugevam side ja võimalus kohvipauside ajal luua uusi kontakte ning arutada ideed edasiseks koostööks.

Ettevõtlusõpetaja meistrikläss

Meistriklässis koolitusprogrammi I moodul toimus märtsi alguses, kohal oli 15 õpetajat. Eriolukord polnud veel välja kuulutatud, kuid pandeemia oli alanud ja see võis mõjutada koolitusele kohale tulemist ja osalemist. Registreerumine toimus pikema perioodi jooksul ja registreeruti aktiivselt, aga üle 10 inimese tühistas oma osalemise, sh mitmed viimasel nädalal. Võimalikud põhjused olid tööülesannete muutumine, koolijuhtidelt kinnituskirjade saamine, haigestumine. Eriolukorra tõttu jäi koolitusprogramm kevadel pooleli ja jätkus augustis. Kuna loobujaid oli palju, oli programmiga liitumine avatud kogu suve. Lisandus kolm osalejat ja nimekirja jäi 21 inimest, kellest reaalset jätkas 18.

Pärast eriolukorra lõppu otsustati programmiga alustada augusti alguses, mis jäi aga koroonaviiruse uue puhangu algusesse. Esimesel koolituspäeval selgus, et teise päeva õppejõud on olnud lähikontaktis viirusesse nakatanuga ja peab jääma eneseisolatsiooni. Osalejatega arutades otsustati, et moodul korraldatakse ümber: see toimub kahe ühepäevase koolitusena (ühe kahepäevase koolituse asemel). Õppijatega lepiti kokku, et teine ühepäevane koolitus toimub 30. oktoobril, mis ei mõjuta ka kogu koolitusprogrammi lõpukuupäeva.

Nii augustis kui ka septembris toimus koolitus Tallinna Tehnikaülikoolis, mõlemal koolitusel osales 14 inimest 21 nimekirjas olnust. Taas oli märgata, et meistriklässis koolitusel osalejad ei ole motiveeritud kõikidel moodulitel osalemisest, sest mõne pädevusvaldkonna koolitusel on varasemalt juba käidud. Septembris toimunud moodulil osalenud tegid ettepaneku, et seoses viiruse laialdasema levikuga võiks vähemalt oktoobrisse kavandatud sessioonid korraldada veebipõhiselt. Programmi viimased moodulid toimusid veebipõhise kontaktõppena.

Ettevõtlusõppe programmi kinnituskiri programmi moodulitel osalemise kohta väljastati neile, kes läbisid edukalt vähemalt neli moodulit seitsmest ja sooritasid nõutud kodutööd. Kinnituskirja said 14 osalejat 18-st.

Väliskoolitaja seminarid

30.–31. jaanuaril toimus väliskoolitaja seminar sTARtUp Day raames. Esineja oli Laura Dekker, osales 60 inimest. Tagasiside oli positiivne. Seoses koroonaviiruse levikuga ja kehtestatud liikumispiirangutega otsustati sel aastal teist väliskoolitajate seminari mitte korraldada ja kutsuda väliskoolitajad oma kogemusi jagama ettevõtliku õppe konverentsi töötubades (4.–5.11.2020).

Muu

Iga koolituse lõpus täidavad koolitatavad koolituse tagasiside küsitluse. Täienduskoolituste järeluuringu toimub iga semestri lõpus, st kaks korda aastas: järeluuringu tarbeks küsitletakse koolitatuid mitte vahetult pärast koolituse toimumist, vaid 6–9 kuud pärast täienduskoolitusel osalemist. Järeluuringu eesmärk on välja selgitada, millisel määral on koolitusel omandatud teadmised/pädevused/oskused kasutusele võetud, st milline oli täienduskoolituse tegelik mõju.

Vahetu tagasiside ankeet näitas, et läbiviidud täienduskoolitustega jäädi valdavalt rahule. Osalejate ootused koolitustele olid mitmekesised, enim mainiti ettevõtlusõppe ja/või ettevõtlusalaseid teadmisi, uusi kontakte, meetodeid, uusi ideid õppetöoks, näpunäiteid enesehindamise rakendamiseks õppetöös, kogemuste jagamist, uusi materjale jpm. Enamik vastajaid (97%) jäi koolitusega üldjoontes või täielikult rahule. Kõige enam hinnati praktikute kaasamist, teoreetilise osa seostamist praktikaga, teoreetilisi teadmisi, praktilisi ülesandeid, uusi kontakte, huvitavaid toimumiskohtasid, meeskonnatööd, kogemuste jagamist jne. Kokku toodi välja 21 erinevat märksõna, millest enamik väljendas eri viisidel seisukohta, et koolitus kandis endas praktilist väärtust.

Tagasiside ankeedis uuriti ka selle kohta, mida võiks koolitusel edaspidi teisiti teha. Välja toodi 23 erinevat märksõna, alates sisulistest küsimustest, nagu moodulite pikkus ja materjalide kättetoimetamine kuni toitlustamiseni. Enim eelistati kahepäevaseid mooduleid ühepäevaste asemel ja oleks soovitud rohekm näost näkku kohtuda, ent koroonapiirangute tõttu ei olnud see võimalik. Kõik koolituse aspektid, mida osalejatel hinnata paluti (lektori(te) valik, õppematerjalid, ruum ja tehnika, ajakava, ülesehitus, praktilisus), said viie palli süsteemis kõrgema keskmise hinde kui 4,23 ja mediaanhinde 4 või 5, seega võib järeldada, et koolitused olid üldjoontes väga hästi õnnestunud. Võrreldes eelmiste aastatega on hinnangud veidi langenud, kuid see on oluliselt mõjutatud koolituse toimumise veebipõhisest formaadist, mis osalenutele meeldis vähem kui kontaktõppe. 97 protsenti vastanutest sai täienduskoolituselt uusi teadmisi, mida 94 protsenti kavatseb oma töös rakendada asuda. Kaks kolmandikku vastanutest sai koolituselt uusi tööalaseid kontakte. Täienduskoolituste tagasisidega on detailsemalt võimalik tutvuda vastavas raportis.

Täienduskoolituste järeluuringu uuris koolituse pikemaajalist mõju: mis on saanud koolitusel loodud uutest kontaktidest ja omandatud teadmistest. Selgus, et 6–9 kuud pärast koolituse toimumist polnud 53 protsenti vastanutest jõudnud veel ettevõtlusõppe programmi täienduskoolitusel saadud kontaktidega koostööd alustada, põhjustena toodi valdavalt välja ajapuudus (sh seoses koroonapandeemiast tingitud distantsõppe ja koormuse tõusuga), asjaolu, et ettevõtlusõppega poldud veel alustatud, erinevad töövaldkonnad või õppetasemed. Osadel vastanutel olid konkreetset koostööplaanid tehtud, kuid tegevused polnud veel ellu viidud. Veidi üle kolmandiku (35%) olid mitmesugust koostööd juba alustanud, peamiselt õppe- ja veidi ka arendustöö vallas: näiteks jaganud omavahel õppematerjale ja ideid, konsulteerinud õppetöö osas, täiendanud enesehindamise juhendit ja rakendanud seda õppetöös. Ülejäänud (12%) ei saanud täienduskoolituselt enda jaoks uusi kontakte.

Kõige tihedamini kasutati koolituselt saadud teadmisi õppetöös (nt õpilaste juhendamisel, nõustamisel, motiveerimisel ja tagasisidestamisel, õpilasfirma juhendamisel, õppematerjalide kasutamisel, meetodite kasutamine projektitöös, ettevõtluse teema eri ainetesse lõimimisel, jmt), vähem arendustöös (nt jmt) ja tunduvalt vähem teadustöös.

Tabel 6. 2020. aasta koolituskalender

Jrk	Täienduskoolituse nimetus	Koolitus-programm	Korraldaja	Osalenute arv (lõpetanute arv)
Jaanuar				
1	Ettevõtluspädevuse enesehindamise rakendamine õppetöös	Pädevuste arendamine	TalTech	24
2	Ettevõtlusõppe kavandamine ja metoodika. Refleksioon	Baaskoolitus II	TÜ	25
3	Majanduse alused, ettevõtluskeskkond, ettevõtluspädevus. Meeskonnatöö	Baaskoolitus III	Innove	22
Veebruar				
4	Ideede genereerimine ja hindamine, loovus ja loovuse tehnikad. Koostööoskused	Baaskoolitus III	Innove	20
5	Kuidas leida äge idee ja seda mõjusalt esitleda?	Baaskoolitus IV	TÜ	27
Märts				
6	Ettevõtlusõppe korraldamine koolis	Meistriklass II	TLÜ	15 (12)
August				
7	Ettevõtlusõpetaja meistriklass: Õppijate loovuse ja probleemi-lahendusoskuste arendamine	Meistriklass II	TalTech	14
8	Visuaalne mõtlemine. Ettevõtte alustamine ja turundusplaan	Baaskoolitus IV	TÜ	24
September				
9	Ettevõtlusega alustamine. Meeskonnatöö ja juhtimine. Erinevad ettevõtlusõppe programmid ja nende integreerimine õppesse	Baaskoolitus III	TÜ	21 (20)
10	Majanduse alused. Ettevõtluskeskkond ja ettevõtluspädevus	Baaskoolitus IV	EEK Mainor	22
11	Ettevõtlusõpetaja meistriklass: Ettevõtlusõppe arendamine ja õppija ettevõtlikkust toetavate alapädevuste arengu integreerimine äriideede elluviimise protsessi	Meistriklass II	TalTech	14
Oktoober				
12	Enesejuhtimiseoskuste arendamine	Meistriklass II	TLÜ	16 (14)
13	Ettevõtte majandustegevus. Probleemõppe meetodid.	Baaskoolitus III	EEK Mainor	23
14	Majandusarvestus, eelarve koostamise alused, säästev eluviis, investeerimine. Vastutustundlik ettevõtlus.	Baaskoolitus IV	TLÜ	22
15	Õppijate loovuse ja probleemilahendusoskuste arendamine II	Meistriklass II	TalTech	12
November				
16	Ettevõtluspädevust toetavate sotsiaalsete oskuste õpetamine koolis	Meistriklass II	EEK Mainor	15 (10)
17	Ettevõtte tegutsemine ja juhtimine. Meeskonnatööoskused	Baaskoolitus IV	TLÜ	23
18	Parimad praktikad ja kokkuvõte	Meistriklass II	EEK Mainor	12
Detsember				
19	Turg ja turundus. Kaubamärk. Bränd. Disainmõtlemine.	Baaskoolitus III	TalTech	20
20	E-äri loomine ja kasvatamine.	Pädevuste arendamine	EEK Mainor	36
21	LinkedIn kui turundajate ja müüjate igapäevane töövahend.	Pädevuste arendamine	EEK Mainor	54
KOKKU:				461 (450)

Allikas: autori koostatud

Väljakutsed ja lahendused

2019. aastal tekkinud väljakutsed ja probleemid lahendati 2019. aasta jooksul (vt 2019. aasta seire koondaruanne).

Seoses uue ühendameti HARNO loomisega tekkis olukord, kus üks uue ameti koosseisu liidetud programmi partner ei saanud Eesti seadusandlusest tulenevalt koolituse korraldada enne, kui teatud juriidilised formaalsused on teostatud ja on loodud tehniline võimekus koolituse lõpudokumentide väljastamiseks. Sellest tulenevalt oli vaja kiiresti leida lahendusi ja pikkade koolitusprogrammide moodulite toimumine partnerite vahel ümber korraldada, et vältida ühe baaskoolitusprogrammi pooleli jäämist.

2020. aasta põhiväljakutsed olid seotud koroonapandeemiast tingitud piirangutega: kahe koolitusprogrammi lõpetamised lükkusid edasi. Tuli teha ümberkorraldusi koolituste korralduses. Koolitusi on vajadusel võimalik läbi viia veebipõhise kontaktõppena või hübriidkoolitusena veebipõhist ja füüsilises ruumis toimuvat kontaktõpet kombineerides.

Ettevõtlusõpetaja meistriklassi koolituse moodulitele oli vaja leida lisaosalejaid, kuna viimasel hetkel koolitusest loobumiste, sh etteteatamisteta loobumiste arv oli suur. Grupi suuruseks jäi 21 inimest, kellest 18 jätkas realselt moodulites osalemist.

Seoses koroonaviiruse pandeemiaga tekkis vajadus koolituste õppetöö viia veebi. See ei olnud probleem partneritele, küll aga oli sel juhul vaja koguda osalejatelt digiallkirju ja see osutus nii mõnelgi juhul keeruliseks. Partnerid kogusid koolitusel osalenute allkirju eri dokumendihalduse- ja infosüsteemidega, olenevalt ülikoolis kasutusel olevast rakendusest. Allkirjade kogumise reeglid kooskõlastati rakendusüksusega. Haridus- ja Teadusministeerium on teinud rakendusüksusele ettepaneku digiallkirjade kogumist lihtsustada.

2021. aasta plaanid

2021.–2023. aasta ettevõtlusõppe programmi tegevuste osas on kokku lepitud, sh suurem integratsioon e-õppe, täiskasvanuhariduse ja karjääriõppe teemadega ning sihtrühma laiendamise vajadusega. Jätkatakse nii pikkade koolitusprogrammidega kui ka spetsiifiliste ettevõtluspädevuste arendamise koolitustega. Pikkadesse koolitusprogrammidesse on kavas integreerida ka karjääriõppe moodul.

2021. aasta tegevuskava on ette valmistatud. On plaanis korraldada kaks pikka baaskoolituse programmi (sh venekeelne) ja üheksa pädevuste koolitust.

2020. aasta seire koondaruanne 31.12.2020 seisuga

Tegevussuund 3: praktiline ettevõtlusõpe

2020. aasta IV perioodil hinnati tegevussuunas 3 järgmisi indikaatoreid:

- Tegevussuuna väljundindikaator:
 - 7.3: Koolide arv, kes osalevad nii haridusprogrammis „Ettevõtlik kool” kui ka õpilasfirmade programmides ja viivad läbi ettevõtlusõpet;
- Tegevussuuna alamindikaatorid:
 - 7.3 a: Õppeasutuste arv, kes on ettevõtlusmooduli kasutusele võtnud (üldharidus-, kutseharidus-, rakenduskõrgkoolid) ja õpetatakse süsteemselt ettevõtlust;
 - 7.3 b i: „Ettevõtliku kooli” võrgustikuga liitunud uute koolide arv;
 - 7.3 b ii: IVEKi koolitustel osalenud õpetajate osalemiskorrad (isikute arv);
 - 7.3 c i: Õpilasfirma programmis ja teistes ettevõtlusõppe programmides osalevate uute haridusasutuste arv;
 - 7.3 c ii: JA koolitustel osalenud õpetajate osalemiskorrad (isikute arv).
- Täiendavad indikaatorid:
 - „Ettevõtliku kooli” programmis osalenud koolide arvu muutus aastate kaupa;
 - Junior Achievementi programmides osalenud koolide arvu muutus aastate kaupa;
 - Eestis registreeritud õpilasfirmade arvu muutus aastate lõikes.

Indikaatorite täitmine 31.12.2020 seisuga on koos sihttasemetega välja toodud tabelis 7.

Tulemused 2016–2020

Aastatel 2016–2020 liitus **Junior Achievementi** programmidega kokku 311 õppeasutust (295 üldhariduskooli ja 16 kutsekooli), sh mitmed koolid on liitunud mitme programmiga. Kõigi aastate sihttasemed täideti. JA koolitustel osales 1422 õpetajat 1807 korral (2016. a: 149/159, 2017. a: 331/410, 2018. a: 362/475, 2019. a: 307/374, 2020. a: 273/389).

Haridusprogrammiga „**Ettevõtlik kool**” liitus aastatel 2016–2020 kokku 121 õppeasutust. Sihttase täideti 86 protsendi ulatuses. IVEKi koolitustel osales kokku 4921 inimest 7617 korral (2016. a: 1736/2570, 2017. a: 1211/1903, 2018. a: 882/1414, 2019. a: 681/1229, 2020. a: 411/501).

Aastatel 2016–2020 asus 88 üldhariduskooli rakendama nii haridusprogrammi „Ettevõtlik kool” kui ka mõnda Junior Achievementi programmi (sihttase 2020. a lõpuks: 90). Sihttase täideti 98 protsendi ulatuses.

Aastatel 2019–2020 lisandus 97 (66 üldhariduskooli, 23 kutsekooli, 8 kõrgkooli) ettevõtlusõppe moodulit rakendavat õppeasutust (sihttase 2020. aasta lõpuks: 60 üldharidus-, 20 kutse- ja 8 kõrgkooli). Tegevussuuna 3 raames loodi SA Innove (praeguse HARNO) koordineerimisel üle-eestiline karjääri- ja ettevõtlusõpetajate võrgustik.

2020. aasta tegevuste detailne ülevaade

Indikaatorite seis

2020. aastal liitus Junior Achievementi ettevõtlusõpet pakkuvate programmidega 21 ja haridusprogrammiga "Ettevõtlik kool" kuus uut üldhariduskooli. IVEKi koolitusel osales 411 inimest (501 osalusorda), JA koolitusel osales 273 inimest (389 osalusorda). Ettevõtlusõppe mooduleid rakendavaid õppeasutusi lisandus 48: 33 üldhariduskooli, 14 kutsekooli ja üks kõrgkool (vt lisa 10 lk [97](#)). Koole, mis on liitunud nii JA kui ka IVEKi programmiga, lisandus üheksa.

2020. aasta seire koondaruanne 31.12.2020 seisuga

Tabel 7. Tegevussuuna 3 indikaatorid 2020. a 31. detsembri seisuga

Tegevussuund 3: praktiline ettevõtlusõpe		2016–2018	Sihhtase 2016–2018	2019 KOKKU	1.01.20–31.03.20	1.04.20–31.05.20	1.06.20–30.09.20	1.10.20–31.12.20	2020 KOKKU	2019–2020	2016–2020	Sihhtase 2019	Sihhtase 2019–2020	Sihhtase 2016–2020
7.3	Koolide arv, kes osalevad nii haridusprogrammis "Ettevõtlik kool" kui ka õpilasfirmade programmides ja viivad läbi ettevõtlusõpet	60 (60 ük)	50	19 (18 ük, 1 kk)	2* (2* ük)	2 (2 ük)	4 (4 ük)	1 (1 ük)	9 (9 ük)	28 (28 ük)	88 (88 ük)	15	30	90
7.3 a	Õppeasutuste arv, kes on ettevõtlusmooduli kasutusele võtnud (üldharidus-, kutseharidus-, rakenduskõrgkoolid) ja õpetatakse süsteemselt ettevõtlust	20 (3 ük, 9 kk, 8 kõk)	–	49 (33 ük, 9 kk, 7 kõk)	0	0	32 (31 ük, 1 kk)	16 (2 ük, 13 kk, 1 kõk)	48 (33 ük, 14 kk, 1 kõk)	97 (66 ük, 23 kk, 8 kõk)	117 (69 ük, 32 kk, 16 kõk)	30 ük, 10 kk, 4 kõk	60 ük, 20 kk, 8 kõk	–
7.3 b i	„Ettevõtliku kooli” võrgustikuga liitunud uute koolide arv	101 (101 ük)	–	14 (13 ük, 1 kk)	4 (4 ük)	1 (1 ük)	0	1 (1 ük)	6 (6 ük)	20 (20 ük)	121 (121 ük)	15	30	–
7.3 b ii	IVEKi koolitustel osalenud õpetajate osalemiskorrad (isikute arv)	5887 (3829)	–	1229 (681)	233 (214)	14* (14*)	170 (114)	84 (69)	501 (411)	1730 (1092)	7617 (4921)	– (1500)	– (3000)	–
7.3 c i	Õpilasfirma programmis ja teistes ettevõtlusõppe programmides osalevate uute haridusasutuste arv	237 (221 ük 16 kk)	–	53 (53 ük)	0	4 (4 ük)	16 (16 ük)	1 (1 ük)	21 (21 ük)	74 (74 ük)	312 (295 ük 16 kk)	20	40	–
7.3 c ii	JA koolitustel osalenud õpetajate osalemiskorrad (isikute arv)	1044 (842)	–	374 (307)	101 (88)	0	206 (159)	82 (26)	389 (273)	763 (580)	1807 (1422)	500 (–)	1000 (–)	–

ük – üldhariduskool, kk – kutsekool, kõk – kõrgkool

* parandatud 2020. a III perioodil

Allikas: autori koostatud

2020. aasta seire koondaruanne 31.12.2020 seisuga

Praktiline ettevõtlusõpe

Ettevõtlusõppe ja erinevate ettevõtlikkus -ja ettevõtlusprogrammide rakendamine sünergias

8. ja 9. jaanuaril 2020 viidi läbi töötuba "Eneseteadlikuks karjääri kujundajaks kutsekoolist" 22 osalejaga ja tutvustati uut kutseõppe ettevõtlusõppe mooduli rahvusvahelisel karjäärikonverentsil.

8. ja 9. veebruaril 2020 toimus Eesti esimene ettevõtlusoskuste võistlus kutsekoolide õppuritele. Osales 12 võistkonda (s.o 24 õppurit) viiest kutsekoolist: Ida-Virumaa Kutsehariduskeskust, Kuressaare Ametikoolist, Luua Metsanduskoolist, Pärnumaa Kutsehariduskeskusest ja Tartu Kutsehariduskeskusest.

20. mail 2020 toimus toimus karjääriõppe õpetajatele ja spetsialistidele Zoomi seminar, kus osales ligi 40 õpetajat. Seminari raames toodi välja karjääri- ja ettevõtlusõppe seosed ja ettevõtlusõppe programmi tegevused.

Töörühma poolt anti ettevõtlusõppe programmi sisend (koostöös Tartu Ülikooliga) Eesti hariduse valdkonna teenuste-toodete kohta, mis on suunatud rahvusvahelistele turgudele/sihtgruppidele. Education Nation koduleht (<https://www.educationnation.ee/>) on avalikustatud ning ettevõtlusõppe programmi poolt on välja töötatud viis paketti, mida pakutakse teistele riikidele ettevõtlusõppe arendamiseks ja rakendamiseks.

2021. aasta toimuva kõigile Eesti kutseõppuritele mõeldud ettevõtlusoskuste võistluse planeerimisetapp on käivitatud. Aasta alguses oli plaan 13.–14.02.2021 läbi viia teine ettevõtlusoskuste võistlus kõigile Eesti kutseõppuritele (analoogselt 2020. aastal toimunud võistlusele). Junior Achievementiga lepiti kokku, et taaskord ühendatakse kutseõppe ettevõtlusoskuste võistlus JA õpilas- ja minifirmade laadaga. Kuna JA õpilasfirmade laat toimub 2021. aastal koroonaviirusest tingitud piirangute tõttu veebi vahendusel, siis sellega koos planeeritud ettevõtlusoskuste võistlus planeeritud ajal ja kohas toimuda ei saa. On alustatud läbirääkimisi, et viia ettevõtlusoskuste võistlus ERRi Noore Meistri saatesarja osaks.

Ettevõtlusõppe (sh karjääriõppe) rakendamise toetamine

Toimunud sündmused:

- 13.–14.02: uue kutseõppe mooduli "Õpitee ja töö muutuvus keskkonnas" rakendamise I grupi koolitus õpetajatele (osalejaid: 22);
- 5.–6.03: uue kutseõppe mooduli "Õpitee ja töö muutuvus keskkonnas" mooduli rakendamise II grupi koolitus õpetajatele (osalejaid: 32); koosneb kolmest koolituspäevast (üks veel toimumata);

Kevadsemestril viidi läbi õpetajatele suunatud seminaride sari "Ettevõtluspädevuse arendamine ainetundides", mis koosnes neljast seminarist. Eriolukorra kehtestamise tõttu toimusid alates 13. märtsist seminarid veebiseminaridena (*live*-formaadis). Kõik seminarid on salvestatud ja neid on võimalik kasutada ka edaspidi. Tunnistuse sai 40 õpetajat.

- I infoseminar (lektor: Elbe Metsatalu)

19.02.2020 Äriideede elluviimine

- II infoseminar (lektor: Grete Arro)

25.03.2020 Enesejuhtimine. Arenguuskumused (ja metatunnetus)

31.03.2020 Enesejuhtimine. Autonoomne motivatsioon (ja metatunnetus)

09.04.2020 Enesejuhtimine. Emotsioonidega toimetulek (ja metatunnetus)

- III infoseminar (lektor: Eneken Titov)

28.04.2020 Sotsiaalsete olukordade lahendamine. Suhtlemine

2020. aasta seire koondaruanne 31.12.2020 seisuga

30.04.2020 Sotsiaalsete olukordade lahendamine. Koostöö

07.05.2020 Sotsiaalsete olukordade lahendamine. Algatamine

- IV infoseminar (lektor: Grete Arro)

05.05.2020 Väärtust loov mõtlemine ja lahenduste leidmine. Kuidas mõtlemisest mõtelda? Mis on baasilisemad protsessid, mis on planeerimise, probleemilahenduse ja loovuse eelduseks?

12.05.2020 Väärtust loov mõtlemine ja lahenduste leidmine. Lähemalt: kuidas toetada planeerimise ja probleemilahendusega seotud teadmisi-oskusi.

19.05.2020 Väärtust loov mõtlemine ja lahenduste leidmine. Mõtlemise areng ja kuidas see toetab eetilist ja jätkusuutlikku mõtlemist.

Ettevõtliku õppe konverentsil (4.–5.11.2020) viidi läbi kaks töötuba. Esimene töötuba "Ettevõtluspädevuse lõimimine ainetundidesse" keskendus ettevõtlusõppe rakendamisele üldhariduskoolis, mille viis läbi Erika Veide, ja teine rakendamisele kutsekoolis, mille viisid läbi Katrin Kivisild ja Jane Mägi. Erika Veide osales lisaks ettekandega ja modereeris Tartu Kutsehariduskeskuse ettevõtluspäeval. Samuti pidas ta Tamsalu Gümnaasiumis ettevõtlusõppe alase ettekande Lääne-Virumaa õpilastele. Lisaks: koostöös tegevussuunaga 2 osales ta meistriklassi koolitusprogrammi läbiviimisel.

Kutseõppe uue ettevõtlusõppe (sh karjääriõppe) mooduli "Õpitee ja töö muutuv keskkonnas" koolipõhised virtuaalnõustamised käivitati. Koroonapandeemia piirangute tõttu planeeriti rakenduskoolituste asemele virtuaalnõustamised. Nõustajad olid mooduli ja juhendmaterjali väljatöötajad: Katrin Kivisild, Virve Kinkar, Jane Mägi ja Sirje Rekkor. Nõustatud on 14 kutsekooli.

Õpetajahariduse osas plaanitakse koostööd Tallinna Ülikooliga. 21. oktoobril 2020 toimus kokkusaamine TLÜ Haridusinnovatsiooni Keskusega. Tallinna Ülikool on avatud koostööpakkumistele Edu ja Tegu programmi poolt. Koostöösoov on mõlemal poolel olemas, võimalikud koostöökohad on kaardistatud ja tegevustega soovitakse alustada pärast koroonakriisi lõppu, kui on võimalik koolitusi mujal kui veebis läbi viia.

[Riiklike õppekavade jaoks arendustegevuste välja töötamine ettevõtlusõppe \(sh karjääriõppe\) vallas](#)

Uue mooduli "Õpitee ja töö muutuv keskkonnas" rakendumine kutsekoolides on kinnitatud Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt. Alates 2020/2021. õppeaasta algusest rakendavad kõik Eesti kutsekoolid uut ettevõtlusõppe (sh karjääriõppe) moodulit. Kutsekoolidele on välja töötatud uue rakendunud mooduli juhendmaterjal, mis on läbinud keelelise korrektuuri ja kujundatud. Juhendmaterjal on koolidele kasutamiseks kättesaadav.

Üldhariduse ettevõtlus- ja karjääriõppe lõimitud ainekava osas on saadud kinnitus Haridus- ja Teadusministeeriumist, et 2021. aasta septembrist on Eesti üldhariduskoolides võimalik rakendada valikainena uut ettevõtlus- ja karjääriõppe ainet "Ettevõtlikuna töömaailma". Alustatud on valikaine juurde III kooliastmele mõeldud juhendmaterjali koostamisega.

I kooliastmele on koostatud tööharjutusmaterjalid: töölehed (kokku ca 100 lehekülge) ettevõtluspädevuste arendamiseks eri ainetundide kaudu. Töölehtedest koostatakse väike kogumik/tööharjutuste vihik, mis on keeleteimetatud 2020. aasta IV perioodil. 2021. aastal on vajalik leida kogumikule illustraator/kujundaja, kes loodud materjali sihtgrupile vastavalt kujundab.

Haridusprogramm „Ettevõtlik kool”

Võrgustiku strateegia välja töötamine

On toimunud järgmised seminarid:

- 11. veebruar: "Ettevõtliku kooli" strateegia töörühmade – juhtimine, turundus, rahvusvahelistumine, arendus ja standard – seminar,
- 20. mai: "Ettevõtliku kooli" strateegia töörühmade seminar,
- 30. september: uuendatud sisehindamise standardi tutvustus,
- 1. oktoober: rahatarkuse mentorklubi pilootprojekt Läänemaal,
- 17. november: "Ettevõtliku kooli" strateegiaseminar,
- 19. november: rahatarkuse mentorklubi pilootprojekt Läänemaal, Võru- ja Põlvamaal,
- 18. detsember: "Ettevõtliku kooli" seminar Saaremaal.

Kuna koroonapandeemia piirangute tõttu ei olnud võimalik plaanitud mahus tegeleda koolituste läbiviimisega, siis keskenduti olemasoleva võrgustiku kvaliteedi kasvatamisele. Läbi on viidud standardikoolitusi: 2020. aastal saavad baas- ja hõbetaseme 27 kooli (22 baastaseme ja 5 hõbetaseme). See on olnud ka "Ettevõtliku kooli" võrgustiku strateegia üks selle aasta eesmärke.

Koostöös Tallinna Ülikooli Haridusinnovatsiooni Keskuse ekspertidega uuendati sisehindamise dokumendi standard. Kaasajastati "Ettevõtliku kooli" välishindamise kontseptsioon, sh õpetaja tööriist „TULEM“, mis valmis 2020. aasta lõpuks.

Toimib koostöö Rahandusministeeriumiga: osa "Ettevõtliku kooli" võrgustiku koolidest osalevad rahatarkuse pilootprogrammis. Kui tulemus on positiivne, siis on võimalik 2021. aastal programmis osalemist laiendada.

On saavutatud kokkuleppe Tallinna Haridusametiga, et nende juures hakkab tööle inimene, kes hakkab Tallinna kohalikul tasandil koordineerima "Ettevõtliku kooli" tegevusi. Tallinna Haridusametiga kooskõlastati oktoobrikuu jooksul kolmepoolne leping, kuid seda pole veel allkirjastatud. Leping allkirjastatakse loodetavasti 2021. aasta I kvartalis, st leping allkirjastatakse pärast esimestele Tallinna koolidele baaskoolituste läbiviimist, kuid see omakorda oleneb koroonapiirangute lõppemisest. Tallinna Haridusamet on valmis võtma "Ettevõtliku kooli" koordinaatori rolli Tallinna linnas. "Ettevõtliku kooliga" hakkab Tallinnas tegelema hariduskorralduse osakonna vanemspetsialist Maire Vaske.

Novembris kohtuti Tartu koolijuhtide ühenduse juhatausega. Lepiti kokku, et järgmisena kohtutakse Tartu haridusosakonna juhiga, et leida võimalusi "Ettevõtliku kooli" programmiga Tartu koolidesse jõudmiseks.

Maakondlike Arenduskeskuste MTÜ 7. detsembri 2020 üldkoosoleku otsusega uuendati maakondlike arenduskeskuste kokkulepe "Ettevõtliku kooli" programmi arendamiseks ja rakendamiseks kõikide maakondade õppeasutustes.

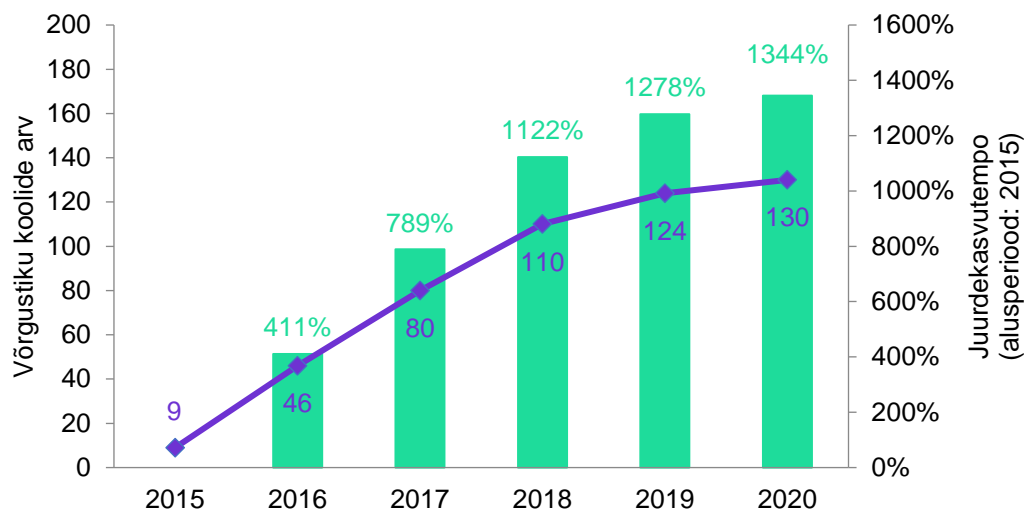
Samuti tegeldi IV perioodil koos "Ettevõtliku kooli" strateegia teemajuhtidega 2021. aasta tegevuskavaga. Koostati "Ettevõtliku kooli" enesehindamise rakendamise mõju hindamise uuringu lähteülesanne ja kolm hinnapakumist, mis edastati 18. novembril 2020 elluvijale.

Maakondlike koordinaatorite tegevuse toetamine

Aprillist maini ja augustist detsembrini toimusid üle nädala maakondlike koordinaatorite regulaarsed infokoosolekud Zoomis.

2020. aasta seire koondaruanne 31.12.2020 seisuga

Joonis 4. "Ettevõtliku kooli" haridusprogrammi võrgustiku koolide arv aastatel 2015–2020

Allikas: autori koostatud

[Uute „Ettevõtliku kooli“ koolitajate koolitamine](#)

Toimunud koolitajate koolitused on välja toodud tabelis 8. Kokku toimus viis koolituspäeva.

Tabel 8. "Ettevõtliku kooli" koolitajate koolitused 2020. aastal

Toimumisaeg	Sihtrühm	Koolituse nimi	Osalejate arv
5.05.2020	EVK koolitajad	Standardi koolitajate koolitus I	7
31.08.2020	EVK koolitajad	Standardi koolitajate koolitus II	6
18.06.2020	MAK-koordinaatorid, arendusjuht	Meeskonna- ja motivatsioonikoolitus	16
30.09.2020	MAK-koordinaatorid, koolijuhid, koolide koordinaatorid, arendusjuht	Uue standardi koolitus	51
16.11.2020	MAK koordinaatorid, arendusjuht	Belbin'i meeskonnarollide koolitus	15

Allikas: Maakondlike Arenduskeskuste MTÜ

[Koolitusmaterjalide ja lapsevanemate tugimaterjalide välja töötamine](#)

Lapsevanemate tugimaterjal on valmis, seda piloteerisid Järvamaa koolide õpetajad. Suvel jagati trükiseid maakondlikele koordinaatoritele üle Eesti, kes on neid omakorda levitanud koolides. 2020. aasta septembris said ettevõtlike koolide õpetajad materjali kasutada oma klassikoosolekutel lapsevanematega. Tagasiside on olnud positiivne. Osades maakondades on trükitud materjali ka juurde küsitud.

[Haridusfestivali korraldamine ja parimate tunnustamine](#)

Edulugude konkurss kuulutati välja aprilli alguses. Edulugusid sai esitada kuni 22.06.2020. Koguti 111 lugu. Üle-eestilise žürii abil on välja valitud 12 parimat edulugu. Haridusfestival toimus ettevõtliku õppe konverentsi raames (4.–5.11.2020), sh kuulutati välja edulugude konkursi parimad tööd viies kategoorias, lisaks ka publiku lemmik:

Parim koostöötegu:

1. Rakvere Gümnaasium "Filmifestival",
2. Väandra Gümnaasium „OÜ Valley ettevõtlusõpe“,
3. Paide Lasteaed Tähepai „Väärtused läbi meie tegude“.

2020. aasta seire koondaruanne 31.12.2020 seisuga

2P (Parimad praktikad):

1. Rakvere Rohuaia Lasteaed "Kaubatänav",
2. Mooste Mõisakool „Kõndimishädal“,
3. Sillamäe Vanalinna Kool „Rebasesaba juga“.

Noorte algatus:

1. Kohtla-Järve Järve Kool "Veloabi",
2. Räpina Ühisgümnaasium „Esinemisoskus kogu eluks“,
3. Põltsamaa Ühisgümnaasium „Asjad, millest keegi ei räägi“.

Ettevõtlik haridustegu:

1. Põltsamaa Ühisgümnaasium "TPN ja Helena Nõmmik",
2. Paide H. Hansoo Põhikool „Tantsuetendus“,
3. Tabasalu Lasteaed Tibutare „Sipsikud tahavad ja suudavad elevanti toita“.

Aasta üllatajad:

- Haapsalu Viigi Kool-Andrus Kivirähk „Vapper Keefir“,
- Noarootsi Kool „Projektõpe Noarootsi koolis“,
- Rakke Kool „Üllatusi täis sünnipäev isadega“.

Publiku lemmik:

- Räpina Ühisgümnaasium „Esinemisoskus kogu eluks“.

Junior Achievementi ettevõtlusõppe programmid

Koolituste ja seminaride korraldamine

2020. aasta jooksul toimunud õpetajaid innustavad, õpetajate omavahelist koostööd toetavad, parimaid õppureid toetavad ja motiveerivad koolitused ja seminarid on välja toodud tabelis 9. Lisaks osaleti ettevõtliku õppe konverentsil (4.–5.11.2020) kahe töötoaga: "Õpilasfirma mõjust" ja "Disainmõtlemisest algklasside programmis".

Tabel 9. Junior Achievementi õpetajaid ja õppureid toetavad koolitused ja seminarid 2020. a

Toimumise aeg	Sihtrühm	Koolituse nimi	Osalejate arv
10.01.2020	Õppurid	Müügikoolitus Tallinnas	74
10.01.2020	Õppurid	Õpilasfirmade koolitus Tartus	83
11.01.2020	Õppurid	Müügikoolitus Tartus	28
11.01.2020	Õppurid	Rohekoolitus Tallinnas	33
8.02.2020	Õppurid	Nooremmentorite 2. koolituspäev	6
8.–9.02.2020	Õppurid	Üle-eestiline õpilasfirmade laad	300 firmat
3.04.2020	Õppurid ja õpetajad	Ettevõtlusvõistlus Creatlon	50
29.04.2020	Õppurid	Veebivõistlus Eesti Parim Õpilasfirma 2020 (LINK)	87
15.05.2020	Õppurid	Veebivõistlus Eesti Parim Minifirma 2020 (LINK)	49
22.05.2020	Õpetajad	Võistluste tagasisidestamine mini- ja õpilas-firmade juhendajatele Zoomis	10
22.09.2020	Õpetajad	Õpilasfirma ÕPSi KOFFIK I	20
9.–10.10.2020	Õppurid	Nooremmentorite koolitus	21
13.10.2020	Õpetajad	Õpilasfirma ÕPSi KOFFIK II	20
30.10.2020	Õppurid	Õpilasfirmade koolitus: juhtimine, raamatupidamine, tootearendus, turundus	180
3.11.2020	Õpetajad	Õpilasfirma ÕPSi KOFFIK III	20
24.11.2020	Õpetajad	Õpilasfirma ÕPSi KOFFIK IV	20
26.11.2020	Õppurid	Õpilasfirmade koolitus: e-turundus ja e-poe ehitamine	134
27.11.2020	Õppurid	Õpilasfirmade koolitus: <i>online</i> müük	130
4.12.2020	Õppurid ja õpetajad	Õpilasfirmade koolitus: juhtimine	135
11.12.2020	Õpetajad	Õpilasfirmade koolitus: tootearendus	

Allikas: Junior Achievement Eesti

2020. aasta seire koondaruanne 31.12.2020 seisuga

Täienduskoolituste korraldamine õpetajatele

2020. aasta jooksul toimunud täienduskoolitused uute õpetajate väljaõpetamiseks ja olemasolevate õpetajate kvalifikatsiooni tõstmiseks on välja toodud tabelis 9.

Tabel 10. Junior Achievementi õpetajate täienduskoolitused 2020. aastal

Toimumise aeg	Koolituse nimi	Osalejate arv
2.–3.01.2020	Ettevõtlus- ja majandusõpetajate talvekool	51
8.–9.01.2020	Õpilasfirma juhendajate koolitus vene keeles Tallinnas	10
10.01.2020	Õpilasfirma juhendajate 2. koolitus eesti keeles Tartus	31
11.03.2020	Õpilasfirma juhendajate 2. koolitus vene keeles Tallinnas	8
25.–27.06.2020	Ettevõtlus- ja majandusõpetajate suvekool	40
15.–16.06.2020	"7 sammu" (põhikool 1. ja 2. aste) eesti keeles Tallinnas	21
15.–16.06.2020	"Mina, majandus ja ettevõtte" (põhikooli 3. aste) eesti keeles Tallinnas	21
15.–16.06.2020	"Õpilasfirma ja minifirma" 1. koolituspäev (põhikooli 3. aste, gümnaasium, kutsekool) vene keeles Tallinnas	18
18.–19.08.2020	"7 sammu" (põhikool 1. ja 2. aste) eesti keeles Tartus	10
18.–19.08.2020	"Mina, majandus ja ettevõtte" (põhikooli 3. aste) vene keeles Tallinnas	9
24.–25.08.2020	"Mina, majandus ja ettevõtte" (põhikooli 3. aste) eesti keeles Tartus	10
26.08.2020	"Majandusõpe" (gümnaasium ja kutsekool) eesti keeles Tallinnas	11
26.–27.08.2020	"Õpilasfirma ja minifirma" 1. koolituspäev (põhikooli 3. aste, gümnaasium, kutsekool) eesti keeles Tartus	17
27.–28.08.2020	"Õpilasfirma ja minifirma" 1. koolituspäev (põhikooli 3. aste, gümnaasium, kutsekool) eesti keeles Tallinnas	27
1.–2.10.2020	Õpilasfirmade juhendajate koolitus Tartus	27
9.10.2020	„7 sammu“ uute materjalide testkoolitus õpetajatele	21
2.12.2020	Õpilas- ja minifirma juhendajate koolitus II osa	30
3.12.2020	Õpilas- ja minifirma juhendajate koolitus II osa (vene keeles)	11
11.12.2020	Õpilas- ja minifirma juhendajate koolitus II osa	23

Allikas: Junior Achievement Eesti

Õppematerjalide ja õpilasfirmade registreerimisplatvormi arendamine

2020. aasta alguses käivitati õpilasfirmade veebipood: opilasfirma.ee/pood. 2020. aasta lõpus lisati portaali laadakeskkond virtuaalse õpilas- ja minifirmade laada läbiviimiseks 13.02.2021. Toimused arendustööd opetaja.ja.ee platvormil paremaks statistika kogumiseks.

Koostöös Grete Arroga valmis Opiqus õpilasfirma tööjuhend, mis pöörab tähelepanu õpilase enda motivatsioonile ja õpikogemuse mõtestamisele.

Põhikooli programmi „Mina ja majandus“ materjalid avaldati Opiqus nii eesti kui vene keeles.

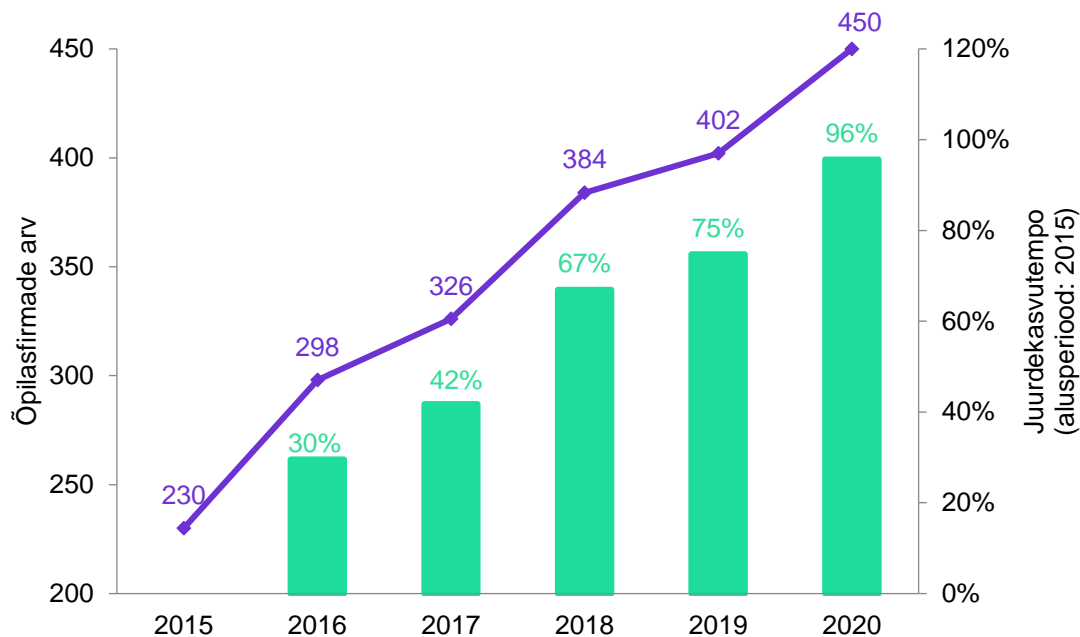
Õppeaasta jooksul toimus algklassi programmi „7 sammu“ materjalide sisuline arendamine. Edu ja Tegu programmist tasustati õpetajaid, kes tegelesid sisu ja metoodika uuendamise ja täiendamisega. Muud programmi arendamise kulud – kujundus ja digiteerimine – kaetakse teisest projektist ja omaosalusest. Materjalide kujundamine jätkub 2021. aastal. Opiqus üleval programmi 1. osa „Meie ise“; 2021. aasta jaanuaris laetakse üles ka „Meie perekond“ ja „Meie kodukoht“ ning seejärel saab nende kolme osa materjale. Kogu programm kujundatakse ja digiteeritakse 2021. aasta sügiseks.

Õpilasfirma õpikogemuse kaardistamine

Õppeaasta jooksul toimus õpilasfirma õpikogemuse kaardistamine ja õpilasfirma tööjuhendi uuendamine. Grete Arro abiga sõnastati õpilasfirma tööjuhendis täpsemaks õppimiskohad, lähtudes ettevõtluspädevuste mudelist. Juhendi täiendamiseks kaasati kolm õpetajat erinevatest koolidest, kes andsid tagasisidet lähtuvalt enda erinevast õpetamise kogemusest.

Need õpetajad olid Karin Saare Kuressaare Ametikoolist, Marko Krusberg Tallinna Lilleküla Gümnaasiumist ja Epp Vodja Tallinna 21. Koolist. Õpetajate näpunäidetele ja Grete Arro kommentaaridele toetudes kirjutati juhend ümber. Uut lähenemist testiti kolme kooli õpilaste peal ja nende tagasisidest lähtudes täiendati juhendit veelgi. Uuenenud õpilasfirma tööjuhend lähtub õppuri motivatsioonist, põhjendab, miks mida õppida ja pöörab tähelepanu õpitu ja läbikogetu mõtestamisele. Uuel õppeaastal täiendame juhendit koostöös sama töörühmaga ka soovitustega õpetajatele.

Joonis 5. Registreeritud õpilasfirmade arv õppeaasta lõpu seisuga alates 2014/2015. õ-a

Allikas: autori koostatud

Väljakutsed ja lahendused

Ülemaailmsest koroonakriisist põhjustatud **eriolukord** riigis tekitas olukorra, kus paljud kevadeks planeeritud üritused ja seminarid lükati edasi uude õppeaastasse. Sügissemestril viidi paljud üritused läbi veebi vahendusel; moodulite rakenduskoolitused on asendati koolide virtuaalsete nõustamistega. On loodud toetavaid juhendmaterjale, et pakkuda tuge ettevõtlusõppe mitmekülgsele rakendamisele koolides.

Junior Achievement soovis 2020. aastal keskenduda kutsekoolides aktiivsemalt levimisele, kuid COVID-19 olukorrast tulenevalt ei toimunud koolisiseseid koolitusi ja tutvustus-kampaaniaid. Õpilasfirmade vähenenud müügivõimalused ja distantsõpe on pärssinud ka vähem motiveeritud noorte jõudmist õpilasfirma tegemiseni. Uuel aastal keskendutakse kutsekoolidele taas rohkem. Oluline on leida lahendusi, mis teeksid õpilasfirma programmi õppeprogrammi loomulikuks osaks, nagu näiteks õpilasfirma või õpiettevõtte praktikana.

Junior Achievementi täienduskoolitusel osalejate arv on jäänud 2019. ja 2020. aastal umbes viiendiku planeeritust väiksemaks. 2020. aastal raskendas koolituste läbiviimist koroonaviirus: ei toimunud kutsekoolide sisekoolitusi ja suvekool toimus tunduvalt väiksemas mahus kui tavapäraselt. Kevadise ja sügise koolivaheaja täienduskoolitusi ei toimunud. Samas käivitasime õpetajate veebikohvikud, millest võttis osa sügise jooksul ca 80 õpetajat. Veebikohvikute eesmärk oli pakkuda tuge õpilasfirma juhendamise erinevates etappides eettulevates küsimustes nii alustavatele kui ka juba ammu koolituse läbinud ja värsket infot soovivatele õpetajatele.

IVEKi indikaatorite saavutamine oli 2020. aastal raskendatud, kuna plaanid olid tehtud tavaolukorras tegutsemiseks, mitte eriolukorraga arvestades. Alates märtsist tühistasid koolid vastavalt tekkinud olukorrale mitmeid koolitusi. Koolid tegelesid sel perioodil eriolukorrast tingitud väljakutsetega ja arendustegevustega, mille hulka kuulub ettevõtliku kooli temaatika, jäid paraku tagaplaanile.

Suurem osa IVEKi koolitustest toimub koolivaheaegadel. Sel aastal jäid ära kevad-vaheajale planeeritud koolitused; juunis ja augustis toimub kahe nädala jooksul tavaliselt rohkelt "Ettevõtliku kooli" koolitusi, kuid sel aastal olid koolid seoses koroonapandeemiaga ettevaatlikud. Kuna koolitused toimuvad koolides kohapeal, et tervet meeskonda korraga koolitada, siis jäid kitsendavate reeglite (st kooliväliseid majja ei lasta) tõttu koolitused ära. On kaalutud koolitused korraldada koolist väljaspool, kuid õpetajad on selles osas ettevaatlikud: kardetakse haigestumist ja distantsõppele jäämist.

IVEKi laienemine Tartus, Tallinnas ja Läänemaal on olnud komplitseeritud, kuna laienemine maakondades on otseselt seotud maakondlike arenduskeskuste koostöö motivatsiooniga.

Jätkuvalt käivad läbirääkimised Tallinna Haridusametiga. On antud põhimõtteline nõusolek, et Tallinnas oleks "Ettevõtliku kooli" koordinaator, kes alustaks uute koolide värbamisega ja korraldaks võrgustikuüritusi. Tallinna Haridusametiga kooskõlastatakse ja allkirjastatakse kolmepoolne leping loodetavasti juba 2021. aasta I kvartalis.

Novembris kohtuti Tartu koolijuhtide ühenduse juhatusega. Lepiti kokku, et järgmisena kohtutakse Tartu haridusosakonna juhiga, et leida võimalusi "Ettevõtliku kooli" programmiga Tartu koolidesse jõudmiseks.

Koostöös tegevussuunaga 2 koordineeritakse pikki ettevõtlusõpetajate täienduskoolitusprogramme. Seoses uue ühendameti HARNO loomisega tekkis olukord, kus üks uue ameti koosseisu liidetud programmi partner ei saa Eesti seadusandlusest tulenevalt koolitusi korraldada enne, kui teatud juriidilised formaalsused on teostatud ja on loodud tehniline võimekus koolituse lõpudokumentide väljastamiseks. Sellest tulenevalt oli vaja kiiresti leida lahendusi ja pikkade koolitusprogrammide moodulite toimumine partnerite vahel ümber korraldada, et vältida ühe baaskoolitusprogrammi pooleli jäämist.

2019. aastal tekkis huvi venekeelsete täienduskoolituste vastu, mida seni pakuti programmi Edu ja Tegu poolt pigem väga väikses mahus. 2020. aastal alustas edukalt esimene venekeelne ettevõtlusõppe baaskoolituse täienduskoolitusprogramm.

2021. aasta plaanid

Haridus- ja Noorteamet plaanib 2021. aastal mitut suuremat tegevust:

- karjääri- ja ettevõtlusõpetajate koostöövõrgustiku seminarid;
- ettevõtluspädevuste seminaride sari õpetajatele;
- ettevõtlikkusest rääkiv lasteraamat alusharidusele;
- "Õpetaja raamatu" tegevused, et õpetajatel kõigil haridustasemetel oleks olemas ühtne raamat;
- luuakse ettevõtte/ettevõtlus-praktika juhend kutsekoolidele: eesmärk on võimaldada kutsekoolide õppuritele, kes on huvitatud pärast õpinguid ise endale töökoha loomisest, spetsiifilist ettevõtluspraktikat, et lisaks erialale oleks võimalik eraldi praktika käigus õppida ettevõtlust tegutsevas ettevõttes.

2021. aastal on **Maakondlikel Arenduskeskustel** plaanis:

- digitaliseeritakse "Ettevõtliku kooli" standard, et tagada selle parem kättesaadavus ja kasutajamugavus kõikidele koolidele;

2020. aasta seire koondaruanne 31.12.2020 seisuga

- üle-eestilised võrgustiku kohtumised kaks korda aastas maakondlike koordinaatorite tegevuse toetamiseks;
- "Ettevõtliku kooli" rakendamise mõju hindamise uuringu läbiviimine;
- rahatarkuse mentorklubi koolidele;
- Haridusfestivali korraldamine ja parimate edulugude tunnustamine;
- standardi kvaliteedimärgise saajate tunnustamine;
- õpetaja tööriista TULEM ja välishindamise koolitused koolimeeskondadele ja koolitajatele;
- 20 uue kooli liitumine (2021), uute koolimeeskondade koolitused.

2021. aastal on **Junior Achievementil** plaanis:

- Fookus õpilasfirmade innovatsiooni tõstmisel: kevadel toimub (koroonapiirangute leevendamisel) häkaton innovaatiliste idee kasvatamiseks.
- Õpilasfirmade e-kaubanduse võimekuse tõstmine ja virtuaalse laada läbiviimine 13. veebruaril 2021.
- Uuendatud algklasside programmi "7 sammu" koolitused erinevates Eesti piirkondades ja algklasside ettevõtlusõppe laiendamine.
- Koostöös HARNOa kutsekoolidele ettevõtluspraktika väljatöötamine.
- Koostöös HARNO ja EBSiga mentorõpetajate programmi väljatöötamine.
- 2022. aastal Tallinnas toimuva Euroopa õpilasfirmade finaalkonkursside ettevalmistamine (40 riigi õpilasfirmad, kokku ca 450 õppurit, õpetajat, ettevõtlusõppe edendajat, ettevõtjat).

2020. aasta seire koondaruanne 31.12.2020 seisuga

Tegevussuund 4: eelinkubatsioon

2020. aasta IV perioodil hinnati tegevussuunas 4 järgmisi indikaatoreid:

- Tegevussuuna väljundindikaator:
 - 7.4: Kutse- ja kõrgharidustasemel eelinkubatsiooni teenust kasutanud meeskondade arv (summaarselt);
- Täiendavad indikaatorid:
 - Eelinkubatsiooni põhiprogrammi lõpetanute arv õppeasutuste kaupa;
 - Eelinkubatsiooni edasijõudnute programmi lõpetanute arv õppeasutuste kaupa;
 - Eelinkubatsiooni programmide üritustel osalenute arv.

Indikaatorite täitmine 31.12.2020 seisuga on koos sihttasemetega välja toodud tabelis 11. Tulenevalt eelinkubatsiooni programmi toimumise eripärast (programmi läbiviimine kevad- ja sügissemestril) saab tegevuse indikaatoreid hinnata vaid mai ja detsembri lõpu seisuga.

Nagu ka tegevussuunas 2 (täienduskoolitused), on eelinkubatsiooni tulemuslikkuse hindamiseks välja töötatud eelinkubatsiooni vahetu tagasiside ankeet, mida täidavad osalejad vastavalt eelistusele kas paberil või elektrooniliselt eelinkubatsiooni programmi lõpus. Iga semestri programmi lõpetanud tudengitiimide juhtidele saadetakse 6–9 kuu järel pärast programmi lõppu küsitlusankeet, et välja selgitada programmis osalemise pikemaajaline mõju. Samuti on kasutusel lühiankeet, et uurida võimalikke programmist lahkumise/väljalangemise põhjuseid.

Tabel 11. Tegevussuuna 4 indikaatorid 2020. a 31. detsembri seisuga

Tegevussuund 4: eelinkubatsioon		2016–2018	Sihttase 2016–2018	2019 KOKKU	1.01.20–31.03.20	1.04.20–31.05.20	1.06.20–30.09.20	1.10.20–31.12.20	2020 KOKKU	2019–2020	2016–2020	Sihttase 2019	Sihttase 2019–2020	Sihttase 2016–2020
7.4	Kutse- ja kõrgharidustasemel eelinkubatsiooni teenust kasutanud meeskondade arv (summaarselt)	403 (sh 147 kv)	385	133* (sh 37 kv)	–	51 (sh 9 kv)	–	95 (sh 31 kv)	146 (sh 40 kv)	279 (sh 77 kv)	682 (sh 224 kv)	108 (sh 35 kv)	215 (sh 70 kv)	600
7.4 a i	Programmi lõpetanud õppurite arv	1420	–	505	–	197	–	344	541	1046	2466	420	840	–
7.4 a ii	Programmi lõpetanud õppurite koolide arv	43 (20 ük, 8 kk, 15 kõk)	–	35 (15 ük, 8 kk, 12 kõk)	–	12 (7 ük, 1 kk, 4 kõk)	–	17 (5 ük, 5 kk, 7 kõk)	31 (15 ük, 8 kk, 8 kõk)	53 (26 ük, 13 kk, 14 kõk)	71 (41 ük, 15 kk, 15 kõk)	32	40	–
7.4 a iii	Osalenud meeskondade arv (sh formaalõppe meeskonnad)	403	–	203	–	66	–	105	171	374	777	158	315 (sh 55 fõ)	–
7.4 a iv	Programmis osalenud õppurite arv	–	–	1291	–	317	–	708	1025	2316	–	–	1600	–

ük – üldhariduskool, kk – kutsekool, kõk – kõrgkool, kv – koolidevahelised meeskonnad, fõ – formaalõppe meeskonnad

Allikas: autori koostatud

Tulemused 2016–2020

Viie aastaga lõpetas eelinkubatsiooni programmi 682 tiimi (sihttase 2020. a lõpuks: 600), sh kaheksa protsenti neist olid haridustasemetevahelised, 33 protsenti koolidevahelised ja 16 protsenti regionaalsetes programmides (Pärnus kuuel semestril, Narvas ja Kohtla-Järvel neljal semestril, Haapsalus kolmel ja Võrus ühel semestril) osalenud meeskonnad.

Kokku läbis eelinkubatsiooni 2466 õppurit 71 õppeasutusest üle Eesti: 41 üldhariduskoolist, 15 kutseõppeasutusest ja 15 kõrgkoolist (vt lisa 9). STARTER programmi üritustel osaleti viie aasta vältel 29 858 korda. Osalenute tagasiside STARTER programmile on olnud valdavalt positiivne. Välja on töötatud eelinkubatsiooni raamdokument.

STARTER programmist on kujunenud Eesti *startup*-võrgustiku osa ja mentorvõrgustiku arendaja, välja on arendatud koolidevaheline koostöövõrgustik. STARTER toimub *startup*-ökosüsteemis nn varajase faasi eelinkubaatorina, mille läbimisel on võimalik edasi suunduda nii inkubaatorisse kui ka erinevatesse jätkuprogrammidesse. Rakendunud on STARTER programmi sidusus õppetööga, nt avaüritused ja mentorüritused või kogu programm on integreeritud eri ettevõtlusainetega.

2020. aasta tegevuste detailne ülevaade

Indikaatorite seis

2020. aasta väljundindikaatori sihttasemena oli planeeritud 107 tiimi, tegelikult läbis STARTER-programmi 146 tiimi, millest 40 olid koolidevahelised ja 10 haridustasemetevahelised. 2020. aastal lõpetas programmi STARTER kokku 541 õppurit kaheksast kõrgkoolist, seitsmest kutseõppeasutusest ja 12 üldhariduskoolist (vt tabel 12). 2020. aasta jooksul osaleti programmi STARTER üritustel 7312 korda (kevad: 2987, sügisel: 4325).

Tabel 12. Eelinkubatsiooni programmis 2020. aastal osalenud õppeasutuste kaupa

Õppeasutus	Lõpetanute arv	Õppeasutus	Lõpetanute arv
Põhiprogramm		Töötoad	
Tallinna Tehnikaülikool	228	Tartu Kutsehariduskeskus	94
Tartu Ülikool	154	Tallinna Tehnikakõrgkool	75
Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor	47	Kehtna Kutsehariduskeskus	54
Tallinna Ülikool	47	Miina Härma Gümnaasium	53
Eesti Kunstiakadeemia	11	Eesti Merekool	48
Tartu Kutsehariduskeskus	7	Kuressaare Ametikool	32
Narva Kesklinna Gümnaasium	6	Virtsu Kool	28
Hugo Treffneri Gümnaasium	5	Kuressaare Vanalinna Kool	12
Eesti Maaülikool	3	Saaremaa Ühisgümnaasium	10
Ida-Virumaa Kutsehariduskeskus	2	Võrumaa ettevõtlusõpetajad/ õpilasfirmade juhendajad	12
Jakob Westholmi Gümnaasium	2		
Kõrgem Kunstikool Pallas	2		
Tallinna Mustamäe Gümnaasium	2		
Tallinna Reaalkool	2		
Lasnamäe Vene Gümnaasium	1		
Narva Soldino Gümnaasium	1		
Narva Vanalinna Riigikool	1		
Tallinna Majanduskool	1		
Tallinna Polütehnikum	1		
Tallinna Rahvusvaheline kool	1		
Tallinna Tööstushariduskeskus	1		
Tartu Tamme Gümnaasium	1		
Viljandi Jakobsoni Kool	1		
Välisülikool	7		
Muu (ettevõtja, ekspert)	7		
KOKKU:	541	KOKKU:	418

Allikas: autori koostatud

2020. aasta seire koondaruanne 31.12.2020 seisuga

Tabel 13. Eelinkubatsiooni programmis osalemise statistika 2020. aastal

	Sisenes, tiimide arv	Lõpetas, tiimide arv	Lõpetanud tiimide määr, %	sh koolidevahelised	sh haridustasemetevahelised	Lõpetanud õppurite arv	Lõpetanud ja kasusaanud õppurite koolide arv	Lõpetanud ja kasusaanud tiimide arv	sh formaalõpe	Osaletes
Kevad	64	51	80	9	3	197	12	66	4	317
sh STARTERtartu	20	18	90	3	3	62	6	24	4	
sh STARTERtallinn	38	28	74	6	0	118	7	36	0	
sh STARTERhaapsalu	6	5	83	0	0	17	1	6	0	
Sügis	102	95	93	31	7	344	24	105	2	708
STARTERtartu	17	17	100	9	3	66	6	17	0	
STARTERtallinn	60	57	95	20	3	206	10	63	2	
sh STARTERpärnu	7	6	86	0	0	20	5	7	0	
sh STARTERNarva	12	12	100	2	1	42	1	12	0	
sh STARTERkohtla-järve	6	3	50	0	0	10	3	6	0	
KOKKU:	166	146	88	40	10	541	31	171	6	1025

Allikas: autori koostatud

Üle-eestilise eelinkubatsiooniprogrammi STARTER rakendamine juhtkeskustes

Eelinkubatsiooni I poolaasta kokkuvõtte leiab 2020. aasta poolaastaruandest.

STARTER programmid käivitusid ja rakendusid sügissemestril plaanipäraselt, 2020. aasta sügissemestril toimusid programmid Tallinnas, Tartus, Pärnus, Kohtla-Järvel ja Narvas. Kokku sisenes STARTER programmidesse 102 meeskonda, programmi lõpetas 95 meeskonda, kellest 31 olid koolidevahelised meeskonnad ja seitse haridustasemetel vahelised meeskonnad. Täiendavalt osales STARTER programmis kasusaajatena 10 meeskonda, sh kaks õppetöö meeskonda.

Perioodil on läbi viidud 11 STARTER töötuba Eesti erinevates regioonides ja koolides: Tartu Kutsehariduskeskuses kolm, Kehtna Kutsehariduskeskuses kaks, Tallinna Tehnikakõrgkoolis kaks, Virtsu Koolis kaks, Kuressaares – Kuressaare Ametikooli, Kuressaare Vanalinna Kooli ja Saaremaa Ühisgümnaasiumi õpilastele – üks ja Miina Härma Gümnaasiumis üks töötuba. Lisaks toimus Võrumaa koolide õpilasfirmade juhendajatele/õpetajatele töötuba "Mentori 10 rolli". Kokku osales sügissemestril töötubades 191 õpilast ja 12 õpetajat/õpilasfirmade juhendajat.

Sügissemestril osales STARTER programmis õppureid 17 koolist ja STARTER töötubades õppureid kaheksast koolist (sh 7 erinevast koolist, võrreldes STARTER põhiprogrammiga). Kokku 24 erinevast õppeasutusest.

STARTERtallinna programmi sisenes sügissemestril 60 meeskonda ja lõpetas 57 meeskonda (kokku 206 lõpetajat). Meeskonnad jagunevad koolide lõikes järgnevalt: Tallinna Tehnikaülikool – 35, Tallinna Ülikool – 12, Eesti Kunstiakadeemia – 8, Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia – 2. Programmis osalesid õppurid järgmistest koolidest: Tallinna Tehnikaülikool, Tallinna Ülikool, Eesti Kunstiakadeemia, Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor, Tartu Ülikool, Tallinna Polütehnikum, Tallinna Tööstushariduskeskus, Tallinna Majanduskool, Lasnamäe Vene Gümnaasium, International School of Tallinn, erinevad välisülikoolid (vahetusüliõpilased). Lisaks sai programmist kasu täiendavad üheksa meeskonda, kes osalesid erinevatel STARTERtallinn ja STARTERkohtla-järve koolitustel ja üritustel (sh õppetöö meeskonnad).

Septembri, oktoobri ja novembri koolitused toimusid erinevates ülikoolides ning olid kättesaadavad samal ajal ka Zoomi ülekande vahendusel. Alates 16.11.2020 toimusid kõik tegevused Zoomi vahendusel veebipõhiselt. Lõppvõistluse Demo Day'le olid kohale kutsutud ainult žüriiliikmed, võistlejad esinesid Zoom-keskkonna vahendusel.

Koolitusprogramm:

- 1) 14.09.2020: avaürituse eelüritus Eesti Kunstiakadeemia, Balti Filmi- ja Meediakooli ja Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia õppuritele (30 osalejat);
- 2) 17.09.2020: STARTER programmi avaüritus (147 osalejat);
- 3) 21.09.2020: töötuba "Team development" (184 osalejat, hübriidversioon);
- 4) 28.09.2020: töötuba "Business Models and Value Proposition" (195 osalejat, hübriidversioon);
- 5) 5.10.2020: tagasisidestamine "Feedback session I" (186 osalejat);
- 6) 12.10.2020: töötuba "How to use design thinking?" (180 osalejat, hübriidversioon);
- 7) 15.10.2020: mentorüritus "Startup Speed Dating Night" (194 osalejat, kontaktüritus);
- 8) 19.–25.10.2020: "Feedback week" – individuaalne suhtlemine juhendajate ja mentoritega tagasiside saamiseks;
- 9) 26.10.2020: töötuba "The basics of marketing and sales" (188 osalejat, hübriidversioon);
- 10) 2.11.2020: töötuba "What should you know about finances and taxes" (174 osalejat, I osa hübriidversioon, ülesande lahendamise osa vaid kontaktõppena);
- 11) 9.11.2020: tagasisidestamine "Feedback session II" (137 osalejat);

2020. aasta seire koondaruanne 31.12.2020 seisuga

- 12) 16.11.2020: töötuba "How to pitch your idea?" (171 osalejat, Zoom);
- 13) 23.–30.11.2020: lõppvõistluse eelvoorur žürii vaatas läbi videopitšid ja *one-pager*'id (213 osalejat);
- 14) 30.11.2020: kuulutati välja 11 parimat, kes osalevad Demo Day'l;
- 15) 7.12.2020: STARTERtallinn Demo Day @Palo Alto Club/Zoom (84 osalejat, hübriidversioon).

Finaali pääses 12 meeskonda: Banned Books, Circleπ, EduLog, Gold, Newbie, ÖkoMotion, Paper Reborn, ReSport, SafeHi (Kohtla-Järve programmist), Sharp (Nitelab), UnKnot, WeSports.

STARTERtallinn programmi võitja on meeskond Paper Reborn (vanapaberist mooduliseinte tootmine). Inspiratsiooniauhinna said meeskonnad Ökomotion (rataste elektrifitseerimine ja e-tõukerataste tootmine) ja UnKnot (nõustamisteenus tootmisjääkidest uute toodete tootmiseks). Lisaks jagati hulgaliselt eriauhindu erinevatelt koostööpartneritelt ja toetajatelt.

STARTERkohtla-järve programmis osales kuus meeskonda, lõpetas kolm meeskonda (kokku 10 osalejat). Programmi lõpetanud meeskondades olid õppurid TalTech Virumaa Kolledžist, kasusaavates meeskondades oli õppureid ka Kunda Ühisgümnaasiumist ja lisaku Gümnaasiumist. STARTERkohtla-järve programm viidi läbi koostöös STARTERNarva ja STARTERtallinn programmidega.

Koolitusprogramm:

- 1) 18.09.2020: avaüritus "Ideede häkaton ja ärimudelite töötuba" TalTech Virumaa Kolledžis (22 osalejat);
- 2) 29.09.2020: avaüritus "Ideede häkaton ja ärimudelite töötuba" + individuaalne nõustamine Kiviõli 1. Keskkooli 11. klassis (15 osalejat);
- 3) 30.09.2020: avaüritus "Ideede häkaton ja ärimudelite töötuba" + individuaalne nõustamine Kiviõli 1. Keskkooli 10. klassis (17 osalejat);
- 4) 2.10.2020: töötuba "Toote arendus. Teenuse disain" (21 osalejat);
- 5) 3.10.2020: Ideede häkaton ja ärimudelite töötuba + individuaalne nõustamine Kunda Keskkoolis (3 osalejat);
- 6) 9.10.2020: töötuba "Finantsid. Maksud. Seadused" (18 osalejat);
- 7) 15.10.2020: mentorüritus "Startup Speed Dating Night" (14 osalejat, STARTERtallinn üritus);
- 8) 30.10.2020: töötuba "Turundus. Reklaam. Müük" (17 osalejat);
- 9) 20.11.2020: töötuba "*Pitching*: esitlemine ja esinemine" (11 osalejat, Zoom, koostöös STARTERNarva programmiga);
- 10) 27.11.2020: koostöös STARTERNarva programmiga mentorite tagasiside paneel. Vahehindamine ja lõppvõistluse eelvoor (11 osalejat, Zoom);
- 11) 4.12.2020: lõppvõistlus Demo Day koostöös STARTERtallinn programmiga (5 osalejat, Zoom).

STARTERTartu programmi sisenes sügissemestril 17 meeskonda ja lõpetas 17 meeskonda (kokku 66 lõpetajat). Kõik meeskonnad olid Tartu Ülikooli meeskonnad. Osalejaid oli Tartu Ülikoolist, Tallinna Tehnikaülikoolist, Tallinna Ülikoolist, Eesti Maaülikoolist, Tartu Kutsehariduskeskusest, Kõrgemast Kunstikoolist Pallas ja välisülikoolidest.

Koolitusprogramm:

- 1) 17.09.2020: avaüritus "Ideede häkaton" – inspiratsiooniüritus uute ideede leidmiseks ja meeskondade moodustamiseks; avaüritus korraldati koostöös Delta X 2021 – tudengite ja gümnasistide võistlus – programmiga (122 osalejat);
- 2) 24.09.2020: töötuba "Ärimudeli arendus" (56 osalejat);
- 3) 8.10.2020: töötuba "STARTER@tartu Liftikõne ABC" (60 osalejat);
- 4) 15.10.2020: "Meetup for STARTER team leaders" (25 osalejat, hübriidversioon);

2020. aasta seire koondaruanne 31.12.2020 seisuga

- 5) 19.–23.10.2020: mentornõustamine (60 osalejat, Zoom);
- 6) 2.11.2020: "Meetup for STARTER team leaders" (25 osalejat, hübriidversioon);
- 7) 5.11.2020: töötuba "Tootearendus" (60 osalejat, Zoom);
- 8) 19.11.2020: töötuba "Turundus" (64 osalejat);
- 9) 26.11.2020: töötuba "Tulumudel ja juriidilised küsimused" (45 osalejat, Zoom);
- 10) 3.12.2020: töötuba "Lifitkõne" (60 osalejat, Zoom);
- 11) 10.12.2020: äriideede võistluse Kaleidoskoop eelvoor (85 osalejat, Zoom), Facebook *online* vaatajate arv 767. Eelvoorus osales 30 tudengitiimi erinevatest valdkondadest üle Eesti. Edasi pääses 15 parimat meeskonda, kellest viis asuvad võistlema Kaleidoskoobi ja 10 Delta X finaalides.

Kaleidoskoobi finaali pääses viis meeskonda:

- Berrybot loob robotit, mis vähendab tööjõu kulu ja saagi hävingut, korjates tänu tehisintellektile ise maasikaid (STARTERtartu tiim);
- Checky teeb ettevõtetele raamatupidamise lihtsamaks ning keskkonnasõbralikumaks, luues pilvepõhise makseteenuse ja kaotades vajaduse pabertšekkide järele (STARTERtartu tiim);
- Dexi.ee arendab mobiilirakendust, mis aitab vähendada joores juhtimist. Rakenduse kaudu saad tellida endale usaldusväärse autojuhi, kes auto koos omanikuga koju viib (STARTERtartu tiim);
- Elora teeb Pokemon Go-laadset mobiilirakendust, et innustada noori läbi mängulise ja hariva viisi rohkem väljas aega veetma (STARTERNarva tiim);
- Eventive arendab interaktiivset 3D kontserthallide ning spordisaalide broneerimise süsteemi (STARTERtartu tiim).

Kaleidoskoopi finaali, mis pidi toimuma 29. jaanuaril sTARTUp Day'l, lükkub edasi 2021. aasta augustisse, seoses sTARTUp Day edasilükkamisega augustisse.

STARTERPärnumaa programmi sisenes seitse meeskonda, neist lõpetas kuus meeskonda (kokku 20 osalejat) ja kõik olid Tartu Ülikooli meeskonnad.

Koolitusprogramm:

- 1) 23.09.2020: avaüritus "Ideede Häkaton" (25 osalejat);
- 2) 30.09.2020: töötuba "Ärimudel" (16 osalejat);
- 3) 14.10.2020: töötuba "Lifitkõne ABC" koostöös Prototroniga (37 osalejat);
- 4) 28.10.2020: mentorite tagasiside ja meeskondade vahehindamine (16 osalejat, hübriidõpe);
- 5) 4.11.2020: töötuba "Toote- ja teenusearendus" (11 osalejat);
- 6) 11.11.2020: töötuba "Turundus ja müük" (12 osalejat);
- 7) 25.11.2020: esitlusoskuste treening (10 osalejat);
- 8) 2.12.2020: äriideede võistluse Kaleidoskoop eelvoor Pärnus (16 osalejat, Zoom);
- 9) 10.12.2020: äriideede võistluse Kaleidoskoop eelvoor Tartus, kus Pärnu programmist osales kaks meeskonda (Zoom).

STARTERNarva programmi sisenes sügissemestril 12 meeskonda, kõik meeskonnad lõpetasid (42 osalejat) ja kõik olid Tartu Ülikooli meeskonnad. Programmis osalesid õppurid Tartu Ülikoolist, Ida-Virumaa Kutsehariduskeskusest, Narva Soldino Gümnaasiumist, Narva Kesklinna Gümnaasiumist ja Narva Vanalinna Riigikoolist.

Koolitusprogramm:

- 1) 25.09.2020: avaüritus "Ideede Häkaton ja ärimudel" (42 osalejat);
- 2) 23.10.2020: töötuba "Toote/teenuse disain" (34 osalejat);
- 3) 6.11.2020: töötuba "Finantsid. Turundus ja müük" (36 osalejat);

2020. aasta seire koondaruanne 31.12.2020 seisuga

- 4) 20.11.2020: töötuba "*Pitching*: esitlemine ja esinemine" (30 osalejat, Zoom, koostöös STARTERkohtlajärve programmiga);
- 5) 27.11.2020: koostöös STARTERkohtlajärve programmiga mentorite tagasiside paneel, vahehindamine ja lõppvõistluse eelvoor (31 osalejat, Zoom);
- 6) 10.12.2020: äriideede võistluse Kaleidoskoop eelvoor Tartus, kus Narva programmist osales 9 meeskonda, (15 osalejat, Zoom).

Väliste ekspertide kaasamine

STARTERtallinn elluviimisesse on sügissemestril kaasatud järgmised eksperdid:

- avaürituse eelürituse ja avaürituse inspiratsioonikõnelejatena: Mayri Tiido (ringmajanduse väljakutsed); Liisi Tarvo (Wrap'n'roll lugu); professor Michael W. Hitch (EIT Raw Materials Executive Board), Erki Ani (Cleantech ForEst);
- eelürituse ja avaürituse läbiviijana Harri Tallinn (Civitta);
- töötubade "Team Development" ja "Business Models and Value Proposition" läbiviijana Juko-Mart Kõlar;
- töötuba "Design thinking": Gert Köster (Köster Design OÜ);
- töötuba "Marketing&Sales": Katrin Vilimaa-Otsing (Turunduskoolitus OÜ);
- töötuba "Legal and Finances": DeLoitte, Hedman Partners, KPMG ja Avokaado esindajad;
- töötuba "Pitching": Mayri Tiido (Circular Economy Estonia MTÜ);
- mentorüritusel (SSDN) oli kaasatud 36 mentorit erinevatelt elualadelt. Kokku osales *networking* üritusel 194 inimest. Inspiratsiooni jagasid Xenia Joost (Haage Vesi asutaja) ning Margus Kullerkupp (STARTERtallinn alumni ja PäikesEST asutaja);
- võistluste eelvoorudes olid žüriisse kutsutud: Krister Kalda (TalTech), Jorma Laiapea (Limitless Impact Investments), Simon Renno (Creditinfo Eesti AS), Marek Mühlberg (Nordmill Ventures);
- finaali žüriis olid: Krista Kink (Tallinna Ettevõtlusamet), Kadri Tammai (Tehnopol Startup Inkubaator), Jelena Žovnikova (Fundwise), Victoria Saard (SEB Bank Innovatsioonikeskus), Nele Plutus (Tallinn Loomeinkubaator), Juko-Mart Kõlar (Muusikamaailm OÜ), Kaisa Hansen (TalTech Mektory), Pilleriine Alter (Avokaado), Marko Pikani (Deloitte Eesti), Erki Ani (CleanTech ForEst), Eve Peeterson (Startup Estonia), Kati Pino (Hedman Partners), Tõnis Bramanis (Veebimajutus), Jorma Laiapea (Limitless Fund/ Limitless Impact Investments), Jana Budkovskaja (Prototron), Anu Oks (EstBAN), Gerli Veeleid (HEAK), Eric Jackson (OSIRIS/Next Gen Digital Government Research Group), Maarja Pehk (Latitude59), Andrus Oks (Tera Ventures).

STARTERkohtla-järve programmi kaasati sügissemestril järgmisi eksperte:

- avaürituse inspireerijana Rudolf-Gustav Hanni (Pagerr, Ajujaht 2020 võitja);
- töötuba "Toote arendus. Teenuse disain": Helen Kokk (Nortal);
- töötuba "Finantsid. Maksud. Seadused: Margus Tamm (Virtual World OÜ);
- töötuba "*Pitching*: esitlemine ja esinemine": Kaire Viil (Selged Sihid OÜ, TalTech Virumaa kolledž);
- mentorite tagasiside paneel, vahehindamine ja lõppvõistluse eelvoor: Denis Larchenko (TÜ Narva Kolledž), Ilja Tverdov (Swedbank), Olga Kurdovskaja (Tehnopol);
- töötubade moderaatorina osales STARTERkohtla-järve juht Mihkel Kahju (TalTech Virumaa kolledž, M-Management UÜ).

STARTERartu programmi kaasati sügissemestril järgmisi eksperte:

- avaürituse "Idea Hackaton" viis läbi Harald Lepisk (Victory Trainings OÜ), esinejateks olid Delta maja instituutide juhid, STARTERartu võidutiimide (Communicare) esindajad Norman Vester ja Mete Cilingir jt;
- STARTER regionaalsete töötubade läbiviijateks on olnud Taavi Tamm (TÜ Startuplab) ja Juko-Mart Kõlar (TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia juht, Muusikamaailm OÜ), Karin Künnapas (Civitta Eesti AS) ja Gina Metssalu (TLÜ);
- töötuba "Liftikõne ABC": Harald Lepisk (Victory Trainings OÜ);
- töötuba "Tootearendus": Evgenia Trofimova (Introwise, TÜ);
- töötuba "Turundus": Marelle Ellen (Promoty);
- töötuba "Tulumudel": Taavi Tamm (MyGames, TÜ);
- töötuba "Liftikõne": Gleb Maltsev (Stoneful OÜ);
- mentor nõustamisele oli kaasatud 14 mentorit erinevatelt elualadelt: Alo Peets (Robotimeister OÜ, TÜ), Andreas Unt (Adact), Ants-Oskar Mäesalu (TRIT, programmi alumni), Chris Thompson (Neuroactive AI), Evgenia Trofimova (Introwise), Harri Tallinn (Ajujaht), Ingrid Laht (Erste Konsultatsioonid OÜ), Justin Hein (BioCC OÜ), Kalev Kaarna (Superangel), Kei Karlson (GoWorkaBit), Kuldar Leis (Solarhouse OÜ, Linda Nektar AS jt.), Laura Eiche (programmi alumni, UX/UI disainer), Marelle Ellen (Promoty), Ott Pärna (SCULT), Raphael Koster (EIT Health), Rimante Valancauskaite (programmi alumni, GLIA), Sven Parkel (Tartu Biotehnoloogia Park, BioWay Estonia MTÜ), Taavi Tamm (MyGames, TÜ), Vaido Mikheim (Tartu Teaduspark);
- võistluste eelvoorudes olid žüriisse kutsutud: Kristian Sägi (Nevercode), Evgenia Trofimova (Introwise) ja Sven Parkel (Tartu Biotehnoloogia Park, BioWay Estonia MTÜ).

STARTERnarva programmi olid kaasatud järgmised välisekspertid:

- avaürituse moderaatoriks oli programmi juht Denis Larchenko (TÜ Narva Kolledž). Lisaks kaasati mentorina ja inspiratsioonikõnelejatena Vladislav Virtonen ja Siimon Härm (Edukoht OÜ), kes jagasid nõuandeid ettevõtlusega alustamisel. Ärimudeli koostamist juhendas Taavi Tamm (TÜ StartupLab);
- töötuba "Finantsid. Turunduse ja müügi töötuba": Mari Suviste (DMKM OÜ);
- mentorürituse mentorid olid Ilja Tverdov (Swedbank), Olga Kurdovskaja (Tehnopool Narva), Eveli Dolganova (NPM Silmet AS), Mari Suviste (DMKM OÜ), Siimon Härm (Edukoht OÜ), Vladislav Virtonen (Edukoht OÜ).

STARTERpärnu programmi olid kaasatud järgmised välisekspertid:

- avaürituse moderaatoriks ning ärimudeli töötoa viis läbi programmi juht Taavi Tamm (TÜ StartupLab);
- töötuba "Liftikõne ABC": Silver Smeljanski (Pärnu Inkubaatori juht, MTÜ Forwardspace), Jana Budkovskaja (Prototron), Heidi Kakko (BaltCap), Riivo Anton (Civitta, United Angels VC) ja Margus Randmäe (MyGames);
- töötuba "Turundus ja müük": Sander Sillavee (Startup Estonia);
- töötuba "Liftikõne": Aare Raev (Tamiatics);
- mentorüritusel "Mentorite tagasiside ja vahehindamine" osalesid järgmised mentorid: Silver Smeljanski (Pärnu Inkubaatori juht, MTÜ Forwardspace), Aare Raev (Tamiatics). TÜ esindajatena Ilona Kandelin ja Taavi Tamm.

Kaleidoskoobi eelvooruu žüriis osalesid välisekspertidena Margus Randmäe (MyGames) ja Aare Raev (Tamiatics). Lisaks osalesid žüriis Taavi Tamm ja Andres Vaher (TÜ).

Eelinkubatsiooni turundamine

Kõikide programmide jaoks disainiti ja trükiti programmi infoga turundusmaterjalid: flaierid ja posterid koolidesse. Programmi infot töötubade ja võistluste kohta jagati ülikoolide Facebooki lehtedel ja kodulehekülgedel, erinevate infolistide kaudu, lisaks on programmi tutvustatud uutele üliõpilastele neile suunatud ürituste kaudu ning erinevates ainetes.

Tartu Ülikooli tudengitele jagati infot läbi erinevate instituutide infolistide ja Facebooki gruppide, Tartu koolidele saadeti eraldi teavitust info programmi kohta. Täiendavalt jagati infot STARTERtartu programmi kohta Tartu Ülikooli avalehel ([LINK1](#) ja [LINK2](#)) ja Tartu Kutsehariduskeskuse õppuritele. STARTERtartu programmi Kaleidoskoobi eelvõistlust turundati Facebooki, STARTERi ja Tartu Ülikooli kodulehekülje kaudu ning Tartu Ülikooli siseinfo listides.

STARTERtallinn edastas infot avaürituse eelürituse kohta vaid Eesti Kunstiakadeemia, Tallinna Ülikooli, Balti Filmi- ja Meediakooli ja Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia tudengitele, avaürituse ning programmi sündmuste kohta nii Tallinnas asuvasse kõikidesse partner-ülikoolidesse, kutsekoolidesse, kontaktisikutele partnerorganisatsioonides ja erinevasse Facebooki kanalitesse, mentorürituse ja Demo Day kohta eri Facebooki kanalitesse.

Lisaks on kõiki programme turundatud ülikoolide infolistide kaudu, Narvas ka Narva koolide infolistide kaudu; on aktiivselt suheldud otse erinevate koolidega, kus on korraldatud STARTER töötubasid; on täiendatud ja uuendatud STARTER programmi kodulehekülge/registreerimisplatvormi starteridea.ee.

Artikkel "Mul on idee! Mis edasi?" ilmus nii sTARTUp Labi koduleheküljel ([LINK1](#)) kui platvormil Teeviit ([LINK2](#)).

Inspiratsiooniürituste, avalaagrite, koolituste ja võistluste läbiviimine

STARTERtallinn avaürituse eelüritus toimus 14. septembril Arhitektuurikeskuses, mille eesmärgiks oli just Eesti Kunstiakadeemia, Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia ja Balti Filmi- ja Meediakooli tudengitele programmi teavitus ja inspireerimine, uute ideede genereerimine.

Avaüritus toimus 17. septembril TalTech Mektory's ning ruumid oli TalTechi poolt programmile tasuta. Toitlustamist kaasrahastas EIT Raw Materials programm.

STARTERtallinn töötoad toimusid erinevates ülikoolides (ruumid ülikoolidelt tasuta): TalTech Mektory's, Tallinna Ülikoolis, Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias, Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainoris ning Startup Speed Darting Night toimus TalTech Mektory's. Kõik koolitused kanti üle ka Zoomi vahendusel, programmi viimane esitlusoskuste töötuba toimus ainult Zoomi vahendusel. Samuti toimus eelvooru žürii töö nõ virtuaalselt: neil tuli hinnata meeskondade videopitše ja *onepager*'eid ning välja valida 10 parimat, kes pääsevad Demo Day'le. Demo Day toimus Palo Alto Klubis, kus oli kohal ainult žürii. Meeskonnad esitasid oma pitši Zoomi vahendusel.

STARTERkohtla-järve avaüritus toimus 18. septembril TalTech Virumaa Kolledžis Kohtla-Järvel ning ruumid oli TalTechi poolt programmile tasuta. Toitlustamise kulud kaeti programmi rahadest. 29. ja 30. septembril toimunud avaüritused toimusid Kiviõli 1. Keskkoolis ja ruumid olid programmile kooli poolt tasuta. STARTERkohtlajärve töötoad toimusid TalTechi Virumaa Kolledži ruumides, toitlustuse kulud kattis koordinaator majanduskulude aruandega.

STARTERtartu programmi tegevused viidi läbi Tartu Ülikooli Delta majas ning ruumid on tasuta. Septembris viidi toitlustusteenuse pakkuja leidmiseks läbi minihange vastavalt Tartu Ülikooli hanke-eeskirjadele ja oktoober-detsember perioodil kasutati Tartu Ülikooli toitlustusteenuse hankepartnerit vastavalt Tartu Ülikooli hanke-eeskirjadele.

2020. aasta seire koondaruanne 31.12.2020 seisuga

STARTERpärnumaa programm toimus TÜ Pärnu Kolledžis, osaliselt on planeeritud töötoad tulevikus läbi viia ka koostöötamiskeskustes Forwardspace või Pärnu HUBis, et viia tudengeid *startup*-maailmale lähemale ja tutvustada eri koostöö võimalusi. Toitlustusteenuse pakkuja leidmiseks viidi läbi pakkumiste küsimine kolmelt teenuse pakkujalt. Valituks osutus OÜ Blauinvest (Bravo Catering).

STARTERNarva programmitegevused toimusid Tartu Ülikooli Narva Kolledžis, toitlustuse kulud kattis koordinaator majanduskulu aruandega.

STARTER programmi ligipääsu tagamine enamatele õppuritele

Sügissemestril toimus kokku 12 üritust:

- 1) 8.09.2020: inspiratsiooniüritus/töötuba "Kuidas leida äge idee ja sellega kõrgelt lennata" Tallinna Tehnikakõrgkoolis (58 osalejat);
- 2) 29.09.2020: inspiratsiooniüritus/töötuba "Kuidas leida äge idee ja sellega kõrgelt lennata" Kuressaare Ametikoolis, osalejaid oli kolmest koolist: Kuressaare Ametikoolist, Kuressaare Ühisgümnaasiumist, Kuressaare Vanalinna Koolist (kokku 54 osalejat);
- 3) 15.09.2020: töötuba "Ideede genereerimine ja valideerimine" Virtsu Kooli õpilastele (16 osalejat);
- 4) 25.09.2020: töötuba "Teenusedisain ja ärimudeli loomine" Virtsu Kooli õpilastele (12 osalejat);
- 5) 1.10.2020: töötuba "Mentori 10 rolli" Võrumaa ettevõtlusvõrgustikule ja Võrumaa koolide õpilasfirmade juhendajatele (12 osalejat);
- 6) 6.10.2020: töötuba "Toote- ja teenusedisaini töötuba" Tartu Kutsehariduskeskuses (25 osalejat);
- 7) 6.10.2020: töötuba "Esitlusoskuste treening" Tartu Kutsehariduskeskuses (45 osalejat);
- 8) 6.10.2020: töötuba "Meeskonnatöö" Tartu Kutsehariduskeskuses (24 osalejat);
- 9) 6.10.2020: töötuba "Meeskonnatöö" Miina Härma Gümnaasiumis (26 osalejat);
- 10) 28.10.2020: töötuba "Esitlusoskuste ABC ehk kuidas oma ideed hästi esitleda" Kehtna Kutsehariduskeskuses (28 osalejat);
- 11) 30.10.2020: töötuba "Toote- ja teenusedisain" Kehtna Kutsehariduskeskuses (26 osalejat);
- 12) 8.12.2020: töötuba "Esitlusoskuste ABC ehk kuidas oma ideed hästi esitleda" Tallinna Tehnikakõrgkoolis (26 osalejat).

STARTERTallinna poolt korraldati töötoad Virtsu kooli 8.–9. klassi õppuritele (vt loetelu ülal). Nn STARTERVirtsu koosnes kahest töötoast:

- 15.09.2020 toimus töötuba Tallinna ülikoolis. Lisaks moderaatorile pakkus inspiratsiooni Margus Kullerkupp (PäikesEST, STARTERTallinn programmi vilistlane) ning lisaks külastati ettevõtet MÄRSS, mida tutvustas omanik Liisi Püss. Esimene töötuba tegeles ideede leidmise, meeskondade loomise ja esmase valideerimisega.
- 25.09.2020 toimus teine töötuba TLÜ Haapsalu Kolledžis ning tegeles oma toote/teenuse disaini ning ärimudeli koostamisega.

Kokku osales STARTERi töötubades väljaspool põhiprogrammi 406 õppurit ja 12 juhendajale.

Lisaks toimus STARTERkohtla-järve programmi raames 29.–30. septembril kaks inspiratsiooniüritust täiendavalt Kiviõli 1. Keskkoolis 10. ja 11. klassi õppuritele. Ürituste raames toimus loovülesannete lahendamine, uute ideede genereerimine, tutvumine tiimitöö põhimõtetega, sissejuhatus ärimudeli koostamise loogikasse, esitlusoskuste lihvimine.

2020. aasta seire koondaruanne 31.12.2020 seisuga

Kõik töötoad ehitati üles koostöös kooliga "rätsepaülikonna" põhimõttel, st koostöös kooliga selgitati välja nende soovid ja eesmärgid ning vastavalt sellele toimus töötoa teemade ja formaadi disainimine.

Töötubade programm on sujunud hästi, koostöö õpetajatega on olnud hea ja tulemuslik, tagasiside õpilastelt ja õpetajatelt on positiivne (töötubade järgselt oleme koolidelt küsinud ka kirjalikku tagasisidet). Töötoad rikastavad ettevõtlusõpet koolis, toovad uusi lektoreid kooli ja õppeformaate, aitavad õpetajal muuta ettevõtlusõpet huvitavamaks.

Lisaks osalesid STARTERkohtla-järve meeskonnad mentorüritusel Tallinnas (Startup Speed Dating Night), mentorüritusel Narvas ja Tallinnas toimivas eelvoorus, transpordikulud tasuti STARTERtallinn eelarvest. STARTERPärnumaa kaks tiimi osalesid STARTERtartu kaleidoskoobi eelvõistlusel. STARTERNarva meeskonnad osalesid esitlusoskuste töötoas Kohtla-Järvel ja Kaleidoskoobi võistluse eelvoorus Tartus Zoom-keskkonnas. STARTERtartu programmi raames toimunud Kaleidoskoobi eelvõistlus oli avatud kõigile õppurite meeskondadele ja turundust tehti avalikult, mille tulemusel osales Kaleidoskoobil 30 meeskonda, kellest kaks meeskonda ei olnud STARTER programmist (õpilasfirmad).

Parimate meeskondade (5 meeskonda) tunnustamine

STARTER 2019 võitjameeskond Communicare osales Arctic15 konverentsil, mis toimus virtuaalselt 19.–21.10.2020.

Tegevussuundade ülese ja partnerite vahelise koostöö koordineerimine

II poolaasta esimeses pooles toimus 2020. aasta sügissemestri ettevalmistamine, sh töötubade läbiviimisega seotud hanked, toitlustusteenuse hanked ja läbirääkimised esinejatega. Perioodil on toimunud aktiivne partneritevaheline suhtlus, sh veebipõhised (Zoom või Teams platvormil) töökoosolekud nii juhtpartnerite vahel kui ka regionaalprogrammide koordineerimiseks. Tänu aktiivsele suhtlusele oli tegevussuuna rakendajatel lihtsam tekkinud probleeme lahendada, jagades omavahel kogemust.

Toimus 2021–2023 jätkuperioodi tegevuskava ja eelarve koostamine koostöös partneritega, lepiti kokku indikaatorid, tegevused, eelarve proportsioonid. Sisend on antud Haridus- ja Teadusministeeriumile programmi seletuskirja ettevalmistamiseks.

Lisaks toimus jooksev suhtlus STARTERi töötubade toimumise ja tagasisidestamisega seoses erinevate koolide ning moderaatoritega. Osaletud on Startup Estonia koostöövõrgustiku üritustel, tegevussuuna juhtide töökoosolekutel ja Edu ja Tegu suve-seminaril. Osaleti ja toetati ettevõtliku õppe konverentsi läbiviimisel, sh STARTER töötoa läbiviimine.

STARTER programmid Tallinnas ja Tartus on osaliselt seotud eri tasemeõppe ainetega.

Muu

Eelinkubatsiooni tagasiside uuring näitas, et kevadsemestril on osalenute tagasiside olnud positiivne. 96 protsenti osalenutest soovitaks programmi oma sõbrale. Osalenud hindasid oma ettevõtlike hoiakute arengut programmi vältel ning valdav enamik leidis, et programm on muutnud neid ettevõtlikumaks. Vastanud hindasid programmi saadud teadmisi ettevõtlusega tegelemiseks vajalike teemavaldkondade (ideede genereerimine, ärimudeli loomine, meeskonnatöö, turundus/müük, toote/teenuse disain, finantsid ja esitlusoskused) kohta üpris kõrgelt (viie palli süsteemis keskmise hindega üle 3,45). Pooled osalenud kavatsesid oma äriideed edasi arendada kas iseseisvalt või mõne inkubatsiooniprogrammi abil. 63 protsenti osalenutest tunneb, et on valmis ettevõtlusega alustama.

Väljalangenute ankeedile vastas sel semestril kolm STARTERtallinn programmi katkestanut. Lahkumise põhjustena toodi kahel korral välja, et programmi toimumisajad osalejale ei sobinud, ühel korral mainiti vaba aja puudust, ettevõtluse ja/või arendatava idee vastu huvi kadumist ja halba läbisaamist tiimiliikmetega. Kaks katkestajat ei soovinud uuesti STARTERiga liituda, kuid ühel oli huvi uuesti programmist osa võtta.

Eelinkubatsiooni programmi järeluuritus osalesid 2020. aasta kevadsemestri tiimide juhid. Vastasid seitse tiimi (14% üldkogumist) juhid. Selgus, et veidi vähem kui pooled vastanutest (43%) on jätkanud STARTERis alustatud ja/või uue äriidee arendamisega. Kaks kolmandikku on seejuures jätkanud koostööd oma tiimiliikmetega. 71 protsenti on jätkanud suhtlemist oma tiimikaaslastega, kuid palju (86%) on neid, kellel on suhtlus juhendaja ja mentoritega lõppenud. Veidi vähem kui pooled (43%) on saanud pärast programmi lõppu uusi ettevõtlusalaseid kogemusi. Ükski vastanu ei ole veel registreerinud oma ettevõtet, kui 57 protsenti plaanib seda teha lähitulevikus. Valdavalt tunnevad eelinkubatsiooni programmis STARTER osalenud end praegu ettevõtlikumana kui enne programmis osalemist ning 86 protsenti vastanutest eelistab ühe karjäärivalikuna tegeleda ettevõtlusega.

Väljakutsed ja lahendused

Seoses COVID-19 pandeemia jätkuva levikuga, on STARTER programmi töötoad toimunud nii kontaktõppena, hübriid- kui online formaadis, vastavalt võimalusele ja ürituse sisule. Kevadsemestri kogemus andis hea aluse programmitegevuste *online*-formaadi rakendamiseks. STARTERtallinna programmi hübriidformaadid kaasab programmi ka välistudengeid, kes ei ole füüsiliselt Eestis. Samas nõuab hübriidformaadi rakendamine rohkem tööd ja tähelepanu nii moderaatorilt/läbiviijalt kui ka kohapealsetelt koordinaatoritelt. Lisanduvad ka videoteenuse kulud.

Jätakuvalt on pingeline gümnaasiumite, rakenduskõrgkoolide ning kutseõppeasutuste õppurite kaasamine, mis on õnnestunud vähesel määral. Selle lahenduseks on eraldi STARTERi töötubade läbiviimine koolides kohapeal. Aruandlusperioodil viidi koolides läbi 6 üritust, ka oktoober – detsember on planeeritud eraldi töötubasid koolides. Tagasiside töötubadele on olnud positiivne, seda kinnitab kooli poolne tagasiside (kogutakse lühiankeediga). Tavapäraseks on kujunemas, et kool soovib semestris kahte erineva teemaga töötuba. Töötubasid korraldama nii ühe kooli põhiselt aga ka erinevate koolide koostöös (nt Kuressaares osalesid kolme kooli õpilased). STARTERvirtu põhjal võib öelda, et selline kahepäevane programm on täitsa võimalik täiendamaks ettevõtlusõpet koolis. Kindlasti on plussiks just õppetööga sidumine, siis on koolijuhtidel, õpetajatel suurem huvi.

Kuna osalejate hulk STARTERtallinna programmis on kasvanud üsna suureks, siis osadel koolitustel, kus oleks vaja anda rohkem koolitaja tagasisidet tiimidele, on suur mass ikkagi natuke takistuseks. Võimalikuks lahendusteeks on kahe koolitaja või täiendavate mentorite kaasamine lisaks koolitajale, siinkohal kitsaskohaks rahaline ressurss.

Kuna STARTER tiimide juhtidel tekkis kevadsemestril palju küsimusi seoses eestvedamise ja tiimi juhtimisega, siis toimusid STARTERtartu sügissemestri programmis kaks tiimijuhtide kontaktseiooni, et toetada nende juhtimis- ja eestvedamise oskusi.

STARTERtallinna programmis on kitsaskohaks olnud sobiva suurusega ruumide leidmine, kuna programmis osaleb üle 100 inimese. Sobivate ruumide saamiseks püütakse need varakult enne semestri algusi broneerida. Vajadusel küsime partneritelt ruume. COVID19 situatsiooniga toimetulekuks oleme ostanud sisse video ülekande meeskonna teenust, et töötoad oleksid kergesti jälgitavad ka Zoomi vahendusel.

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia on olnud STARTERis aktiivne osaleja, nende õppekorraldusest lähtuvalt osalevad meeskonnad STARTERis pigem kevadsemestril. Seetõttu oli Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia eemalejäämine sügissemestril pigem ootuspärane.

2020. aasta seire koondaruanne 31.12.2020 seisuga

Sügissemestril on rakenduskõrgkoolide ning kutseõppeasutuste õppurite kaasamine olnud tulemuslik, STARTER programmis osalesid kahe rakenduskõrgkooli ja viie kutsekooli õppurid ja lisaks toimusid STARTERi töötoad kohapeal ühes rakenduskõrgkoolis ja kolmes kutsekoolis.

2021. aasta plaanid

Kevadel 2021 toimub neli programmi: STARTERtallinn, STARTERkohtlajärve, STARTERhaapsalu ja STARTERtartu. Kõigi programmide ajakava on ette valmistatud ja paigas, kodulehekülgedel (sh starteridea.ee lehel) ka väljas. Toimub turundusmaterjalide ettevalmistamine ja läbirääkimised koostööpartneritega. Alustatud on läbirääkimisi koolitajatega, veebruaris toimuvate ürituste läbiviijatega on kokkulepped sõlmitud. Tulenevalt koroonapandeemia jätkumisest on valmisoleks lisaks töötubade veebipõhisele formaadile läbi viia ka avaüritused hübriid- või veebipõhiselt.

STARTERi finaalvõistlus pidi toimuma 2021. aasta jaanuaris sTARTUP Day raames, kuid seoses ärifestivali edasilükkumisega augustisse oleme tegevussuunas praegu otsustatud STARTER üle-eestilise finaali läbi viia mais, Latitude 59 ärifestivali raames. Eelläbirääkimised ürituse korraldajatega on alanud. STARTER finaalvõistlus toimub kuue parima STARTER 2020 tiimi osavõtul.

STARTERtallinn kevadsemestri finaalvõistlus toimub Latitude 59 raames, STARTERtartu lõppvõistlus Kaleidoskoop toimub ärifestivali sTARTUP Day raames augustis 2021.

Alanud on eeltöö STARTERi töötubade sarja käivitamiseks 2021. aastal. Töötubade infoleht on edastatud HARNOLE koolidele saatmiseks, lisaks on suheldud ka otse koolidega. Jaanuari seisuga on neli kooli juba töötubade toimumisest olnud huvitatud.

Sügissemestril on planeeritud läbi viia neli programmi: STARTERtallinn, STARTERtartu, STARTERpärnu ja STARTERNarva.

2020. aasta seire koondaruanne 31.12.2020 seisuga

Tegevussuund 5: kompetentside arendamine ja uuringud

2020. aasta IV perioodil hinnati tegevussuunas 5 järgmisi indikaatoreid:

- Tegevussuuna väljundindikaator:
 - 7.5: Tegevusest toetust saanud uuringute ja analüüside põhjal avaldatud teadus-artiklite arv;
- Tegevussuuna alamindikaator:
 - 7.5 a i: Korraldatud õppereiside arv;
 - 7.5 a ii: Uuringute raportite arv;
 - 7.5 a iii: Süsteemsete seireraportite arv;
- Täiendavad indikaatorid:
 - Õppereisidel ja konverentsidel osalenute arv.

Indikaatorite täitmine 31. detsembri 2020 seisuga on koos sihttasemega välja toodud tabelis 14. Õppereisidel ja konverentsidel käinutelt kogutakse iga lähetuse järel välislähetuse aruandeid, samuti palutakse täita 6–9 kuud pärast õppereisil/konverentsil osalemist järeluuringu ankeet, selgitamaks välja, mis on saanud uutest kontaktidest ja koostöövõimalustest ja kuivõrd on alustatud omandatud uute teadmiste rakendamist. ^[1]_{SEP}

Tabel 14. Tegevussuuna 5 indikaatorid 2020. a 31. detsembri seisuga

Tegevussuund 5: pädevuste arendamine ja uuringud		2016–2018	Sihttase 2016–2018	2019 KOKKU	1.01.20–31.03.20	1.04.20–31.05.20	1.06.20–30.09.20	1.10.20–31.12.20	2020 KOKKU	2019–2020	2016–2020	Sihttase 2019	Sihttase 2019–2020	Sihttase 2016–2020
7.5	Tegevusest toetust saanud uuringute ja analüüside põhjal avaldatud teadusartiklite arv	14	7	1	1	0	0	0	1	2	16	2	6	20
7.5 a i	Korraldatud õppereiside arv	11	–	1	0	0	0	0	0	1	12	3	7	–
7.5 a ii	Uuringute raportite arv	10	–	1 (vr)	1 (vr)	0	0	2 (lr)	2 (lr) + 1 (vr)	2 (lr) + 2 (vr)	2 (lr) + 2 (vr)	2 (vr)	2 (lr)	–
7.5 a iii	Süsteemsete seireraportite arv	8	–	4	1	1	1	1	4	8	16	4	8	–

vr – vaheraport, lr – lõppraport

Allikas: autori koostatud

Tulemused 2016–2020

Tegevussuuna 5 väljundindikaator on tegevusest toetust saanud uuringute ja analüüside põhjal avaldatud teadusartiklite arv (sihttase 2020. a lõpuks: 20). Aastatel 2016 kuni 2020 ilmus 16 tegevusest toetust saanud **teadusartiklit** (2016. a: 1, 2017. a: 3, 2018. a: 10, 2019. a: 1, 2020. a: 1):

- Raudsaar, M., Kaseorg, M. (2016) Development of Entrepreneurship Education in Estonian Universities: Case of University of Tartu. – The European Proceedings of Social & Behavioural Sciences, vol. XVI, 828–837.
- Lilleväli, U., Täks, M. (2017) Competence Models as a Tool for Conceptualizing the Systematic Process of Entrepreneurship Competence Development. – Education Research International, 1–16.
- Kallaste, M., Pöder, A., Raudsaar, M., Venesaar, U. (2017) Entrepreneurial and innovative potential of higher education institutions – the example of Estonian Universities. – Proceedings of ICERI2017 Conference 16th–18th November 2017, Seville, Spain, 8800–8808.
- Pöder, A., Kallaste, M., Raudsaar, M., Venesaar, U. (2017) Evaluation of entrepreneurial capacity of universities. – The European Proceedings of Social & Behavioural Sciences, 966–977.
- Pöder, A. (2017^{21*}) Entrepreneurship activities and entrepreneurship competencies of Estonian university graduates from bio-economy fields. – In: Raupelienė, A (Ed.). Proceedings of the 8th International Scientific Conference Rural Development 2017. Aleksandras Stulginskis University.
- Noppel, A. (2018) The Relationship between Entrepreneurship Competence in Engineering Educators and Engineering Pedagogy Competencies. – Research in Economics and Business: Central and Eastern Europe, 10(1), 55–73.
- Kallaste, M., Toding, M., Teder, J. (2018) Student Career Choice Orientation and How this Relates to Autonomous and Controlled Motivation. – Research in Economics and Business: Central and Eastern Europe, 10(1), 74–98.
- Arro, G., Malleus, E., Jaani, J., Olvik, A. (2018) Erinevate ettevõtluspädevust toetavate programmide mõju õpilaste võimekuse ja loovusega seotud uskumuste ning sotsiaalsete oskuste kujunemisel. – Eesti Haridusteaduste Ajakiri, 6(2), 39–65.
- Venesaar, U., Täks, M., Arro, G., Malleus, E., Loogma, K., Mädamürk, K., Titov, E., Toding, M. (2018) Ettevõtluspädevuse mudeli empiiriline põhjendamine ettevõtlusõppe arendamise alusena. – Eesti Haridusteaduste Ajakiri, 6(2), 118–155.
- Malleus, E., Venesaar, U., Mädamürk, K., Arro, G. (2018) Kutse- ja kõrgkoolides õppijate autonoomne motivatsioon ettevõtlusega alustamisel ning selle seosed enesejuhtimise, algatusvõime ja loovusega. – Eesti Haridusteaduste Ajakiri, 6(2), 156–179.
- Saks, K., Virnas, J. (2018) Õpilasfirmade programmi mõju noorte sotsiaalsetele oskustele noorte hinnangul. – Eesti Haridusteaduste Ajakiri, 6(2), 66–90.
- Männiste, T., Rõigas, A., Araste, L., Mäger, M. (2018) Looverialade ettevõtlusõppe rakendumine ettevõtluspädevuste mudeli kontekstis. – Eesti Haridusteaduste Ajakiri, 6(2), 180–211.
- Küttim, M., Pöder, A., Kallaste, M., Raudsaar, M., Venesaar, U. (2018). Knowledge exchange and collaboration with industry in the context of entrepreneurial higher education institutions. – Research in Economics and Business: Central and Eastern Europe, 10(2), 25–41.

* 2017. aasta lõpus toimunud konverentsi teadusartikkel: konverentsi kogumik ilmus tegelikkuses 2018. aasta I pooles.

2020. aasta seire koondaruanne 31.12.2020 seisuga

- Lassur, S., Tafel-Viia, K. (2018): The growth of enterprises in the creative industries: the tricky world of ambitions. – Research in Economics and Business: Central and Eastern Europe, 10(2), 64–83.
- Pöder, A., Lemsalu, A., Nurmet, K., Lehtsaar, J. (2019) Entrepreneurship education, entrepreneurship competencies and entrepreneurial activities of alumni: A comparison between the engineering and other graduates of Estonian University of Life Sciences. – Agronomy Research, 17(6), 2399–2416.
- Voolaid, K., Ehrlich, Ü., Kallaste, M. (2019) How Entrepreneurial is the University? A Case of the University of Technology. – Research in Economics and Business: Central and Eastern Europe, 11 (2), 39–63.
- Kallaste, M. (2020). Entrepreneurship Education as Intermediary for the Development of Social Competence. – Education + Training (forthcoming).

2020. aasta teises pooles esitati ajakirjadesse veel seitse teadusartiklit. Allnimetatud artiklid ilmuvad 2021. aasta jooksul, kuid on koostatud enesehindamise ja ettevõtlusõppe mõju uuringu põhjal 2020. aastal:

- Loogma, K., Peterson, B., Rekkor, S. (2021) Ettevõtlusõppe rakendamine Eesti kutsehariduses. – Eesti Haridusteaduste Ajakiri (forthcoming)
- Aarna, O., Riitsalu, L. ja Venesaar, U. (2021) Finantspädevus kui elukestva õppe võtmepädevus. – Eesti Haridusteaduste Ajakiri (forthcoming)
- Toding, M., Mädamürk, K., Venesaar, U. Malleus, E. (2021) Relationship between University Teachers' Mindset and Creating a Learner-Centered Learning Environment in Entrepreneurship Education. – The International Journal of Management Education (forthcoming)
- Venesaar, U., Arro, G., Malleus, E., Toding, M. (2021) Entrepreneurship competence model for supporting systematically learners development at all educational levels. – Entrepreneurship Theory and Practice (forthcoming)
- Ustav, S. & Venesaar, U. (2021) Development of Metacompetencies Bring Along Progress in Personal Initiative, Creativity and Opportunity recognition. – Journal of Entrepreneurial Culture (forthcoming)
- Kallaste, M. (2021) Entrepreneurship Education as Intermediary for the Development of Social Competence. – Education + Training (forthcoming)
- Saari, U., Ojasoo, M., Venesaar, U., Mäkinen, S., Nokelainen, P. (2021) Assessing university students' attitudes towards corporate social responsibility principles. – Sustainability (forthcoming)

Aastatel 2016–2020 viidi läbi kaks longituuduuringut:

- Ettevõtluspädevuse enesehindamise uuring;
- Ettevõtlusõppe mõju hindamise uuring;

ja kaheksa lühema kestvusega uuringut:

- Uuring kutsestandardite rakendatusest rakenduskõrghariduse õppekavades (2016);
- Ettevõtlusprojektide koostamine tuginedes eri õppeainete omavahelisele lõimumisele kolledžite näitel (2016);
- Äriinglite ja ühisrahastuse võimalused alustavale ettevõtjale (2016);
- Vilistlaste uuring ettevõtlikkuse arendamisest ja ettevõtluseks ettevalmistamisest koolides (2016);
- Ettevõtlusõppe praktika kutseõppeasutustes (2017);
- Uuring moodulite ja meetodika arenduseks doktoriõppes (2017);
- Ettevõtlusõppe moodulite rakendamine üld-, kutse- ja kõrghariduses (2018);
- Ettevõtlus- ja ettevõtlikkuspädevused 2.–5. taseme kutsestandardites (2018).

2020. aasta seire koondaruanne 31.12.2020 seisuga

2016–2020 toimus kokku 12 **õppereisi** (2016. a: 5, 2017. a: 4, 2018. a: 2, 2019. a: 1, 2020. a: 0) parimate välismaiste ettevõtlusõppe praktikatega tutvumiseks, nende Eestisse toomiseks ja rahvusvahelise võrgustikuga sidemete tugevdamiseks ning kontaktide saamiseks, samuti osaleti teadusartiklite või ettekannetega 10 **teaduskonverentsil** (2016. a: 5, 2017. a: 5) (vt lisa 10). Õppereisidel ja konverentsidel osales spetsialiste viiest üldhariduskoolist, kaheksast kutseõppeasutusest ja 10 kõrgkoolist (vt lisa 8), kokku osaleti õppereisidel ja konverentsidel 105 korral (2016. a: 43, 2017. a: 37, 2018. a: 15, 2019. a: 10, 2020. a: 0).

Aastal 2016 töötati välja programmi **seire** metoodika ja seire süsteem, sh ka täienduskoolituste ja vahetu tagasiside ja järeluuringu ankeedid, eelinkubatsiooni programmi vahetu tagasiside, järeluuringu ja väljalangenute ankeedid (nii põhi- kui ka edasijõudnute programmile), välislähetuste aruande vorm ning järeluuringu ankeet. Aastatel 2016–2020 ilmus 16 programmi seire aruannet koos lisadega.

2020. aasta tegevuste detailne ülevaade

Indikaatorite seis

2020. aastal ei toimunud õppereiside ega osaletud teaduskonverentsidel koroonapandeemiast tingitud piirangutest sõltuvalt. Tegevusest toetust saanud uuringute ja analüüside põhjal avaldati üks uus teadusartikkel. On valminud neli seireraportit. 2020. aasta alguses valmis ettevõtlusõppe mõju uuringu vahe raport ja detsembri lõpuks valmisid ettevõtlusõppe mõju uuringu ja enesehindamise uuringu lõppraportid.

Süsteemselt seire andmete koondamine

2020. aasta jaanuaris ja veebruaris oli põhirõhk 2019. aasta koondaruande jaoks info kogumisel, analüüsimisel ja aruandeks formuleerimisel, sh kõigi tagasiside ankeetide analüüs ja kokkuvõtete tegemine tegevussuundade 2, 4 ja 5 jaoks. Aruanne läbis kaks tagasiside ringi, mille põhjal tehti aruandes parandusi. Aruanne valmis tähtajaks, s.o 26.02.2020.

Märtsis tehti ettevalmistusi 2020. aasta I vahearuaruande tarbeks. Aprillis koguti ja analüüsiti andmeid I seire vahearuaruande jaoks. Vahearuanne läbis ühe tagasiside ringi, mille põhjal aruannet parandati ja täiendati, ja valmis lõplikult 7. mail 2020. Mais algas töö täienduskoolituste, eelinkubatsiooni ja õppereiside-konverentside vahetu tagasiside analüüsiks ja koondamiseks ning järeluuringute läbiviimiseks. Saadeti välja vastavad ankeedid ning asuti andmeid korrastama ning analüüsima 2020. aasta poolaastaruande jaoks.

Juunist kuni augusti lõpuni toimus andmete kogumine, süstematiseerimine, analüüs ja aruandeks formuleerimine poolaastaruande tarbeks, samuti välislähetuste, eelinkubatsiooni programmi ja täienduskoolituste ankeetide andmete sissekandmine elektroonilisse andmebaasi, andmete korrastamine ja analüüs. Poolaastaruanne valmis tähtaegselt. Septembris tehti ettevalmistusi seire 2020. aasta II vahearuaruande tarbeks.

Oktoobris viidi läbi intervjuud ja andmekorje, koondati ja analüüsiti andmed, novembri alguses valmis tähtaegselt ettevõtlusõppe programmi Edu ja Tegu 2020. aasta II vahearuanne. Detsembris alustati eelinkubatsiooni vahetu tagasiside, järeluuringu ja väljalangenute uuringu ankeetide kogumist; samuti täienduskoolituste vahetu tagasiside ja järeluuringu ankeetide kogumist.

Lisaks on 2020. aasta jooksul antud omapoolne sisend koos tegevussuuna juhtide ja programmi üldjuhiga 2021.–2023. aasta tegevuskavade ettevalmistamisel ja 2021. aasta tegevuskava ja eelarve koostamisel, sh indikaatorite, sihttasemete ja eelarve planeerimisel.

2020. aasta seire koondaruanne 31.12.2020 seisuga

2020. aastal ilmus plaanipäraselt neli seire aruannet. Suveperioodil tegeldi lisaks täienduskoolituste tagasiside ankeedi kaasajastamisega. Edaspidi on plaanis jätkata seire tegevusi vastavalt kokkulepitud seire skeemile.

Enesehindamise uuringu läbi viimine

2020. aastal keskenduti õppija **enesehindamise vahendi rakendamise metoodika täiendamisele**, loomaks sihtrühmadele võimaluse tagasiside saamiseks ettevõtluspädevuse kohta enesehindamise kaudu. See aitab kaasa ettevõtlikkust toetavate alapädevuste (enesejuhtimine, väärtustloov mõtlemine ja lahenduste leidmine, sotsiaalsete olukordade lahendamine) lõimimisele ja enesehindamise rakendamisele õppeprotsessis. Lisaks täiendati õppejõu enesehindamise juhendit, toetades seeläbi samuti selle paremat rakendamist. Uuring aitab kaasa ettevõtluspädevuse mudeli rakendamisele õppes erinevatel haridustasemetel, toetamaks Edu ja Tegu programmi tulemuste rakendamist praktikas.

2020. aasta õppija enesehindamise vahendi arendamisel keskenduti kokkuvõttes järgmistele uurimisküsimustele:

- Milliseid täiendusi peaks tegema õppija enesehindamise lühiküsimustikus (tuginedes küsimustiku testimise tulemustele)?
- Kuidas rakendada ettevõtluspädevuse enesehindamist õppetöös?

Õppijate lühiküsimustikku korrigeeriti kahe alapädevuse osas: 1) eetika ja jätkusuutlikkus; 2) probleemi lahendamisoskus. Küsimustikku testiti kõrgkoolides (223 vastajat). Ettevõtlus-õppe mõju hindamise uuringust lisandusid gümnaasiumi ja rakenduskõrgkoolide taseme õppijate vastused, et analüüsida korrigeeritud väidete sobivust. Vastavalt analüüsi tulemustele tehti täpsustusi küsimustikus. Anti tagasisidet ka õppijatele, kes täitsid küsimustikku õppe alguses (kõigile õppegruppidele, sh STARTERtallinn).

Õppijatele ettevõtluspädevuse kohta **individuaalse tagasiside** saamiseks tehti koostööd Haridus- ja Teadusministeeriumi, Tallinna Tehnikaülikooli ja Tallinna Ülikooliga, et enesehindamise küsimustik integreerida EIS keskkonda gümnaasiumi tasemel, et luua enesehindamise vahendi **digilahendus**. Seda saavad rakendada ka õppejõud õppetöö arendamisel. Haridus- ja Noorteameti lepingu alusel koordineeriti digilahenduse juurutamine EIS keskkonnas, koostati **juhend** õpetajale õppijate enesehindamise rakendamiseks ja nende tulemuste interpreteerimiseks, seda piloteeriti õppeprotsessis, selgitati probleeme, koguti ettepanekuid ja täiendati tagasiside põhjal kogu aasta vältel. Samuti korrigeeriti õppijate individuaalse tagasiside tekste.

Lisaks laiendati **õpetaja/õppejõu küsitlust**, et koguda infot praeguste uskumuste ja hoiakute ning rakendatavate meetodite kohta õppetöös. Õppejõud/õpetajad ja teised ettevõtlusõppe eksperdid kutsuti osalema Eesti Majandusteadlaste Seltsi konverentsile 24. jaanuaril, kus töörühma liikmed kandsid ette ettevõtlusõppe programmi Edu ja Tegu raames läbiviidud uuringute tulemusi. Sessioonil oli kokku 25 osalejat.

Õppija enesehindamise mudeli rakendamiseks õppetöös täiustati ettevõtlusõppe ainete **õppemetoodikat** ja viidi läbi praktiline ettevõtlikkust toetavate **alapädevuste lõimimine** õppeprotsessi (Tallinna Tehnikaülikool ja Tallinna Ülikool). Koondati tagasiside ja analüüsiti tulemusi, koostati enesehindamise õppetöös rakendamise kavad sügissemestriks, et kõik alapädevused saaksid semestri jooksul ettevõtlusaine õppeprotsessi integreeritud, ja teistesse ainetesse vastavalt võimalustele, lähtuvalt aine eesmärgist ja õppe sisust.

Küsitluse andmebaaside analüüsi tulemustele toetudes täiendati tagasisidet pilootprojektis osalevale õppejõule õppijate ettevõtluspädevuse ja selle alapädevuste enesehindamise kohta (nt õppe alguses vs lõpus), mis toetab ettevõtluspädevuse mudeli paremat rakendamist. Täiendati enesehindamise rakendamise metoodikat õpetajale/õppejõule. Uuringu tulemuste kohta tehti ettekanne Haridus- ja Teadusministeeriumi ja SA Innove (praeguse HARNØ) esindajatele 15. mail 2020.

Küsitluse andmebaaside analüüsi tulemustele toetudes hinnati enesehindamise küsimustiku väiteid rakendamiseks õppetöös 2020. aasta sügisel. Tallinna Tehnikaülikoolis kasutati seda üliõpilaste ettevõtluspädevuse taseme hindamiseks eri õppejõudude õppegruppides, et saada esmast infot, milliseid pädevusi on madalamalt hinnatud, et lõimida nende õppimine ainekavadesse semestri jooksul. Samuti paluti üliõpilaste hinnata pädevusi pärast õpet. Analüüsi tulemused aitavad kaasa õppe arendamisele järgmistel semestritel, mis toetab ettevõtluspädevuse mudeli paremat rakendumist.

Koostati ettevõtluspädevuse arendamise ja enesehindamise **uuringu aruanne** ja vormistati enesehindamise juhend rakendamiseks õpetajatele ja õppejõududele gümnaasiumitele, kutse- ja kõrgkoolidele. Lõpetati mitmete teadusartiklite kirjutamine, need esitati teadusajakirjades avaldamiseks.

Kokkuvõttes: Edu ja Tegu programmi uuringute tulemused on saanud praktilise lahenduse enesehindamise vahendi digilahenduse näol EIS keskkonnas (koos juhenditega) ja õpetajate/õppejõududele ettevõtluspädevuse arendamise ja enesehindamise juhendi näol kasutamiseks õppetöös.

Ettevõtlusõppe mõju hindamise uuringu läbi viimine

Ettevõtlusõppe mõju uuringus jätkati 2019. aastal alustatud jätku-uuringuga. Põhifookus oli andmekorjel kolme tüüpi ankeetküsitlustega: õpimotivatsiooni, tagasiside ja enesehindamise küsitlusega. Õppurite ankeetküsitlustele vastuste saamine sõltub õppetsüklitest ehk semestrite algusest ja lõpust ning koolide õppekorraldusest. 2019. aasta sügissemestril täitis andmekogumise esimeses voorus õppe alguses enesehindamise küsimustiku 603 õppurit 23 üldhariduskoolist ja 295 õppurit seitsmest kutsekoolist. Teine kogum üldharidus- ja kutsekoolide õppurite küsitlusi koguti 2020. aasta kevadel.

Lisaks õppuritelt andmete kogumisele alustati I kvartalis individuaalintervjuude jaoks nõusolekute kogumist ja intervjuude ajakava koostamist. 2020. aasta II kvartalis täiendati õpetajate/õppejõudude individuaalintervjuude ja fookusgrupi intervjuude kava vastavalt SA Innove (praeguse Haridus- ja Noorteameti) tekkinud vajadusele.

2020. aasta II poolaastal lõpetati uuringu andmete kogumine (vt valimi suurused tabel 15) ehk õpetajate/õppejõudude individuaalintervjuude ja fookusgrupi intervjuude läbiviimine. Teostati nimetatud intervjuude transkriptsioonid. Alustati õpilaste/üliõpilaste enesehindamise, õpimotivatsiooni ja tagasiside küsitluste analüüsimist. Intervjuude analüüsimist teostati võimalikus ulatuses. Alamuuringu seisu ja esimesi tulemusi tutvustati 25. septembril 2020 toimunud koosolekul Haridus- ja Teadusministeeriumi ning Edu ja Tegu programmi esindajatele.

2020. aasta IV kvartalis teostati uuringu kompleksanalüüs: õppijate enesehindamine, õppijate õpimotivatsioon, õppijate tagasisideküsitlus, õpetajate/õppejõudude individuaalintervjuud ja fookusgrupi intervjuud. Koostati lõppraport ning see esitati Haridus- ja Teadusministeeriumile tagasiside andmiseks. Lõpetati artikli avaldamisega seotud tegevused.

Õppereiside läbiviimine

2020. aastal õppereise ei toimunud seoses koroonapandeemiast tingitud piirangutega.

Tabel 15. Ettevõtlusõppe mõju uuringu sihtgruppid, valimid ja meetodid

Haridustase/ programm	Siht-grupp	Meetod	Valimi suurus: inimeste arv	Valimi suurus: koolide arv	Keel
Üldharidus	Õppijad	Enesehindamise küsitlus*	813	30	eesti
		Õpimotivatsiooni küsitlus	391	24	
		Tagasiside küsitlus	358	24	
	Õpetajad	Fookusgrupi intervjuu (6 tk)	19	22	
		Individuaalne intervjuu	28	37	
Kutseharidus	Õppijad	Enesehindamise küsitlus*	342	22	eesti, vene
		Õpimotivatsiooni küsitlus	79	9	
		Tagasiside küsitlus	66	9	
	Õpetajad	Fookusgrupi intervjuu (5 tk)	12	12	
		Individuaalne intervjuu	16	17	
Kõrgharidus	Õppijad	Enesehindamise küsitlus*	1306	8	eesti, vene, inglise
		Õpimotivatsiooni küsitlus	199	9	
		Tagasiside küsitlus	182	9	
	Õppejõud	Fookusgrupi intervjuu (2 tk)	6	6	
		Individuaalne intervjuu	10	10	
Programm STARTER	Õppijad	Enesehindamise küsitlus*	144	**	eesti, inglise
		Õpimotivatsiooni küsitlus	74	**	
		Tagasiside küsitlus	74	**	
	Juhendajad	Fookusgrupi intervjuu (2 tk)	10	8	

* arvestatud on õppijaid, kes vastasid küsimustikele enne ja pärast õpet ning ainult enne õpet ja ainult pärast õpet

** STARTER programmis osalejatelt koolide lõikes informatsiooni ei kogutud

Allikas: ettevõtlusõppe mõju uuring

Väljakutsed ja lahendused

Varasematel perioodidel on olnud viivitusi õigeaegsel **seire** andmete esitamisel. Selle väljakutse ületamiseks tehakse seire jaoks oluliste kuupäevade kohta pidevalt ennetavat teavitust, et tegevussuundade töötajad saaksid oma aega vastavalt ette planeerida.

Enesehindamise uuringus on põhiline väljakutse kõrgkoolid (sh rakenduskõrgkoolid), kus lõpetajate konkurentsivõime tõstmiseks oleks hädasti vaja digilahendust enesehindamise vahendile. Ettepanek on leida finantsilisi vahendeid kõrgkoolidele selle lahenduse väljatöötamiseks programmi säästetud vahendite arvelt või järgmisel programmi perioodil (2021–2023). Hetkel toimub õppejõu ja õppija enesehindamise meetodika rakendamine nn Exceli vormis, mis on aeganõudev, kuid üliõpilane ei saa ka isiklikku tagasisidet, kuidas oma ettevõtlikkust arendada.

Ettevõtlusõppe mõju hindamise uuringu põhiline väljakutse on seotud ankeetidele vastanute arvuga õppe lõpus. Kõrgkoolides ilmnes juba 2019. aastal tendents, et küsitlustele vastajate arv õppe lõpus vähenes kuni kolmandiku võrra võrreldes küsitlusele vastajatega õppe alguses, sh esineb varieeruvus kooliti. Sellest tulenevalt planeeriti kevadperioodi täiendavate õppegruppide kaasamist ja seega saavutati õppurite osas valimi nõ ülekate. Üldharidus- ja kutsekoolides kevadperioodil ettevõtlusõppega ei alustatud, seega seal täiendavaid õppureid/kooli enesehindamise uuringusse lisada polnud võimalik.

Probleeme tekitas ka õpetajate motiveerimine õppe alguses enesehindamise küsitluste läbiviimiseks, kuna lisaks ettevõtlusõppe mõju hindamise uuringule, mis koosneb omakorda neljast alamuuringust, paluti rahastusperioodi lõppemise tõttu koolidel osaleda väga mitmetes teistes uuringutes. Probleemi lahendamiseks otsiti võimalusi õpetajate täiendavaks motiveerimiseks: koostöös Haridus- ja Teadusministeeriumiga töötati välja õpetajate ja õpilaste motivatsioonipakett väikeste meenete näol õpetajatele ja klassidele/gruppidele. Tagasiside oli positiivne.

Seoses 12. märtsil riigis eriolukorra väljakuulutamiselega tuli peatada nii uuringu esitluste tegemised kõrgkoolides, STARTER programmis kui ka kohtumised õpetajate/õppejõududega ja seega ka I kvartalis õppurite ja õpetajate/õppejõudude jaoks saadud meenete üleandmine. Paari kõrgkooli õpperühmas õnnestus uuringu esitlused teha veebi vahendusel, kuid ühes rakenduslikus kõrgkoolis jäi varem kokkulepitud ajal esitlus tegemata ja seega ka õppuritel küsitlusele vastamata.

Uuring peatati Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt aprilli alguses mõneks nädalaks, kaardistamaks riske seoses eriolukorraga: kas uuringut planeeritud mahus on võimalik läbi viia. Uuringu kõigi osapoolte kaasamisel valminud riskianalüüs näitas, et kõige suurem risk on ajafaktor. Kui andmekogumisega (enesehindamine õppe lõpus, õpimotivatsioon, tagasiside) kõrgkoolides aprillis ei alusta, siis selles haridusastmel tulemusi enam võimalik saada ei ole. Üldharidus- ja kutsekoolides on viimane aeg olemasolevate ja uute koolidega ühenduse võtmiseks mai esimene pool. Riski leevendamise meetmed puudusid; riski ennetamiseks jätkas Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor kõrgkoolides alustatud andmete kogumist aprilli viimasel nädalal. Teine riski ennetav meede nägi ette, et SA Innove teostab uute koolide kaasamise uuringusse (õpimotivatsioon, tagasiside, õpetajate nõusolek intervjuudeks) mai esimeses pooles.

Suuruselt teine risk oli üldharidus- ja kutsekoolide ettenähtust väiksemal määral kaasamine: SA Innove ei saanud uuringusse juurde täiendavaid üldharidus- ja kutsekoole (täiendav vajadus vastavalt 7 ja 13 uut kooli). Ennetavad meetmed: SA Innove poolt korduv pöördumine õpetajate poole; koolide arvu samaks jäämisel (23/7) kogutakse olemasolevate koolide siseselt rohkem õpimotivatsiooni ja tagasiside andmeid eeldusega, et koolidel on sarnased programmid, kus olulisem on vastajate arv kui koolide arv (programmi sisu on ettekirjutatud, õppejõud õpetavad mitmes koolis). Leevendav meede: koolide arvu samaks jäämisel enesehindamise järeldused tehakse olemasoleva vähem esindusliku valimi põhjal, kus tulemused on vähem üldistatavamad, kuid trendi näitavad.

Kolmas suurim probleem/riskitegur: puudus regulaarne ülevaade, kas õpilased on ankeetküsitlusele vastanud. Ei laekunud piisava kiirusega andmeid, et õpetajate poole pöörduda teavitamiseks, et piisav arv õpilasi või kõik õpilased pole enesehindamisele õppe lõpus vastanud (vajalik koolidega uuesti ühendusega võtuks). Ennetav meede: maikuu esimestel nädalatel andis Tallinna Tehnikaülikool enesehindamisele vastanud koolide nimed ja õpilaste arvu teada kaks korda nädalas, hiljem üks kord nädalas.

Probleemidena kerkis üles mitmeid asjaolusid, millele leiti ka lahendused. Näiteks seoses eriolukorraga jäeti ära STARTERi sessioon, mistõttu kevadperioodi õppurite andmeid ei saanud koguda. Andmekogumine õppe lõpus lükati STARTERi kolmepäevasele nõu erisessioonile.

Oht oli, et õpetajad/õppejõud ei ole motiveeritud kevadisel õppeperioodil jätkama uuringus oma õpilastega/üliõpilastega osalemist või intervjuus osalema. Ennetav meede: õpetajate/õppejõudude personaalne motiveerimine e-posti/telefoni teel; õpetajatele saadetakse posti teel meened. Meenete postitamine tõi kaasa lisatöö: postiaadresside kogumise, postitamise ning lisakulu postiteenuse näol.

II poolaastal esines ettevõtlusõppe mõju uuringus esines kaks suuremat probleemi. Esiteks: õppurite küsitluste andmebaaside puhastamise järel selgus, et enesehindamise analüüsi teostamiseks laekus andmeid valimis ettenähtust vähem, kuna enesehindamisele õppe alguses ja õppe lõpus ei vastanud kõik samad õppurid. Kui üld- ja kõrghariduses võib valimi

täitmisega rahule jääda, siis kutsehariduse osas ei saadud üheltki õpilaselt vastuseid õppe alguses ja õppe lõpus. Ka õpimotivatsiooni ja tagasiside osas oli osadest koolidest väga vähe vastajaid, mistõttu ei ole korrektne neid võrrelda suuremate vastajate arvuga koolidega. Probleemi otseselt lahendada enam ei saanud, st uusi andmeid koguda. Andmeanalüüsil tuli kasutada olemasolevaid andmeid.

Teiseks probleemiks oli õpetajate ja õppejõududega kokkulepete saavutamine intervjuude läbiviimiseks. Esmase ajakava järgi pidanuks intervjuud läbi viidama juuni-juulis ning analüüse alustatama pärast nende transkribeerimist. Esialgse plaani kohaselt pidid kõik nõusolekud õpetajatega tulema SA Innove kaudu, kuid saadi vaid vähesed. Õpetajate intervjuudega seotud probleemi lahendamiseks kasutas töögrupp andmekogumiseks mitmeid erinevaid meetodeid: internetist ettevõtlust andvate õpetajate otsimist, koolidesse helistamist, eelnevates uuringutes osalenud õpetajate kaasamist, intervjuudes osalenutelt uute kontaktide soovitamist jms. Vahepealse õpetajate suvepuhkuse tõttu venis osade kokkulepete saavutamine ja intervjuude läbiviimine seetõttu objektiivsetel põhjustel augustisse ja septembris. See omakorda tekitas kõikide seotud tegevuste (transkribeerimise, esimese ringi analüüside) edasilükkumise.

Plussiks antud lähenemisel andmekogumisele võib lugeda asjaolu, et kontakti saadi mitmekümnete selliste õpetajatega, kes ei ole kunagi osalenud Edu ja Tegu programmi koolitusel, ei olnud teadlikud ettevõtluspädevuse mudelist, tõid intervjuudes välja väga erinevaid seisukohti. Lisaks oli seeläbi õpetajate esindatus üleriigiliselt seetõttu oluliselt laiapõhjalisem. Andmekogumise probleem lahendati ning valim isegi ületati õpetajate ja koolide arvu lõikes (intervjuude arv vastas täpselt valimile). Ajagraafikust mahajäämise tõttu esitati aga ministriumile palve lükata lõppraporti esitamise tähtaeg novembri asemel detsembri kolmandasse nädalasse ning vastav nõusolek ka saadi.

Nimetatud probleemid ja osade programmiga seotud inimeste pikemaajalisem haigestumine tekitasid viivituse uuringu analüüsimisel ning lõppraporti koostamisel. Seetõttu lõppraporti kujundamine, retsenseerimine ja esitus lükkus 2021. aasta algusesse.

Seoses koroonapandeemiast tingitud piirangutega pole võimalik ega mõistlik **õppereise** planeerida.

2021. aasta plaanid

Seire tegevused jätkuvad vastavalt seire skeemile.

2020. aasta **uuringute** tutvustused planeeritakse 2021. aasta I kvartalsisse. Uuringute põhjal on teadusajakirjadesse (sh rahvusvahelistesse) avaldamiseks saadetud seitse teadusartiklit, mis ilmuvad 2021. aasta jooksul. Sellega antud uuringute tegevused programmi Edu ja Tegu raames lõppevad. Edaspidi on plaanis ettevõtluspädevuse arendamise ja enesehindamise juhendit kõrgkoolides edasi levitada ja seda õppetöös rakendades jooksvalt edasi arendada.

Õppereise on võimalik planeerida koroonapandeemia ja sellest tingitud riskide ja piirangute leevenemisel.

2021. aastal lisandub tegevussuunda mitu **uut tegevust**:

- üliõpilaste ettevõtlus- ja karjääriõppega seotud uurimistööde toetamine,
- "Ettevõtliku kooli" enesehindamise rakendamise mõju hindamise uuringu läbiviimine,
- programmi oluliste panustajate kompetentside tõstmine koolituste kaudu.

2020. aasta seire koondaruanne 31.12.2020 seisuga

Tegevussuund 6: teavitamine ja tunnustamine

2020. aasta IV perioodil hinnati tegevussuunas 6 järgmisi indikaatoreid:

- Tegevussuuna väljundindikaator:
7.6: Ettevõtlusõpet ja ettevõtlikkust initsieerivatel seminaridel, inspiratsiooni- ja motivatsioonipäevadel jm üritustel osalejate arv;
- Tegevussuuna alamindikaatorid:
7.6 a i: Tunnustatute arv;
7.6 a ii: Avaldatud uudiskirjade arv;
- Täiendavad indikaatorid:
Kodulehe (<http://www.ettevotlusope.ee>) külastuste arv;
Ettevõtlusõppe programmi Facebooki lehe (<http://www.facebook.com/ettevotlusope>) fännide arv;
Meedias jm kanalites programmi Edu ja Tegu kohta ilmunud artiklite ja muude kajastuste arv.

Indikaatorite täitmine 31.12.2020 seisuga on koos sihttasemetega välja toodud tabelis 16.

Tabel 16. Tegevussuuna 6 indikaatorid 2020. a 31. detsembri seisuga

Tegevussuund 6: teavitamine ja tunnustamine		2016–2018	Sihttase 2016–2018	2019 KOKKU	1.01.20–31.03.20	1.04.20–31.05.20	1.06.20–30.09.20	1.10.20–31.12.20	2020 KOKKU	2019–2020	2016–2020	Sihttase 2019	Sihttase 2019–2020	Sihttase 2016–2020
7.6	Ettevõtlusõpet, ettevõtlikkust initsieerivatel seminaridel, inspiratsiooni- ja motivatsioonipäevadel jm üritustel osalejate arv	5119	5000	3112	708	728*	613	1955	4004	7116	12 235	600	1200	6200
7.6 a i	Tunnustatute arv	10	–	5	0	0	0	5	5	10	20	5	10	–
7.6 a ii	Avaldatud uudiskirjade arv	13	–	4	0	1	1	2	4	8	21	4	8	–

* – korrigeeritud 2020. a III perioodil

Allikas: autori koostatud

Tulemused 2016–2020

Tegevussuuna 6 väljundindikaator käsitleb **ettevõtlusõpet ja ettevõtlikkust initsieerivatel inspiratsiooni- ja motivatsioonipäevadel osalemist**. Aastatel 2016–2020 osaleti üritustel kokku 12 235 inimest (2016. a: 1168, 2017. a: 2290, 2018. a: 1661, 2019. a: 3112, 2020. a: 4004). Sihttase oli 6200 osaluskorda (2020. aasta lõpuks). Korraldati või osaleti ettevõtlusõppe teemaga sündmustel nii õppuritele (nt STARTERi inspiratsiooniüritused), õpetajatele (nt majandus- ja ettevõtlusõpetajate suvekoolid, Haridusfestival, ettevõtlusõppe infotunnid, ettevõtliku õppe konverents), ettevõtjatele (nt ettevõtete ja koolide koostööseminarid) kui ka laiemale üldsusele (nt osaleti teemaga Arvamusfestivalil), mitmed sündmused olid sobilikud mitmele sihtgrupile.

Lisaks motivatsiooni- ja inspiratsioonipäevade korraldamisele kuulub teavituse ja tunnustamise tegevussuunda veel rohkelt tegevusi ettevõtlusõppe programmi sõnumite levitamiseks.

Ettevõtlusõppe programmi Edu ja Tegu visuaalne identiteet, bränd ja **koduleht** (<http://www.ettevõtlusõpe.ee>) loodi 2016. aastal, koduleht avati 23. septembril 2016. Aastatel 2016–2020 külastati kodulehte kokku 174 782 korda (2016. a: 22 508, 2017. a: 25 164, 2018. a: 59 217, 2019. a: 30 967, 2020. a: 36 926). Programmi **Facebooki leht** loodi 2016. aasta jaanuaris, viie aastaga on leht kogunud 1707 fänni ja 1841 jälgijat.

Toimused programmi **teavituskampaaniad** (2016, 2017, 2018) ning **ettevõtlikkuskonkurss** (2018). Ilmus 21 **uudiskirja** (2016. a: 5, 2017. a: 4, 2018. a: 4, 2019. a: 4, 2020. a: 4). Loodi 20 ettevõtlusõppe teemalist **videot**, neid saavad kasutada ka õpetajad õppetöö läbiviimisel.

2016.–2020. aastal **kajastati** ettevõtlusõppe programmi meedias kokku 411 korral (aastate kaupa vastavalt 39, 110, 106, 75, 81 korral). Meediakanalite hulka kuulusid Eesti tele- ja raadiokanalid (nt ETV, Kanal2, TV3, Tallinna TV, Vikerraadio, Kuku Raadio, Raadio Kadi, Raadio 4), päevalehed (nt Postimees, Õhtuleht, Eesti Päevaleht), nädalalehed (nt Äripäev, Maaleht), piirkondlikud ajalehed (nt Tartu Postimees, Saarte Hääl, Järva Teataja, Vooremaa, Võrumaa Teataja, Põhjarannik, Sakala, Koit, Virumaa Teataja, Sillamjõeski Vestnik, Viimsi Teataja, Harku Valla Teataja, Meie Maa), mitmesugused veebiportaalid (nt Delfi, Koolielu, IT-uudised, Geenius, Novaator, Bioneer) ja muud trüki- ning veebiväljaanded (nt Õpetajate Leht, Universitas Tartuensis, Mente et Manu, Sirp, Director, Huvitava Kooli blogi, Pealinn, Majandus24, Innove blogi, Kutseharidus.ee, Lõunaeestlane).

Põhiline teavitus toimub läbi partnerite võrgustiku otse sihtrühmadele: infot jagatakse jooksvalt lisaks Edu ja Tegu kanalitele ka partnerite uudiskirjades, ajalehtedes ja ajakirjades, kodulehtedel, sotsiaalmeedia kanalites ja üritustel.

Tegevussuuna 6 tegevus on ka **tunnustamine**. Tunnustamise statuudi väljatöötamist alustati 2016. aastal. Tunnustamine toimus neljal korral: 2017., 2018., 2019. ja 2020. aastal. Igal aastal tunnustati vastavale statuudile ettevõtlusõppe edendajaid viies kategoorias.

2020. aasta tegevuste detailne ülevaade

Indikaatorite seis

2020. aastal on ettevõtlusõpet, ettevõtlikkust initsieerivatel seminaridel, inspiratsiooni- ja motivatsioonipäevadel jm üritustel osaletud 4004 korda. Vastavalt tunnustamise statuudile tunnustati viies kategoorias. Avaldati neli uudiskirja.

Teavitus- ja tunnustusürituste läbi viimine

2020. aastal on toimunud järgmised (teavitus)**üritused**:

- 8.–9. jaanuar: ettevõtlus- ja karjääriõpetajate võrgustiku seminar (70 osalemist);

2020. aasta seire koondaruanne 31.12.2020 seisuga

- 10. ja 13. jaanuar: avatud taotlusvoorud infopäevad (Tallinnas ja Tartus) (68 osalemist);
- 15.–16. jaanuar: Huvitava Kooli konverentsi töötuba (120 osalemist);
- 17. jaanuar: Tööle Kaasa inspiratsiooniseminar Tartu Ülikoolis (80 osalemist);
- 23.–24. jaanuar: karjääri- ja ettevõtlusõppe seminar (12 osalemist);
- 11. veebruar: “Ettevõtliku Kooli” strateegiapäev (27 osalemist);
- 19. veebruar kuni 19. mai: 10-osaline ettevõtluspädevuse seminaride sari (10x40 õpetajat);
- 11. märts: Maakondlike Arenduskeskuste strateegiaseminar (35 osalemist);
- 21. mai: veebiseminar EducationNation, kus Kristi Ploom tutvustas ettevõtlusõppe programmi tegevusi (330 vaatamist);
- 25.–27. juuni: JA majandus- ja ettevõtlusõpetajate suvekool (40 õpetajat);
- 17.–18. august: programmi suveseminar (35 osalejat);
- 4.–5. november: ettevõtliku õppe konverents. Vaatajaid kahel päeval kokku 1669 ja vaatamisi 2847. Võimalik vaadata esinemisi ja tunnustamisi Edu ja Tegu Youtube'i kanalil (hetkel 150 tellijat);
- 25. november: Ettevõtete ja koolide koostööseminar (83 osalejat).

STARTER avaüritused:

- 26. veebruar: STARTERTallinn avaüritus Launch Event (126 osalejat);
- 27. veebruar: STARTERTartu avaüritus Idea Hackathon (95 osalejat);
- 14. september: STARTERTallinn eelüritus (30 osalejat);
- 17. september: STARTERTallinn avaüritus (147 osalejat);
- 17. september: STARTERTartu avaüritus (122 osalejat);
- 18. september: STARTER@Kohtla-Järve avaüritus TalTech Virumaa Kolledžis (22 osalejat);
- 23. september: STARTER@pärnumaa Ideede Häkaton (25 osalejat);
- 25. september: STARTER@narva Ideede Häkaton (42 osalejat);
- 29. ja 30. september: STARTER@Kohtla-Järve avaüritused Kiviõli I Keskkoolis 11. ja 10. klassile (15 ja 17 osalejat).

STARTER regionaalsed tööd:

- 10. veebruar: Miina Härma Gümnaasiumis (27 osalejat);
- 2. ja 9. märts: Eesti Merekoolis (48 osalejat);
- 8. september: Tallinna Tehnikakõrgkoolis (58 osalejat);
- 15. september: Virtsu Koolis (16 osalejat);
- 25. september: Virtsu Koolis (12 osalejat);
- 29. september: Saaremaal Kuressaare Ametikooli, Kuressaare Vanalinna Kooli, Saaremaa Ühisgümnaasiumi õppuritele (54 osalejat);
- 1. oktoober: Võrumaa ettevõtlusõpetajad (12 osalejat);
- 6. oktoober: Tartu Kutsehariduskeskus (25 osalejat);
- 6. oktoober: Tartu Kutsehariduskeskus (45 osalejat);
- 6. oktoober: Tartu Kutsehariduskeskus (24 osalejat);
- 6. oktoober: Miina Härma Gümnaasium (26 osalejat);
- 28. oktoober: Kehtna Kutsehariduskeskus (28 osalejat);
- 30. oktoober: Kehtna Kutsehariduskeskus (26 osalejat);
- 8. detsember: Tallinna Tehnikakõrgkool (17 osalejat).

Tunnustamine toimus 4.–5.11.2020 ettevõtliku õppe konverentsi raames. Tunnustati parimaid viies kategoorias tunnustamise statuudi põhiselt.

Meeneid tellitakse vastavalt vajadusele. Teavitusmaterjali ja meenena on välja töötatud Edu ja Tegu märkmik, mis sisaldab praktilist ja põhjalikku infot programmi kohta sihtrühmade jaoks.

2020. aasta seire koondaruanne 31.12.2020 seisuga

[Info levitamine trükistena](#)

Uudiskirjad ilmusid veebis aprillis, juunis, novembris ja detsembris ([LINK](#)).

Erileht ilmus 30. oktoobril 2020 ajalehe Postimees vahel ([LINK](#)). **Parimate praktikate kogumiku** II osa valmis detsembris ([LINK](#)). Erileht ja kogumik on kompaktsed väljaanded, mida levitatakse nii trükistena kui ka veebis, sest nende eesmärk on anda kokkuvõtlikku infot teema kohta nii sihtrühmadele kui ka uutele huvilistele.

Operatiivset infot ja kogemuslugusid levitatakse veel **meedia- jt veebikajastuste** kaudu, mis võimaldab paremini sihtida konkreetseid sihtrühmasid ja infot operatiivsemalt jagada. 2020. aasta jooksul on ilmunud 79 kajastust eri kanalites (vt tabel 17). Lisaks kasutatakse partnerite infokanaleid.

Tabel 17. Meediakajastused 1.01–31.12.2020

Allikas	Pealkiri	Kuupäev	Link
kutseharidus.ee	Ettevõtlusalane kutsemeistrivõistlus toimub 2020 toimub juba 8.–9. veebruaril Tallinnas	6.01.2020	LINK
koolielu.ee	Ettevõtlusõppe koolitusprogrammid köidavad võrgustiku ja praktilisusega	9.01.2020	LINK
lõunaeestlane.ee	Mis meist saam nakas?	9.01.2020	LINK
Õpetajate Leht	2020. a olulisemad haridussündmused	10.01.2020	
kutseharidus.ee	Valminud on uus digitaalne ettevõtlusõpik	22.01.2020	LINK
koolielu.ee	Ilmunud on uus digitaalne ettevõtlusõppe õpik	27.01.2020	LINK
Meie Maa	Uus õpik toetab praktilist ettevõtlusõpet	27.01.2020	LINK
Õpetajate Leht	Toetus annab ettevõtlusõppele haaret ja hoogu	31.01.2020	LINK
kutseharidus.ee	Ettevõtlusalane kutsemeistrivõistlus toimub 8.–9. veebruaril Rocca al Mare keskus	5.02.2020	LINK
kutseharidus.ee	Selgusid ettevõtlusoskuste võitjad	11.02.2020	LINK
Delfi Ärileht	Starteris saavad unistustest reaalsed plaanid ja tegevused	11.02.2020	LINK
Harku Valla Teataja	Tabasalu kooli edukas ettevõtlusõppe aasta	12.02.2020	LINK
Haridusportaal	Selgusid esimesed ettevõtlusoskuste kutsemeistrid	13.02.2020	LINK
koolielu.ee	Kuidas arendada ennastjuhtivat ja väärtustloovat noort?	13.02.2020	LINK
Haridusportaal	Kuidas arendada ennastjuhtivat ja väärtustloovat noort?	13.02.2020	LINK
Tartu Postimees	Kutsekoolide ettevõtlusoskuste kaksikvõit tuli Tartusse	14.02.2020	LINK
Pärnu Postimees	Pärnkad võitsid kutsekoolide ettevõtlusoskuste võistlustel 3. koha	14.02.2020	LINK
eesti24.eu	Kutsekoolide ettevõtlusoskuste kaksikvõit tuli Tartusse	14.02.2020	LINK
ERR	Mis on tegelikult ettevõtlik õpe?	27.02.2020	LINK
Õpetajate Leht	Peame astuma pikemaid samme, et noori tulevikuks ette valmistada	28.02.2020	LINK
Õpetajate Leht	Miks Tabasalu Ühisgümnaasium on Euroopa ettevõtlik kool 2019?	6.03.2020	LINK
kutseharidus.ee	Ettevõtlusoskuste võistluse võitjad: kui on sisemist leeki, tuleb seda põletada	12.03.2020	LINK
kutseharidus.ee	Ettevõtlusoskuste võistluse 2. koha võitjad; õpetajad, julgustage õpilasi olema aktiivsed	12.03.2020	LINK
kutseharidus.ee	Ettevõtlusteadmised võimaldavad halva ülemuse juurest minema kõndida ja tundmatusega hakkama saada	10.03.2020	LINK
ERR	Erika Veide: Hariduses ei ole kriis, vaid mustrite murdmine	25.03.2020	LINK
ERR	Эрика Вейде: в образовании не кризис, а разрыв шаблонов	25.03.2020	LINK
Õpetajate Leht	Ettevõtlik inimene teeb rohkem kui peaks	27.03.2020	LINK
Koolielu	Kriisiaja e-ettevõtlusõppe soovitusid igale kooliastmele	6.04.2020	LINK

Tabel 16 jätkub

Koolielu	Ettevõtlusõppe uudiskiri keskendub pädevustele	4.04.2020	LINK
Delfi	Suure-Jaani kooli direktor: ettevõtlik hoiak koolis muudab ka distantsõppe ladusaks	23.04.2020	LINK
Delfi	Signe Ventsel: ettevõtlusõpe annab noortele hindamatu õppetunni	24.04.2020	LINK
Õpetajate Leht	Õpitee ja töö muutub keskkonnas - uus moodul kutseharidusele	24.04.2020	LINK
Delfi	Distantsõpe kui kättemängitud võimalus arendada lapse ettevõtluspädevusi	30.04.2020	LINK
Vikerraadio Ettevõtlusminutid	Eesti noorte hea finantskirjaoskus. Kristi Ploom	11.05.2020	LINK
Maalehe lisa	Miks Eesti lapsed on ettevõtlustargad?	21.05.2020	LINK
Delfi	Tabasalu ÜG direktor: Kool peaks ettevõtlusõppele lähenema kui ärile	22.05.2020	LINK
Geenius	Eesti koolipoisi leiutus aitab likvideerida reostust	22.05.2020	LINK
Delfi	Ettevõtlike noorte pealekasv tagab maakondliku arengu	26.05.2020	LINK
Tartu Postimees	Noorte äriideede konkursi võitsid elukeskkonda parandavad teemad	26.05.2020	LINK
Õpetajate Leht	Kuidas on meie õpilastest saanud maailma parimad rahatargad?	29.05.2020	LINK
Haridusportaal	Kriisiaja e-ettevõtlusõppe soovitusel	30.03.2020	LINK
Koolielu	STARTER soovitab: kuidas oma idee mõjusalt videos esitleda	4.06.2020	LINK
Õpetajate Leht	Iisraeli tee innovaatiliseks <i>startup</i> -riigiks algas haridusest ja unistamisest	12.06.2020	LINK
Õpetajate Leht	Mida pandi tallele distantsõppe kogemusest?	12.06.2020	LINK
Delfi	Ettevõtlusõpetaja: laske lapsel ebaõnnestuda!	15.06.2020	LINK
Delfi	Kutseõppur, arendades oma ettevõtlikkust, saad olla iseenda peremees!	30.06.2020	LINK
Haridusportaal	Edu ja Tegu ootab koolidelt lugusid koolide ja ettevõtete heade koostööpraktikate kogumikku	10.06.2020	LINK
Koolielu	Ettevõtete ja koolide koostöö heade praktikate kogumine	3.06.2020	LINK
Õpetajate Leht	Tahan.Suudan.Teen	28.08.2020	LINK
Õpetajate Leht	Hea idee saab alguse ühest peast ja koondab enda ümber meeskonna	25.09.2020	LINK
Tartu Postimees	Kutsehariduskeskus peab homme ettevõtluspäeva	5.10.2020	LINK
Delfi	Esita oma kandidaat Haridus- ja Teadusministeeriumi ettevõtlike õppurite ja õpetajate ning ettevõtlusõppesse panustajate tunnustamisele!	6.10.2020	LINK
Koolielu	Konverents annab ideid ettevõtlikuks, ettevõtlus- ja karjääriõppeks	15.10.2020	LINK
Õpetajate Leht	Konverents annab ideid ettevõtlikuks, ettevõtlus- ja karjääriõppeks	23.10.2020	LINK
Lõuna Postimees	Võru koolijuht täitis oma lapsepõlveunistuse	23.10.2020	LINK
Võrumaa Teataja	Antsla valla teated (projekti ülevaade)	31.10.2020	
Postimees	Edu ja Tegu erileht: Ennast juhtiv ja väärtust loov noor	30.10.2020	
Goodnews.ee	TEGIJAD I Aasta ettevõtlusõppe edendajate nominendid on selgunud	1.11.2020	LINK
Koolielu	aasta ettevõtlusõppe edendajate kandidaadid on selgunud	2.11.2020	LINK
Eesti24.eu	Põltsamaa ühiskõhikgümnaasium on aasta ettevõtlusõppe edendaja nominent		LINK
Pärnu Postimees	Mullune aasta klassiõpetaja pürib ettevõtliku õpetaja tiitlile	2.11.2020	LINK
Raadio Kadi	Kristi Ploom parimate ettevõtlusõppe edendajate tunnustamisest	4.11.2020	

Tabel 16 jätkub

Pealinn.ee	Reps: ettevõtlusõpe näitab noortele seost õpitava ja tööelu vahel	4.11.2020	LINK
Meie Maa	Triin Arva on Aasta ettevõtlusõppe mentor	5.11.2020	LINK
Saarte Hääl	Aasta ettevõtlusõppe mentor on Triin Arva	6.11.2020	LINK
Eesti24.eu	Aasta ettevõtlusõppe mentor on Triin Arva		LINK
Vooremaa	Aasta ettevõtlusõppe edendaja on Põltsamaa ühisgümnaasium	10.11.2020	LINK
Põltsamaa Valla Sõnumid	Aasta ettevõtlusõppe edendaja on Põltsamaa ühisgümnaasium	12.11.2020	LINK
Delfi	Ettevõtlusõpetaja Jane Mägi: väärtusloome peaks olema elementaarne igal elualal, mitte ainult ettevõtluses	12.11.2020	LINK
Õpetajate Leht	„Edu ja tegu“ tunnustas neljandat korda tublimaid	13.11.2020	LINK
Koolielu	Olete oodatud virtuaalsele ettevõtete ja koolide koostööseminarile	19.11.2020	LINK
Vikerraadio Ettevõtlusminutid	Erika Veide Triin Arva: Kuidas süstida noortesse ettevõtlikkust?	23.11.2020	LINK
Delfi	Triin Arva: ettevõtlik õpe toetab noorte loomulikku uudishimu ja aitab neil näha oma rolli tuleviku kujundajana	26.11.2020	LINK
Delfi	Ettevõtlusspetsialistid soovivad ettevõtlikkust arendama hakata juba lapseas	30.11.2020	LINK
Delfi	Majandus- ja ettevõtluse õppesuuna loomine aitas Põltsamaa Ühisgümnaasiumil raskel ajal ellu jääda	30.11.2020	LINK
Õpetajate Leht	Tagasivaade ettevõtlusõpetaja meistriklassi programmile	18.11.2020	LINK
Koolielu	Ideid ettevõtete ja koolide koostöök	9.12.2020	LINK
Koolielu	Ümarlaud	14.12.2020	LINK

Allikas: autori koostatud

[Parimate ettevõtlusõppe edendajate tunnustamine](#)

Tunnustamine toimus 4.–5.11.2020 ettevõtliku õppe konverentsi raames. Tunnustuse pälvisid:

- aasta ettevõtlusõppe edendaja: Põltsamaa Ühisgümnaasium,
- aasta ettevõtliku õpetaja: Vändra Gümnaasiumi klassi- ja ettevõtlusõpetaja Silja Enok,
- aasta ettevõtlusõppe mentor: sihtasutuse Saare Arenduskeskus ettevõtluskonsultant Triin Arva,
- aasta ettevõtlikud õppurid: Tallinna 21. Kooli õpilasfirma EHA tegijad Kaisa Kumpas, Lotta-Lorette Kalmaru, Lisett Sigur, Oliver Sild ja Karl Juhan Kangur,
- ettevõtlusõppe programmi aasta tegija: Haridus- ja Noorteameti peaspetsialist Erika Veide.

[Vajalikke teenuseid ja teavitusmaterjale läbi riigihanke sisseostmine](#)

Hankepartneriga koostöö sujub. Sisuturunduse artiklid on ilmunud valdavalt plaani kohaselt (vt tabel 16). Meened hangitakse jooksvalt vastavalt vajadusele. Hanketähtaeg on pikendatud kuni 30.11.2020. Teavitusmaterjali ja meenena on välja töötatud Edu ja Tegu märkmik, mis sisaldab praktilist ja põhjalikku infot programmi kohta sihtrühmade jaoks.

[Muu](#)

Edu ja Tegu kodulehe keskmine kuine külastuste arv 2020. aastal oli 3077, mis oli perioodi 2016–2020 üks kõrgemaid näitajaid, jäädes alla vaid 2018. aasta kodulehe keskmisele külastuste arvule (4935). Enim külastati kodulehte oktoobris, novembris ja märtsis.

2020. aasta seire koondaruanne 31.12.2020 seisuga

Facebooki lehe fännide arv on aastaga kasvanud 1478-lt 1702-ni (15%). Facebooki lehel on 1778 jälgijat. 2020. aasta populaarseimad postitused:

- STARTER programmide alguse teavitust,
- Tabasalu Ühisgümnaasiumi õpetaja Krista Savitschi nipid e-ettevõtlusõppe läbi viimiseks,
- STARTER inspiratsioonipäeva võistluse postitused,
- Erika Veide Huvitava Kooli konverentsi töötoa lugu,
- Erika Veide potentsiaali vallandumise lugu,
- õpilasfirmade Eesti esikolmiku uudis,
- Erika Veide distantsõppe artikkel,
- STARTER lõppvõistluse Kaleidoskoop võitjate artikkel,
- STARTER programm tugevdab *startup*-mõtteviisi,
- Elbe Metsatalu artikkel "Ettevõtlusõpetaja: laske lapsel ebaõnnestumist õppida",
- ettevõtlusõppe edendajate tunnustamise üleskutse ja ettevõtliku õppe konverentsi teemalised postitused.

Väljakutsed ja lahendused

Suuremad väljakutsed on juba lahenenud või lahenemas, näiteks relevantsete teavitusteamade, sh parimate praktikate leidmine, sest ühtne terminoloogia, meetoodika ja sisutegevused olid kuni 2018. aastani ettevõtlusõppe programmis alles väljatöötamisel. Loodud sisu teavituses üha enam kasutada.

Jätkuvalt tuleb arvestada kõneisikute hõivatuses (nt parimate praktikate kogumiku koostamisel koolidega kontakti saamisega).

Peamised väljakutsed on seotud koroonapandeemia ja eriolukorraga: ürituste korraldamisel on vaja arvestada eriolukorrast tingitud piirangutega. Üritused toimusid veebis ja see andis suurepärase võimaluse levida veel laiemalt ja osaleda rohkemaarvulisel publikul. Lisaks järelevaatamise võimalus.

2021. aasta plaanid

Ilmuvad uudiskirjad: kokku aastas neli. Erileht ilmub II poolaastal. Tunnustamine toimub uuendatud tunnustamise statuudi alusel. Toimub koolide ja ettevõtete koostöö seminar. Tuleb läbi viia teavituse ja meenete riigihange. Plaanis on korraldada esmakordne programmiülene õpetajatele mõeldud suvekool ja jätkata ettevõtliku õppe konverentsiga.

Kokkuvõte

31.12.2020 seisuga on ettevõtlusõppe programmis osalenud 436 õppeasutust: 383 üldhariduskooli, 34 kutseõppeasutust ja 19 kõrgkooli; ettevõtlusõpet rakendab neist 78 protsenti, s.o 342 õppeasutust: 294 üldhariduskooli, 32 kutseõppeasutust ja 16 kõrgkooli.

31. detsembri 2018. a seisuga oli tegevussuunas 1 valminud 16 ettevõtlusõppe moodulit, on piloteeritud 13 moodulit 28 õppeasutuses ja 31.12.2020 seisuga alustatud 11 mooduli rakendamist 117 õppeasutuses: 69 üldhariduskoolis, 32 kutsekoolis ja 16 kõrgkoolis.

Tegevussuunas 2 toimus aastatel 2016–2020 toimus 169 täienduskoolitust (2016. a: 32, 2017. a: 47, 2018. a: 45, 2019. a: 24, 2020. a: 21), kus osaleti 3227 korda (2016. a: 641, 2017. a: 815, 2018. a: 769, 2019. a: 541, 2020. a: 461), neist 72 protsenti olid õppeasutuste ja 28 protsenti muude asutuste spetsialistide osaluskorrad (2016. a: 69/31, 2017. a: 73/27, 2018. a: 57/41, 2019. a: 89/11, 2020. a: 78/22 protsenti). Koolitustel osales 920 õpetajat/õppejõudu (364 üldhariduskooli, 178 kutsekooli, 378 kõrgkooli) ja 630 muu asutuse spetsialisti (ettevõtted, ministeeriumid jms).

Aastatel 2016–2020 liitus tegevussuunas 3 haridusprogrammiga „Ettevõtlik kool” 121 uut õppeasutust (2016. a: 37, 2017. a: 36, 2018. a: 28, 2019. a: 14, 2020. a: 6) ja Junior Achievementi ettevõtlusõpet pakkuvate programmidega 311 uut õppeasutust (2016. a: 91, 2017. a: 84, 2018. a: 62, 2019. a: 53, 2020. a: 21). Aastatel 2016–2020 lisandus 88 uut õppeasutust, kes osalevad nii IVEKi kui ka JA programmides. (2016. a: 11, 2017. a: 25, 2018. a: 24, 2019. a: 19, 2020. a: 9).

IVEKi koolitustel osales kokku 4921 inimest 7617 korral (2016. a: 1736/2570, 2017. a: 1211/1903, 2018. a: 882/1414, 2019. a: 681/1229, 2020. a: 411/501) ja JA koolitustel osales 1422 õpetajat 1807 korral (2016. a: 149/159, 2017. a: 331/410, 2018. a: 362/475, 2019. a: 307/374, 2020. a: 273/389).

Tegevussuunas 4 viidi aastatel 2016–2020 eelinkubatsiooni programmi STARTER läbi Tallinnas ja Tartus, lisaks toimusid STARTERi regionaalsed programmid Pärnus (kuuel semestril), Narvas ja Kohtla-Järvel (neljal semestril), Haapsalus (kolmel semestril) ja Võrumaal (ühel semestril). Aastatel 2016–2020 lõpetas eelinkubatsiooni programmi 682 tiimi (2016. a: 129, 2017. a: 134, 2018. a: 140, 2019. a: 133, 2020. a: 146), kuhu kuulus 2466 osalejat (2016. a: 449, 2017. a: 495, 2018. a: 476, 2019. a: 505, 2020. a: 541) 41 üldhariduskoolist, 15 kutseõppeasutusest ja 15 kõrgkoolist. STARTER programmi üritustel osaleti viie aasta vältel 29 858 korda.

Tegevussuunas 5 toimus aastatel 2016–2020 12 õppereisi (2016. a: 5, 2017. a: 4, 2018. a: 2, 2019. a: 1, 2020. a: 0) ja osaleti ettekandega 10 teaduskonverentsil (2016. a: 5, 2017. a: 5). Avaldati tegevusest toetust saanud uuringute ja analüüside põhjal 16 teadusartiklit (2016. a: 1, 2017. a: 3, 2018. a: 10, 2019. a: 1, 2020. a: 1). Valmisid kaheksa uuringu lõppraportit, kaks longituuduuringu vaheraportit ja kaks lõppraportit. Programmi seire skeem on rakendatud plaanipäraselt ning 16 seirearuannet on ilmunud tähtaegselt.

Tegevussuuna 6 raames on toimunud ettevõtlikkust ja ettevõtlusõpet propageerivad üritused, ettevõtlikkust initsieerivatel motivatsiooni- ja inspiratsiooniüritustel osaleti aastatel 2016–2020 kokku 12 235 korda (2016. a: 1168, 2017. a: 2290, 2018. a: 1661, 2019. a: 3112, 2020. a: 4004). Neljal korral (2017, 2018, 2019, 2020) tunnustati ettevõtlusõppe edendajaid viies kategoorias, toimus ettevõtlikkuskonkurss, ettevõtliku õppe konverents, ilmus kaks ettevõtlusõppe erilehte, loodi ettevõtlusõppe videoid, koguti ettevõtete ja koolide koostöö parimaid praktikaid ning ilmus 21 uudiskirja.

2020. aasta seire koondaruanne 31.12.2020 seisuga

Lisad

Lisa 1. Seire tulemuste koondtabel 31.12.2020 seisuga

Programmi üldine tulemuslikkus	1.01.16– 31.12.16	1.01.16– 31.12.17	1.01.16– 31.12.18	Sihttase 2016– 2018	1.01.16– 31.12.19	1.01.16– 31.03.20	1.01.16– 31.05.20	1.01.16– 30.09.20	1.01.16– 31.12.20	Sihttase 2020	Sihttase 2019– 2020	Sihttase 2016– 2020
RAKENDUSKAVA VÄLJUNDNÄITAJA												
Õppeasutuste arv, kes osalevad ettevõtlusprogrammis, et võtta kasutusele ettevõtlusmoodul	174 (139 ük, 20 kk, 15 kõk)	295 (250 ük, 26 kk, 19 kõk)	368 (320 ük, 29 kk, 19 kõk)	360	409 (360 ük, 30 kk, 19 kõk)	422 (372 ük, 31 kk, 19 kõk)	424 (374 ük, 31 kk, 19 kõk)	431 (381 ük, 31 kk, 19 kõk)	436 (383 ük, 34 kk, 19 kõk)	–	–	370
RAKENDUSKAVA TULEMUSNÄITAJA												
Programmis osalenud õppeasutuste osakaal, kes on ettevõtlusmooduli kasutusele võtnud	48%	58%	59%	58%	69%	73%	73%	76%	78%	–	–	90% (2023)

Tegevussuund 1: meetodika, moodulid ja õppevara	2016 KOKKU	2017 KOKKU	2018 KOKKU	2016– 2018	Sihttase 2016– 2018	2019 KOKKU	1.01.20– 31.03.20	1.04.20– 31.05.20	1.06.20– 30.09.20	1.10.20– 31.12.20	2020 KOKKU	2019– 2020	2016– 2020	Siht- tase 2019	Sihttase 2019– 2020	Sihttase 2016– 2020
7.1 Tegevuse raames väljatöötatud, testitud ja rakendatud ettevõtlusõppe moodulite arv	4*	11*	13**/11***	16*/13** /11***	14	–	–	–	–	–	–	–	16*/13**/ 11***	–	–	16
Tegevussuund 2: täienduskoolitused	2016 KOKKU	2017 KOKKU	2018 KOKKU	2016– 2018	Sihttase 2016– 2018	2019 KOKKU	1.01.20– 31.03.20	1.04.20– 31.05.20	1.06.20– 30.09.20	1.10.20– 31.12.20	2020 KOKKU	2019– 2020	2016– 2020	Siht- tase 2019	Sihttase 2019– 2020	Sihttase 2016– 2020
7.2 Ettevõtlusõppe täienduskoolitusel osalenud õpet läbiviivate spetsialistide osalemiskorrad	641 (67 ük, 112 kk, 245 kõk)	815 (186 ük, 173 kk, 234 kõk)	769 (135 ük, 82 kk, 238 kõk)	2225 (388 ük, 367 kk, 717 kõk)	2000	541 (361 ük, 50 kk, 68 kõk)	133 (91 ük, 12 kk, 21 kõk)	0	95 (69 ük, 10 kk, 11 kõk)	233 (99 ük, 18 kk, 28 kõk)	461 (259 ük, 40 kk, 60 kõk)	1002 (620 ük, 90 kk, 128 kõk)	3227 (1008 ük, 457 kk, 845 kõk)	600	1050	3050
7.2 a Koolitustel osalenud õpetajate arv	306 (55 ük, 91 kk, 160 kõk)	371 (151 ük, 82 kk, 138 kõk)	316 (112 ük, 54 kk, 150 kõk)	779 (272 ük, 164 kk, 343 kõk)	–	127 (77 ük, 12 kk, 38 kõk)	103 (74 ük, 9 kk, 20 kõk)	0	61 (45 ük, 8 kk, 8 kõk)	70 (47 ük, 7 kk, 16 kõk)	119 (78 ük, 8 kk, 33 kõk)	209 (126 ük, 17 kk, 66 kõk)	920 (364 ük, 178 kk, 378 kõk)	125	325	–

* moodulid on välja töötatud, kuid pole veel rakendatud

** moodulid on välja töötatud ja testitud/testimisel, kuid pole veel rakendunud

*** moodulid on välja töötatud, testitud ja rakendumas

ük – üldhariduskool, kk – kutsekool, kõk – kõrgkool

2020. aasta seire koondaruanne 31.12.2020 seisuga

Lisa 1 jätkub

Tegevussuund 3: praktiline ettevõtlusõpe		2016 KOKKU	2017 KOKKU	2018 KOKKU	2016–2018	Sihttase 2016–2018	2019 KOKKU	1.01.20–31.03.20	1.04.20–31.05.20	1.06.20–30.09.20	1.10.20–31.12.20	2020 KOKKU	2019–2020	2016–2020	Sihttase 2019	Sihttase 2019–2020	Sihttase 2016–2020
7.3	Koolide arv, kes osalevad nii haridusprogrammis "Ettevõtlik kool" kui ka õpilasfirmade programmides ja viivad läbi ettevõtlusõpet	11 (11 ük)	25 (25 ük)	24 (24 ük)	60 (60 ük)	50	19 (18 ük, 1 kk)	2 (2 ük)	2 (2 ük)	4 (4 ük)	1 (1 ük)	9 (9 ük)	28 (28 ük)	88 (88 ük)	15	30	90
7.3 a	Õppeasutuste arv, kes on ettevõtlusmooduli kasutusele võtnud (üldharidus-, kutseharidus-, rakenduskõrgkoolid) ja õpetatakse süsteemselt ettevõtlust	0	0	20 (3 ük, 9 kk, 8 kõk)	20 (3 ük, 9 kk, 8 kõk)	–	49 (33 ük, 9 kk, 7 kõk)	0	0	32 (31 ük, 1 kk)	16 (2 ük, 13 kk, 1 kõk)	48 (33 ük, 14 kk, 1 kõk)	97 (66 ük, 23 kk, 8 kõk)	117 (69 ük, 32 kk, 16 kõk)	30 ük, 10 kk, 4 kõk	60 ük, 20 kk, 8 kõk	–
7.3 b i	„Ettevõtliku kooli“ võrgustikuga liitunud uute koolide arv	37 (37 ük)	36 (36 ük)	28 (28 ük)	101 (101 ük)	–	14 (13 ük, 1 kk)	4 (4 ük)	1 (1 ük)	0	1 (1 ük)	6 (6 ük)	20 (20 ük)	121 (121 ük)	15	30	–
7.3 b ii	IVEKi koolitustel osalenud õpetajate osalemiskorrad (isikute arv)	2570 (1736)	1903 (1211)	1414 (882)	5887 (3829)	–	1229 (681)	233 (214)	14* (14*)	170 (114)	84 (69)	501 (411)	1730 (1092)	7617 (4921)	– (1500)	– (3000)	–
7.3 c i	Õpilasfirma programmis ja teistes ettevõtlusõppe programmides osalevate uute haridusasutuste arv	91 (87 ük, 4 kk)	84 (73 ük, 11 kk)	62 (61 ük, 1 kk)	237 (221 ük, 16 kk)	–	53 (53 ük)	0	4 (4 ük)	16 (16 ük)	1 (1 ük)	21 (21 ük)	74 (74 ük)	312 (295 ük, 16 kk)	20	40	–
7.3 c ii	JA koolitustel osalenud õpetajate osalemiskorrad (isikute arv)	159 (149)	410 (331)	475 (362)	1044 (842)	–	374 (307)	101 (88)	0	206 (159)	82 (26)	389 (273)	763 (580)	1807 (1422)	500 (–)	1000 (–)	–
Tegevussuund 4: eelinkubatsioon		2016 KOKKU	2017 KOKKU	2018 KOKKU	2016–2018	Sihttase 2016–2018	2019 KOKKU	1.01.20–31.03.20	1.04.20–31.05.20	1.06.20–30.09.20	1.10.20–31.12.20	2020 KOKKU	2019–2020	2016–2020	Sihttase 2019	Sihttase 2019–2020	Sihttase 2016–2020
7.4	Kutse- ja kõrgharidustasemel eelinkubatsiooni teenust kasutanud meeskondade arv (summaarselt)	129	134	140	403	385	133 (sh 37 kv)	–	51 (sh 9 kv)	–	95 (sh 31 kv)	146 (sh 40 kv)	279 (sh 77 kv)	682 (sh 224 kv)	108 (sh 35 kv)	215 (sh 70 kv)	600
7.4 a i	Programmi lõpetanud õppurite arv	449	495	476	1420	–	505	–	197	–	344	541	1046	2466	420	840	–
7.4 a ii	Programmi lõpetanud õppurite koolide arv	21 (6 ük, 4 kk, 11 kõk)	28 (10 ük, 6 kk, 12 kõk)	24 (9 ük, 4 kk, 11 kõk)	43 (20 ük, 8 kk, 15 kõk)	–	35 (15 ük, 8 kk, 12 kõk)	–	12 (7 ük, 1 kk, 4 kõk)	–	17 (5 ük, 5 kk, 7 kõk)	31 (15 ük, 8 kk, 8 kõk)	53 (26 ük, 13 kk, 14 kõk)	71 (41 ük, 15 kk, 15 kõk)	32	40	–

kv – koolidevaheline meeskond

2020. aasta seire koondaruanne 31.12.2020 seisuga

Lisa 1 jätkub

7.4 a iii	Osalenud meeskondade arv (sh formaalõppe meeskonnad)	129	134	140	403	–	203	–	66	–	105	171	374	777	158	315 (sh 55 fö)	–
7.4 a iv	Programmis osalenud õppurite arv	–	–	–	–	–	1291	–	317	–	708	1025	2316	–	–	1600	–
Tegevussuund 5: pädevuste arendamine ja uuringud		2016 KOKKU	2017 KOKKU	2018 KOKKU	2016–2018	Sihttase 2016–2018	2019 KOKKU	1.01.20–31.03.20	1.04.20–31.05.20	1.06.20–30.09.20	1.10.20–31.12.20	2020 KOKKU	2019–2020	2016–2020	Sihttase 2019	Sihttase 2019–2020	Sihttase 2016–2020
7.5	Tegevusest toetust saanud uuringute ja analüüside põhjal avaldatud teadusartiklite arv	1	3	10	14	7	1	1	0	0	0	1	2	16	2	6	20
7.5 a i	Korraldatud õppereiside arv	5	4	2	11	–	1	0	0	0	0	0	1	12	3	7	–
7.5 a ii	Uuringute raportite arv	4	2	4	10	–	1 (vr)	1 (vr)	0	0	2 (lr)	2 (lr) + 1 (vr)	2 (lr) + 2 (vr)	2 (lr) + 2 (vr)	2 (vr)	2 (lr)	–
7.5 a iii	Süsteemsete seireraportite arv	0	4	4	8	–	4	1	1	1	1	4	8	16	4	8	–
Tegevussuund 6: teavitamine ja tunnustamine		2016 KOKKU	2017 KOKKU	2018 KOKKU	2016–2018	Sihttase 2016–2018	2019 KOKKU	1.01.20–31.03.20	1.04.20–31.05.20	1.06.20–30.09.20	1.10.20–31.12.20	2020 KOKKU	2019–2020	2016–2020	Sihttase 2019	Sihttase 2019–2020	Sihttase 2016–2020
7.6	Ettevõtlusõpet, ettevõtlikkust initsieerivatel seminaridel, inspiratsioon- ja motivatsioonipäevadel jm üritustel osalejate arv	1168	2290	1661	5119	5000	3112	708	728*	613	1955	4004	7116	12235	600	1200	6200
7.6 a i	Tunnustatute arv	0	5	5	10	–	5	0	0	0	5	5	10	20	5	10	–
7.6 a ii	Avaldatud uudiskirjade arv	5	4	4	13	–	4	0	1	1	2	4	8	21	4	8	–

* – korrigeeritud 2020. a III perioodil

Allikas: autori koostatud

vr – vahereport
lr – lõppraport

Lisa 2. Rakenduskava tulemusnäitajasse arvestatud õppeasutused

Jrk	Õppeasutuse nimi	Jrk	Õppeasutuse nimi
2016			
Üldhariduskoolid			
1	Aegviidu Kool	38	Peetri Kool
2	Albu Põhikool	39	Peetri Lasteaed-Põhikool
3	Anna Haava nim Pala Kool	40	Pirita Majandusgümnaasium
4	Antsla Gümnaasium	41	Põlva Gümnaasium
5	Are Kool	42	Rakvere Põhikool
6	Audentese Erakool	43	Räpina Ühisgümnaasium
7	Elva Gümnaasium	44	Ristiku Põhikool
8	Haapsalu Nikolai Kool*	45	Rõuge Põhikool
9	Hummuli Põhikool	46	Saaremaa Ühisgümnaasium
10	J. V. Veski nim. Maarja Põhikool	47	Saku Gümnaasium
11	Jakob Westholmi Gümnaasium	48	Saverna Põhikool
12	Järva-Jaani Gümnaasium	49	Sindi Gümnaasium
13	Jõgeva Põhikool	50	Suure-Jaani Kool
14	Kääpa Põhikool	51	Tabasalu Ühisgümnaasium
15	Keeni Põhikool	52	Tallinna 21. Kool
16	Kirivere Kool	53	Tallinna 32. Keskkool
17	Kiviõli I Keskkool	54	Tallinna Arte Gümnaasium
18	Kohtla-Järve Ahtme Põhikool	55	Tallinna Linnamäe Vene Lütseum
19	Kuldre Kool	56	Tallinna Mustamäe Gümnaasium
20	Kuusalu Keskkool	57	Tallinna Mustamäe Humanitaargümnaasium
21	Lasnamäe Põhikool	58	Tallinna Pae Gümnaasium
22	Lasnamäe Vene Gümnaasium	59	Tallinna Tehnikagümnaasium
23	Leisi Kool	60	Tallinna Ühisgümnaasium
24	Lümanda Põhikool	61	Tapa Gümnaasium
25	Meremäe Kool	62	Tartu Veeriku Kool
26	Mikitamäe Kool	63	Turba Kool
27	Mooste Mõisakool	64	Türi Ühisgümnaasium
28	Narva Pähklime Gümnaasium	65	Uhtna Põhikool
29	Narva Soldino Gümnaasium	66	Väätsa Põhikool
30	Nissi Põhikool	67	Valga Priimetsa Kool
31	Nõo Põhikool	68	Vanalinna Hariduskolleeium
32	Nõo Reaalgümnaasium	69	Vändra Gümnaasium
33	Parksepa Keskkool	70	Värskas Gümnaasium
34	Pärnu Koidula Gümnaasium	71	Viimsi Kool
35	Pärnu Rääma Põhikool	72	Viljandi Kesklinna Kool
36	Pärnu Sütevaka Humanitaargümnaasium	73	Viljandi Paalalinna Kool
37	Pärnu-Jaagupi Põhikool	74	Võru Kesklinna Kool
Kutseõppeasutused			
1	Kuressaare Ametikool	2	Tartu Kutsehariduskeskus
Kõrgkoolid			
1	Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor	5	Estonian Business School
2	Eesti Kunstiakadeemia	6	Tallinna Tehnikaülikool
3	Eesti Maaülikool	7	Tallinna Ülikool
4	Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia	8	Tartu Ülikool
2017 I periood			
Üldhariduskoolid			
75	Aste Põhikool	86	Paldiski Ühisgümnaasium
76	Juuru Eduard Vilde Kool	87	Palivere Põhikool
77	Jõõpre Kool	88	Rakke Kool
78	Kohila Mõisakool	89	Rapla Vesiroosi Kool
79	Koonga Kool	90	Tallinna Reaalkool

Lisa 2 jätkub

80	Kunda Ühisgümnaasium	91	Tamsalu Gümnaasium
81	Kärla Põhikool	92	Türi Põhikool
82	Lõpe Kool	93	Vajangu Põhikool
83	Mõniste Kool	94	Valjala Põhikool
84	Orissaare Gümnaasium	95	Vastse-Kuuste Kool
85	Osula Põhikool		
2017 II periood			
Üldhariduskoolid			
96	Adavere Põhikool*	102	Tahkuranna Lasteaed-Algkool
97	Iisaku Gümnaasium	103	Tallinna Lilleküla Gümnaasium
98	Luunja Keskkool	104	Tartu Tamme Kool
99	Metsapoole Põhikool	105	Tartu Variku Kool
100	Paide Ühisgümnaasium*	106	Tõstamaa Keskkool
101	Pärnu Vanalinna Põhikool		
2017 III periood			
Üldhariduskoolid			
107	Ambla-Aravete Kool	121	Lüllemäe Põhikool
108	Eidapere Kool	122	Rakvere Gümnaasium
109	Haljala Kool	123	Rocca al Mare Kooli Vodja Individuaalõppekeskus
110	Ilmatsalu Põhikool	124	Roosna-Alliku Põhikool
111	Imavere Põhikool	125	Salme Põhikool
112	Kanepi Gümnaasium	126	Sinimäe Põhikool
113	Keila Kool	127	Tallinna 53. Keskkool
114	Klooga Kool*	128	Tallinna Laagna Gümnaasium
115	Koeru Keskkool	129	Tartu Descartes'i Kool
116	Kohila Gümnaasium	130	Tartu Hansa Kool
117	Kohtla-Järve Järve Kool	131	Valga Põhikool
118	Kohtla-Järve Maleva Põhikool	132	Vinni-Pajusti Gümnaasium
119	Kostivere Kool	133	Võru Kreutzwaldi Kool
120	Kärdla Põhikool	134	Väike-Maarja Gümnaasium
Kutseõppeasutused			
3	Ida-Virumaa Kutsehariduskeskus	5	Viljandi Kutseõppekeskus
4	Rakvere Ametikool		
2017 IV periood			
Üldhariduskoolid			
135	Abja Gümnaasium	145	Narva Täiskasvanute Kool
136	Carl Robert Jakobsoni nim Torma Põhikool	146	Oru Kool
137	EBS Gümnaasium	147	Põlula Kool*
138	Hiumaa Gümnaasium	148	Pärnu Ülejõe Põhikool
139	Hugo Treffneri Gümnaasium	149	Rõngu Keskkool
140	Jõhvi Gümnaasium	150	Tallinna Inglise Kolledž
141	Kadrioru Saksa Gümnaasium	151	Tallinna Rahumäe Põhikool
142	Kehtna Põhikool	152	Tartu Tamme Gümnaasium
143	Kihnu Kool	153	Voore Põhikool
144	Narva Kesklinna Gümnaasium		
Kutseõppeasutused			
6	Luu Metsanduskool	8	Pärnumaa Kutsehariduskeskus
7	Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool	9	Räpina Aianduskool
Kõrgkoolid			
9	Tartu Tervishoiu Kõrgkool		
2018 I periood			
Üldhariduskoolid			

Lisa 2 jätkub

154	Kuressaare Gümnaasium	156	Pärnu Kuninga Tänav Põhikool
155	Narva Paju Kool	157	Suure-Jaani Gümnaasium
Kutseõppeasutused			
10	Tallinna Teeninduskool		
2018 II periood			
Üldhariduskoolid			
158	Aseri Kool	163	Tartu Jaan Poska Gümnaasium
159	Haapsalu Põhikool	164	Uuemõisa Lasteaed-Algkool
160	Haapsalu Viigi Kool	165	Varbola Lasteaed-Algkool
161	Kõmsi Lasteaed-Algkool	166	Vasta Kool
162	Tallinna Järveotsa Gümnaasium		
Kutseõppeasutused			
11	Tallinna Polütehnikum	12	Tallinna Tööstushariduskeskus
Kõrgkoolid			
10	Tallinna Tervishoiu Kõrgkool		
2018 III periood			
Üldhariduskoolid			
167	Audru Kool	175	Põlva Kool
168	Häädemeeste Keskkool	176	Tallinna Õismäe Vene Lütseum
169	Haapsalu Linna Algkool	177	Tarbja Lasteaed-Kool
170	Harkujärve Põhikool	178	Tartu Kristjan Jaak Petersoni Gümnaasium
171	Lauka Põhikool	179	Viljandi Jakobsoni Kool
172	Loksa Gümnaasium	180	Võhma Kool
173	Mustvee Kool	181	Võru Gümnaasium
174	Paide Hammerbecki Põhikool		
Kutseõppeasutused			
13	Tallinna Kopli Ametikool	16	Tallinna Majanduskool
14	Tallinna Balletikool	17	Võrumaa Kutsehariduskeskus
15	Tallinna Ehituskool		
2018 IV periood			
Üldhariduskoolid			
182	Hagudi Põhikool	187	Põltsamaa Ühisgümnaasium
183	Illuka Kool	188	Vaimastvere Kool
184	Kohtla-Nõmme Kool	189	Viljandi Gümnaasium
185	Noarootsi Kool	190	Viljandi Kaare Kool
186	Paide Gümnaasium		
Kõrgkoolid			
11	Kõrgem Kunstikool Pallas		
2019 I periood			
Üldhariduskoolid			
191	Jõhvi Põhikool	194	Kuuste Kool
192	Jõhvi Vene Põhikool	195	Sakala Eragümnaasium
193	Kohtla-Järve Tammiku Põhikool	196	Waldorfkool Läte
2019 II periood			
Üldhariduskoolid			
197	Avinurme Gümnaasium	213	Püha Johannese Kool
198	Haabersti Vene Gümnaasium	214	Saue Gümnaasium
199	Hargla Kool	215	Simuna Kool
200	Jüri Gümnaasium	216	Tallinna Heleni Kool
201	Konguta Kool	217	Tallinna Kivimäe Põhikool
202	Krootuse Põhikool	218	Tallinna Tondi Põhikool
203	Kuressaare Vanalinna Kool	219	Tartu Annelinna Gümnaasium
204	Lasnamäe Gümnaasium	220	Tartu Forseliuse Kool
205	Lüganuse Kool	221	Tori Põhikool

Lisa 2 jätkub

206	Maardu Gümnaasium	222	Tsirguliina Kool
207	Merivälja Kool	223	Ülenurme Gümnaasium
208	Oskar Lutsu Palamuse Gümnaasium	224	Valga Gümnaasium
209	Paldiski Põhikool*	225	Veltsi Lasteaed-Algkool
210	Palupera Põhikool	226	Viimsi Gümnaasium
211	Pärnu Tammsaare Kool	227	Viiratsi Kool
212	Pisisaare Algkool*		
Kutseõppeasutused			
18	Kehtna Kutsehariduskeskus		
2019 III periood			
Üldhariduskoolid			
228	Heimtali Põhikool	234	Sillamäe Vanalinna Kool
229	Kullamaa Keskkool	235	Siimusti Lasteaed-Algkool
230	Kuremaa Lasteaed-Algkool	236	Toila Gümnaasium
231	Läänemaa Ühisgümnaasium	237	Varbla Kool
232	Lihula Gümnaasium	238	Virtsu Kool
233	Metsküla Algkool		
Kõrgkoolid			
12	Eesti Lennuakadeemia	14	Sisekaitseakadeemia
13	Lääne-Viru Rakenduskõrgkool*	15	Tallinna Tehnikakõrgkool
2019 IV periood			
Üldhariduskoolid			
239	Friedebert Tuglase nimeline Ahja Kool	245	Pärnu Täiskasvanute Gümnaasium
240	Halliste Põhikool	246	Pärnu Vabakool
241	Juhan Liivi nim Alatskivi Kool	247	Risti Põhikool
242	Käina Kool	248	Sillamäe Gümnaasium
243	Kohtla-Järve Kesklinna Põhikool	249	Taebla Kool
244	Palade Põhikool		
Kutseõppeasutused			
19	Haapsalu Kutsehariduskeskus	20	Järvamaa Kutsehariduskeskus
2020 I periood			
Üldhariduskoolid			
250	Gustav Adolfi Gümnaasium	262	Puurmani Mõisakool*
251	Haanja Kool	263	Raasiku Kool
252	Jõgevamaa Gümnaasium	264	Rapla Kesklinna Kool
253	Kallavere Keskkool	265	Rocca al Mare Kool
254	Kalmetu Põhikool	266	Sillamäe Kannuka Kool
255	Kohtla-Järve Gümnaasium	267	Sõmeru Põhikool
256	Kõpu Põhikool	268	Tallinna Kesklinna Põhikool
257	Laiuse Jaan Poska Põhikool	269	Tallinna Mustjõe Gümnaasium
258	Loo Keskkool	270	Tapa Keelekümluskool
259	Märjamaa Gümnaasium	271	Tarvastu Gümnaasium
260	Paide Hillar Hanssoo Põhikool	272	Tilsi Põhikool
261	Paikuse Põhikool	273	Varstu Kool
2020 II periood			
Üldhariduskoolid			
274	Lohusuu Kool	275	Vastseliina Gümnaasium
2020 III periood			
Üldhariduskoolid			
276	Aakre Lasteaed-Algkool	285	Puhja Kool
277	Ehte Humanitaargümnaasium	286	Tallinna Humanitaargümnaasium
278	Kambja Põhikool	287	Tallinna Kesklinna Vene Gümnaasium
279	Kiviõli Vene Kool	288	Tallinna Laagna Lasteaed-Põhikool
280	Kohtla-Järve Slaavi Põhikool	289	Tallinna Läänemere Gümnaasium
281	Kohtla-Järve Täiskasvanute Gümnaasium	290	Tallinna Mustamäe Reaalgümnaasium

2020. aasta seire koondaruanne 31.12.2020 seisuga

Lisa 2 jätkub

282	Kolkja Lasteaed-Põhikool	291	Tallinna Tõnismäe Reaalkool
283	Lasila Põhikool	292	Tartu Karlova Kool
284	Narva Keeltelütseum		
2020 IV periood			
Üldhariduskoolid			
293	Miina Härma Gümnaasium	294	Rapla Täiskasvanute Gümnaasium
Kutseõppeasutused			
21	Eesti Esimene Erakosmeetikakool	27	Juuksurite Erakool "Maridel"
22	Eesti Massaaži- ja Teraapiakool	28	Pärnu Saksa Tehnoloogiakool
23	Eesti Merekool	29	Tallinna Lasnamäe Mehaanikakool
24	G. Otsa nim Tallinna Muusikakool	30	Tartu Kunstikool
25	Heino Elleri Muusikakool	31	Valgamaa Kutseõppekeskus
26	Hiiumaa Ametikool	32	Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskool
Kõrgkoolid			
16	Kaitseväge Akadeemia		

Allikas: autori koostatud

Lisa 3. Rakenduskava väljundindikaatorisse arvestatud õppeasutused

Jrk	Õppeasutuse nimi	Jrk	Õppeasutuse nimi
2016			
Üldhariduskoolid			
1	Aegviidu Kool	54	Mooste Põhikool
2	Albu Põhikool	55	Mäetaguse Põhikool
3	Anna Haava nim Pala Kool	56	Märjamaa Gümnaasium
4	Antsla Gümnaasium	57	Narva 6. Kool
5	Are Kool	58	Narva Pähklimäe Gümnaasium
6	Audentese Erakool	59	Narva Soldino Gümnaasium
7	Carl Robert Jakobsoni nim Torma Põhikool	60	Narva Vanalinna Riigikool
8	EBS Gümnaasium	61	Nissi Põhikool
9	Elva Gümnaasium	62	Noarootsi Kool
10	Emmaste Põhikool	63	Nõo Põhikool
11	Gustav Adolfi Gümnaasium	64	Nõo Reaalgümnaasium
12	Haabersti Vene Gümnaasium	65	Orava Kool
13	Haanja Kool	66	Osula Põhikool
14	Haapsalu Nikolai Kool*	67	Paide Gümnaasium
15	Haljala Kool	68	Paldiski Ühisgümnaasium
16	Hummuli Põhikool	69	Parksepa Keskkool
17	Iisaku Gümnaasium	70	Peetri Kool
18	J. V. Veski nim. Maarja Põhikool	71	Peetri Lasteaed - Põhikool
19	Jakob Westholmi Gümnaasium	72	Pirita Majandusgümnaasium
20	Jõgeva Põhikool	73	Põltsamaa Ühisgümnaasium
21	Jõhvi Vene Põhikool	74	Põlva Gümnaasium
22	Jäneda Kool	75	Pärnu Koidula Gümnaasium
23	Järva-Jaani Gümnaasium	76	Pärnu Rääma Põhikool
24	Kajamaa Kool	77	Pärnu Sütevaka Humanitaargümnaasium
25	Kanepi Gümnaasium	78	Pärnu-Jaagupi Põhikool
26	Keeni Põhikool	79	Rakvere Gümnaasium
27	Keila Kool	80	Rakvere Põhikool
28	Kirivere Kool	81	Rakvere Reaalgümnaasium
29	Kiviõli I Keskkool	82	Rapla Vesiroosi Kool
30	Kiviõli Vene Kool	83	Retla-Kabala Kool
31	Koeru Keskkool	84	Ridala Põhikool
32	Kohila Gümnaasium	85	Ristiku Põhikool
33	Kohtla-Järve Ahtme Põhikool	86	Roosna-Alliku Põhikool
34	Kohtla-Järve Maleva Põhikool	87	Rõuge Põhikool
35	Kohtla-Nõmme Kool	88	Räpina Ühisgümnaasium
36	Konguta Kool	89	Saaremaa Ühisgümnaasium
37	Kose Gümnaasium	90	Saku Gümnaasium
38	Kuldre Kool	91	Salme Põhikool
39	Kuusalu Keskkool	92	Saverna Põhikool
40	Kääpa Põhikool	93	Sillamäe Eesti Põhikool
41	Laagri Kool	94	Sillamäe Kannuka Kool
42	Lagedi Kool	95	Sindi Gümnaasium
43	Lasnamäe Põhikool	96	Suure-Jaani Gümnaasium
44	Lasnamäe Vene Gümnaasium	97	Suure-Jaani Kool
45	Lauka Põhikool	98	Sõmerpalu Põhikool*
46	Lehtse Kool	99	Tabasalu Ühisgümnaasium
47	Leisi Kool	100	Tallinna 21. Kool
48	Läänemaa Ühisgümnaasium	101	Tallinna 32. Keskkool
49	Lümanda Põhikool	102	Tallinna Arte Gümnaasium
50	Meremäe Kool	103	Tallinna Kunstigümnaasium

Lisa 3 jätkub

51	Miina Härma Gümnaasium	104	Tallinna Laagna Gümnaasium
52	Mikitamäe Kool	105	Tallinna Linnamäe Vene Lütseum
53	Misso Kool	106	Tallinna Mustamäe Gümnaasium
107	Tallinna Mustamäe Humanitaargümnaasium	124	Tartu Veeriku Kool
108	Tallinna Mustamäe Realgümnaasium	125	Turba Kool
109	Tallinna Mustjõe Gümnaasium	126	Tõstamaa Keskkool
110	Tallinna Nõmme Gümnaasium	127	Türi Ühisgümnaasium
111	Tallinna Pae Gümnaasium	128	Uhtna Põhikool
112	Tallinna Südalinna Kool	129	Valga Priimetsa Kool
113	Tallinna Tehnikagümnaasium	130	Vanalinna Hariduskolleegium
114	Tallinna Vaba Waldorfkool	131	Vastse-Kuuste Kool
115	Tallinna Ühisgümnaasium	132	Viimsi Kool
116	Tapa Gümnaasium	133	Viljandi Kesklinna Kool
117	Tartu Descartes'i Kool	134	Viljandi Paalalinna Kool
118	Tartu Forseliuse Kool	135	Voore Põhikool
119	Tartu Hansa Kool	136	Võnnu Keskkool
120	Tartu Jaan Poska Gümnaasium	137	Võru Kesklinna Kool
121	Tartu Katoliku Hariduskeskus	138	Värskas Gümnaasium
122	Tartu Tamme Gümnaasium	139	Väätša Põhikool
123	Tartu Variku Kool		
Kutseõppeasutused			
1	Eesti Merekool	11	Tallinna Ehituskool
2	Haapsalu Kutsehariduskeskus	12	Tallinna Kopli Ametikool
3	Kehtna Kutsehariduskeskus	13	Tallinna Lasnamäe Mehaanikakool
4	Kuressaare Ametikool	14	Tallinna Majanduskool
5	Luu Metsanduskool	15	Tallinna Polütehnikum
6	Narva Kutseõppekeskus*	16	Tallinna Teeninduskool
7	Pärnu Saksa Tehnoloogiakool	17	Tartu Kunstikool
8	Pärnumaa Kutsehariduskeskus	18	Tartu Kutsehariduskeskus
9	Rakvere Ametikool	19	Võrumaa Kutsehariduskeskus
10	Räpina Aianduskool	20	Väike-Maarja Õppekeskus*
Kõrgkoolid			
1	Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor	9	Sisekaitseakadeemia
2	Eesti Infotehnoloogia Kolledž*	10	Tallinna Tehnikakõrgkool
3	Eesti Kunstiakadeemia	11	Tallinna Tehnikaülikool
4	Eesti Maaülikool	12	Tallinna Ülikool
5	Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia	13	Kõrgem Kunstikool Pallas
6	Estonian Business School	14	Tartu Tervishoiu Kõrgkool
7	Euroakadeemia	15	Tartu Ülikool
8	Lääne-Viru Rakenduskõrgkool*		
2017 I periood			
Üldhariduskoolid			
140	Aakre Lasteaed-Algkool	153	Orissaare Gümnaasium
141	Adavere Põhikool*	154	Palivere Põhikool
142	Aste Põhikool	155	Rakke Kool
143	Juuru Eduard Vilde Kool	156	Ruusa Põhikool
144	Jõõpre Kool	157	Sillamäe Gümnaasium
145	Kohila Mõisakool	158	Tallinna Reaalkool
146	Koonga Kool	159	Tamsalu Gümnaasium
147	Krootuse Põhikool	160	Türi Põhikool
148	Kunda Ühisgümnaasium	161	Unipiha Algkool
149	Kärdla Põhikool	162	Vajangu Põhikool
150	Kärla Põhikool	163	Valjala Põhikool
151	Lõpe Kool	164	Vändra Gümnaasium
152	Mõniste Kool		

Lisa 3 jätkub

Kutseõppeasutused			
21	G. Otsa nim Tallinna Muusikakool		
2017 II periood			
Üldhariduskoolid			
165	Audru Kool	174	Paikuse Põhikool
166	Gaia Kool (Tallinn)	175	Pärnu Vanalinna Põhikool
167	Jõhvi Gümnaasium	176	Sõmeru Põhikool
168	Kadrina Keskkool	177	Tahkuranna Lasteaed-Algkool
169	Kohtla-Järve Järve Kool	178	Tartu Kristjan Jaak Petersoni Gümnaasium
170	Luunja Keskkool	179	Tartu Tamme Kool
171	Metsapoole Põhikool	180	Tõrva Gümnaasium
172	Nõva Kool	181	Ääsmäe Põhikool
173	Paide Ühisgümnaasium*	182	Tallinna Lilleküla Gümnaasium
Kutseõppeasutused			
22	Ida-Virumaa Kutsehariduskeskus	24	Tallinna Tööstushariduskeskus
23	Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool		
Kõrgkoolid			
16	Tallinna Tervishoiu Kõrgkool		
2017 III periood			
Üldhariduskoolid			
183	Ambla-Aravete Kool	201	Narva Keeltelütseum
184	Eidapere Kool	202	Rocca al Mare Kooli Vodja Individuaalõppekeskus
185	Erakool Intellekt	203	Rõngu Keskkool
186	Haapsalu Põhikool	204	Sinimäe Põhikool
187	Hiumaa Gümnaasium	205	Tallinna 53. Keskkool
188	Ilmatsalu Põhikool	206	Tallinna Inglise Kolledž
189	Imavere Põhikool	207	Tallinna Järveotsa Gümnaasium
190	Jõhvi Põhikool	208	Tallinna Kesklinna Põhikool
191	Kihelkonna Kool	209	Tallinna Kivimäe Põhikool
192	Klooga Kool*	210	Tallinna Rahumäe Põhikool
193	Koigi Kool	211	Tornimäe Põhikool
194	Kose-Uuemõisa Lasteaed-Kool	212	Valga Põhikool
195	Kostivere Kool	213	Varbola Lasteaed-Algkool
196	Kuressaare Gümnaasium	214	Vinni-Pajusti Gümnaasium
197	Kuressaare Täiskasvanute Gümnaasium	215	Võru Kreutzwaldi Kool
198	Kõmsi Lasteaed-Algkool	216	Väike-Maarja Gümnaasium
199	Lüganuse Kool	217	Ämari Põhikool*
200	Lüllemäe Põhikool	218	Ülenurme Gümnaasium
Kutseõppeasutused			
25	Viljandi Kutseõppekeskus		
2017 IV periood			
Üldhariduskoolid			
219	Abja Gümnaasium	235	Narva Täiskasvanute Kool
220	Avatud Kool	236	Oru Kool
221	Eurogümnaasium	237	Puurmani Mõisakool*
222	Hugo Treffneri Gümnaasium	238	Põlula Kool*
223	Juhan Liivi nim Alatskivi Kool	239	Pärnu Raeküla Kool
224	Jõgevamaa Gümnaasium	240	Pärnu Ülejõe Põhikool
225	Jüri Gümnaasium	241	Sakala Eragümnaasium
226	Kadrioru Saksa Gümnaasium	242	Saue Gümnaasium
227	Kambja Põhikool	243	Taebala Kool
228	Kehtna Põhikool	244	Tallinna Muusikakeskkool
229	Kihnu Kool	245	Tallinna Tõnismäe Reaalkool

Lisa 3 jätkub

230	Loksa Gümnaasium	246	Tallinna Õismäe Gümnaasium
231	Merivälja Kool	247	Tallinna Õismäe Vene Lütseum
232	Muraste Kool	248	Valga Gümnaasium
233	Mäepealse Erakool	249	Viljandi Gümnaasium
234	Narva Kesklinna Gümnaasium		
Kutseõppeasutused			
26	Järvamaa Kutsehariduskeskus		
Kõrgkoolid			
17	Eesti Lennuakadeemia	19	Kaitseväe Akadeemia
18	Eesti Metodisti Kiriku Teoloogiline Seminar		
2018 I periood			
Üldhariduskoolid			
250	Ehte Humanitaargümnaasium	259	Pärnu Kuninga Tänav Põhikool
251	Häädemeeste Keskkool	260	Rapla Täiskasvanute Gümnaasium
252	Karjamaa Põhikool	261	Sillamäe Vanalinna Kool
253	Kehra Gümnaasium	262	Tallinna Euroopa Kool
254	Kiili Gümnaasium	263	Tallinna Läänemere Gümnaasium
255	Kohtla-Järve Slaavi Põhikool	264	Tapa Keelekümblus
256	Kohtla-Järve Tammiku Põhikool	265	Tartu Erakool
257	Narva Paju Kool	266	Vastseliina Gümnaasium
258	Tarbja Lasteaed-Kool		
2018 II periood			
Üldhariduskoolid			
267	Aravete Keskkool	274	Risti Põhikool
268	Aseri Kool	275	Uuemõisa Lasteaed-Algkool
269	Erakool Oja*	276	Vasta Kool
270	Haabneeme Kool	277	Viiratsi Kool
271	Haapsalu Viigi Kool	278	Viljandi Jakobsoni Kool
272	Heimtali Põhikool	279	Võhma Kool
273	Pärnu Ühisgümnaasium		
Kutseõppeasutused			
27	Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskool		
2018 III periood			
Üldhariduskoolid			
280	Avinurme Gümnaasium	295	Põlva Kool
281	Haapsalu Linna Algkool	296	Simuna Kool
282	Hargla Kool	297	Tabivere Põhikool
283	Harkujärve Põhikool	298	Tallinna Heleni Kool
284	Leie Põhikool	299	Tallinna Nõmme Põhikool
285	Loova tuleviku kool	300	Tallinna Tondi Põhikool
286	Maardu Gümnaasium	301	Tartu Aleksander Puškini Kool
287	Mustvee Kool	302	Tori Põhikool
288	Olustvere Põhikool	303	Tsirguliina Kool
289	Otepää Gümnaasium	304	Valga Kaugõppegümnaasium
290	Pärnu Tammsaare Kool	305	Veltsi Lasteaed-Algkool
291	Pärnu Vabakool	306	Viimsi Gümnaasium
292	Pisisaare Algkool*	307	Viljandi Kaare Kool
293	Püha Johannese Kool	308	Viljandi Täiskasvanute Gümnaasium
294	Puka Kool		
Kutseõppeasutused			
28	Valgamaa Kutseõppekeskus		
2018 IV periood			
Üldhariduskoolid			
309	Hagudi Põhikool	315	Püüsi Kool
310	Illuka Kool	316	Tallinna Balletikooli üldharidusklassid

2020. aasta seire koondaruanne 31.12.2020 seisuga

Lisa 3 jätkub

311	Kullamaa Keskkool	317	Tartu Kivilinna Kool
312	Loo Keskkool	318	Toila Gümnaasium
313	Noarootsi Gümnaasium	319	Vaimastvere Kool
314	Paide Hammerbecki Põhikool		
Kutseõppeasutused			
29	Heino Elleri Muusikakool		
2019 I periood			
Üldhariduskoolid			
320	Pärnu Täiskasvanute Gümnaasium		
2019 II periood			
Üldhariduskoolid			
321	Alu Kool	328	Paide Hillar Hanssoo Põhikool
322	Friedebert Tuglase nimeline Ahja Kool	329	Palupera Põhikool
323	Kallaste Lasteaed-Põhikool*	330	Puhja Kool
324	Kalmetu Põhikool	331	Tartu Annelinna Gümnaasium
325	Kuressaare Vanalinna Kool	332	Tilsi Põhikool
326	Metsküla Algkool	333	Varstu Kool
327	Oskar Lutsu Palamuse Gümnaasium	334	Võru Gümnaasium
2019 III periood			
Üldhariduskoolid			
335	Audentese Spordigümnaasium	345	Rapla Kesklinna Kool
336	Halliste Põhikool	346	Rocca al Mare Kool
337	Kallavere Keskkool	347	Tallinna Juudi Kool
338	Kolkja Lasteaed-Põhikool	348	Tartu Emajõe Kool
339	Kõpu Põhikool	349	Tartu Hiie Kool
340	Lasnamäe Gümnaasium	350	Tartu Luterlik Peetri Kool
341	Puiga Põhikool	351	Tartu Raatuse Kool
342	Raasiku Kool	352	Tarvastu Gümnaasium
343	Randvere Kool	353	Vana-Vigala Põhikool
344	Rapla Gümnaasium	354	Viljandi Vaba Waldorfkool
2019 IV periood			
Üldhariduskoolid			
355	Käina Kool	358	Laiuse Jaan Poska Põhikool
356	Kohtla-Järve Gümnaasium	359	Palade Põhikool
357	Kohtla-Järve Kesklinna Põhikool		
Kutseõppeasutused			
30	Eesti Esimene Erakosmeetikakool		
2020 I periood			
Üldhariduskoolid			
360	Kohtla-Järve Täiskasvanute Gümnaasium	366	Tallinna Humanitaargümnaasium
361	Kuremaa Lasteaed-Algkool	367	Tallinna Kesklinna Vene Gümnaasium
362	Kuuste Kool	368	Tartu Karlova Kool
363	Lihula Gümnaasium	369	Varbla Kool
364	Lustivere Põhikool*	370	Virtsu Kool
365	Siimusti Lasteaed-Algkool	371	Waldorfkool Läte
Kutseõppeasutused			
31	Tallinna Balletikool		
2020 II periood			
Üldhariduskoolid			
372	Lohusuu Kool	373	Peipsi Gümnaasium
2020 III periood			
Üldhariduskoolid			
374	Aruküla Põhikool	378	Paldiski Põhikool*
375	Holstre Kool	379	Pikavere Mõisakool
376	Kahtla Lasteaed-Põhikool	380	Püha Miikaeli Kool
377	Lasila Põhikool	381	Tallinna Laagna Lasteaed-Põhikool

2020. aasta seire koondaruanne 31.12.2020 seisuga

Lisa 3 jätkub

2020 IV periood			
Üldhariduskoolid			
382	Ruila Põhikool	383	Tallinna Rahvusvaheline Kool
Kutseõppeasutused			
32	Eesti Massaaži- ja Teraapiakool	34	Juuksurite Erakool "Maridel"
33	Hiiumaa Ametikool		

Allikas: autori koostatud

2020. aasta seire koondaruanne 31.12.2020 seisuga

Lisa 4. Junior Achievementi majandus- ja ettevõtlusõppe programmidega liitunud uued õppeasutused

Jrk	Õppeasutuse nimi	Jrk	Õppeasutuse nimi
2016			
Üldhariduskoolid			
1	Albu Põhikool	45	Peetri Lasteaed-Põhikool
2	Are Kool	46	Pirita Majandusgümnaasium
3	Audentese Erakool	47	Põltsamaa Ühisgümnaasium
4	Carl Robert Jakobsoni nim Torma Põhikool	48	Põlva Gümnaasium
5	Elva Gümnaasium	49	Pärnu Koidula Gümnaasium
6	Emmaste Põhikool	50	Pärnu Sütevaka Humanitaargümnaasium
7	Haabersti Vene Gümnaasium	51	Ridala Põhikool
8	Haanja Kool	52	Ristiku Põhikool
9	Haapsalu Nikolai Kool*	53	Rõuge Põhikool
10	Hummuli Põhikool	54	Räpina Ühisgümnaasium
11	Iisaku Gümnaasium	55	Saaremaa Ühisgümnaasium
12	J. V. Veski nim. Maarja Põhikool	56	Saku Gümnaasium
13	Jakob Westholmi Gümnaasium	57	Saverna Põhikool
14	Jõgeva Põhikool	58	Sillamäe Eesti Põhikool
15	Jõhvi Vene Põhikool	59	Sillamäe Kannuka Kool
16	Jäneda Kool	60	Sindi Gümnaasium
17	Keeni Põhikool	61	Suure-Jaani Gümnaasium
18	Kirivere Kool	62	Suure-Jaani Kool
19	Kiviõli I Keskkool	63	Sõmerpalu Põhikool*
20	Kiviõli Vene Kool	64	Tabasalu Ühisgümnaasium
21	Kohtla-Järve Ahtme Põhikool	65	Tallinna 21. Kool
22	Kose Gümnaasium	66	Tallinna 32. Keskkool
23	Kuldre Kool	67	Tallinna Arte Gümnaasium
24	Kuusalu Keskkool	68	Tallinna Laagna Gümnaasium
25	Kääpa Põhikool	69	Tallinna Linnamäe Vene Lütseum
26	Laagri Kool	70	Tallinna Mustamäe Gümnaasium
27	Lagedi Kool	71	Tallinna Mustamäe Humanitaargümnaasium
28	Lasnamäe Põhikool	72	Tallinna Mustamäe Realgümnaasium
29	Lasnamäe Vene Gümnaasium	73	Tallinna Mustjõe Gümnaasium
30	Leisi Kool	74	Tallinna Pae Gümnaasium
31	Lümanda Põhikool	75	Tallinna Südalinna Kool
32	Meremäe Kool	76	Tallinna Tehnikagümnaasium
33	Misso Kool	77	Tallinna Ühisgümnaasium
34	Märjamaa Gümnaasium	78	Tapa Gümnaasium
35	Narva 6. Kool	79	Tartu Forseliuse Kool
36	Narva Pähklime Gümnaasium	80	Tartu Veeriku Kool
37	Narva Soldino Gümnaasium	81	Valga Priimetsa Kool
38	Narva Vanalinna Riigikool	82	Vanalinna Hariduskolleegium
39	Nissi Põhikool	83	Viimsi Kool
40	Noarootsi Kool	84	Viljandi Kesklinna Kool
41	Nõo Põhikool	85	Võru Kesklinna Kool
42	Nõo Realgümnaasium	86	Vändra Gümnaasium
43	Osula Põhikool	87	Väätsa Põhikool
44	Paldiski Ühisgümnaasium		
Kutseõppeasutused			
1	Kuessaare Ametikool	3	Tartu Kutsehariduskeskus
2	Pärnumaa Kutsehariduskeskus	4	Võrumaa Kutsehariduskeskus
2017 I periood			
Üldhariduskoolid			
88	Krootuse Põhikool	90	Tallinna Reaalkool
89	Ruusa Põhikool	91	Vastse-Kuuste Kool

Lisa 4 jätkub

2017 II periood			
Üldhariduskoolid			
92	Metsapoole Põhikool	96	Tartu Tamme Kool
93	Paikuse Põhikool	97	Tartu Variku Kool
94	Pärnu Vanalinna Põhikool	98	Tõstamaa Keskkool
95	Tahkuranna Lasteaed-Algkool	99	Türi Põhikool
2017 III periood			
Üldhariduskoolid			
100	Adavere Põhikool*	127	Narva Keeltelütseum
101	Ambla-Aravete Kool	128	Paide Hammerbecki Põhikool
102	Aste Põhikool	129	Paide Ühisgümnaasium*
103	Eidapere Kool	130	Rakke Kool
104	Erakool Intellekt	131	Rakvere Gümnaasium
105	Haapsalu Põhikool	132	Rakvere Realgümnaasium
106	Haljala Kool	133	Rocca al Mare Kooli Vodja Individuaalõppekeskus
107	Hiiumaa Gümnaasium	134	Roosna-Alliku Põhikool
108	Imavere Põhikool	135	Rõngu Keskkool
109	Jõhvi Põhikool	136	Salme Põhikool
110	Kanepi Gümnaasium	137	Sinimäe Põhikool
111	Keila Kool	138	Tallinna 53. Keskkool
112	Kihelkonna Kool	139	Tallinna Inglise Kolledž
113	Klooga Kool*	140	Tallinna Järveotsa Gümnaasium
114	Koeru Keskkool	141	Tallinna Kesklinna Põhikool
115	Kohila Gümnaasium	142	Tallinna Kunstigümnaasium
116	Kohtla-Järve Järve Kool	143	Tallinna Rahumäe Põhikool
117	Kohtla-Järve Maleva Põhikool	144	Tamsalu Gümnaasium
118	Koigi Kool	145	Tartu Tamme Gümnaasium
119	Kose-Uuemõisa Lasteaed-Kool	146	Tornimäe Põhikool
120	Kostivere Kool	147	Varbola Lasteaed-Algkool
121	Kunda Ühisgümnaasium	148	Vinni-Pajusti Gümnaasium
122	Kuressaare Gümnaasium	149	Voore Põhikool
123	Kuressaare Täiskasvanute Gümnaasium	150	Võru Kreutzwaldi Kool
124	Kõmsi Lasteaed-Algkool	151	Väike-Maarja Gümnaasium
125	Lüganuse Kool	152	Ämari Põhikool*
126	Lüllemäe Põhikool	153	Ülenurme Gümnaasium
Kutseõppeasutused			
5	Ida-Virumaa Kutsehariduskeskus	11	Tallinna Kopli Ametikool
6	Luu Metsanduskool	12	Tallinna Polütehnikum
7	Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool	13	Tallinna Teeninduskool
8	Rakvere Ametikool	14	Tallinna Tööstushariduskeskus
9	Räpina Aianduskool	15	Viljandi Kutseõppekeskus
10	Tallinna Ehituskool		
2017 IV periood			
Üldhariduskoolid			
154	EBS Gümnaasium	158	Rapla Vesiroosi Kool
155	Jüri Gümnaasium	159	Saue Gümnaasium
156	Kadrjoru Saksa Gümnaasium	160	Taebla Kool
157	Oru Kool		
2018 I periood			
Üldhariduskoolid			
161	Karjamaa Põhikool	164	Sillamäe Vanalinna Kool
162	Kohtla-Järve Slaavi Põhikool	165	Tallinna Läänemere Gümnaasium
163	Narva Paju Kool	166	Tapa Keelekübluskool
2018 II periood			

Lisa 4 jätkub

Üldhariduskoolid			
167	Abja Gümnaasium	171	Viiratsi Kool
168	Erakool Oja*	172	Viljandi Jakobsoni Kool
169	Valjala Põhikool	173	Viljandi Paalalinna Kool
170	Tartu Katoliku Hariduskeskus		
2018 III periood			
Üldhariduskoolid			
174	Aakre Lasteaed-Algkool	198	Püha Johannese Kool
175	Aravete Keskkool	199	Puka Kool
176	Audru Kool	200	Simuna Kool
177	Avinurme Gümnaasium	201	Tabivere Põhikool
178	Häädemeeste Keskkool	202	Tallinna Heleni Kool
179	Hargla Kool	203	Tallinna Kivimäe Põhikool
180	Hugo Treffneri Gümnaasium	204	Tallinna Lilleküla Gümnaasium
181	Jõhvi Gümnaasium	205	Tallinna Nõmme Põhikool
182	Kambja Põhikool	206	Tallinna Tondi Põhikool
183	Konguta Kool	207	Tartu Aleksander Puškini Kool
184	Leie Põhikool	208	Tori Põhikool
185	Loova tuleviku kool	209	Tsirguliina Kool
186	Maardu Gümnaasium	210	Türi Ühisgümnaasium
187	Mooste Mõisakool	211	Valga Gümnaasium
188	Olustvere Põhikool	212	Valga Kaugõppegümnaasium
189	Orissaare Gümnaasium	213	Värskas Gümnaasium
190	Pärnu Kuninga Tänavas Põhikool	214	Veltsi Lasteaed-Algkool
191	Pärnu Rääma Põhikool	215	Viimsi Gümnaasium
192	Pärnu Raeküla Kool	216	Viljandi Gümnaasium
193	Pärnu Tammsaare Kool	217	Viljandi Kaare Kool
194	Pärnu Vabakool	218	Viljandi Täiskasvanute Gümnaasium
195	Pärnu-Jaagupi Põhikool	219	Võhma Kool
196	Pisissaare Algkool*	220	Võnnu Keskkool
197	Põlva Kool		
Kutseõppeasutused			
16	Valgamaa Kutseõppekeskus		
2018 IV periood			
Üldhariduskoolid			
221	Paide Gümnaasium		
2019 I periood			
Üldhariduskoolid			
2019 II periood			
Üldhariduskoolid			
222	Alu Kool	233	Palivere Põhikool
223	Antsla Gümnaasium	234	Palupera Põhikool
224	Friedebert Tuglase nimeline Ahja Kool	235	Puhja Kool
225	Hagudi Põhikool	236	Puurmani Mõisakool*
226	Heimtali Põhikool	237	Tarbja Lasteaed-Kool
227	Kallaste Lasteaed-Põhikool*	238	Tartu Erakool
228	Kalmetu Põhikool	239	Tilsi Põhikool
229	Kärdla Põhikool	240	Toila Gümnaasium
230	Loksa Gümnaasium	241	Varstu Kool
231	Metsküla Algkool	242	Vastseliina Gümnaasium
232	Paide Hillar Hanssoo Põhikool		
2019 III periood			
Üldhariduskoolid			
243	Gaia Kool	258	Parksepa Keskkool
244	Gustav Adolfi Gümnaasium	259	Puiga Põhikool

2020. aasta seire koondaruanne 31.12.2020 seisuga

Lisa 4 jätkub

245	Haapsalu Viigi Kool	260	Raasiku Kool
246	Halliste Põhikool	261	Randvere Kool
247	Jõgevamaa Gümnaasium	262	Rapla Kesklinna Kool
248	Jõõpre Kool	263	Rocca al Mare Kool
249	Juhan Liivi nim Alatskivi Kool	264	Tallinna Juudi Kool
250	Kadrina Keskkool	265	Tartu Emajõe Kool
251	Kallavere Keskkool	266	Tartu Jaan Poska Gümnaasium
252	Kärla Põhikool	267	Tartu Raatuse Kool
253	Kolkja Lasteaed-Põhikool	268	Tarvastu Gümnaasium
254	Kõpu Põhikool	269	Valga Põhikool
255	Läänemaa Ühisgümnaasium	270	Vana-Vigala Põhikool
256	Lasnamäe Gümnaasium	271	Viljandi Vaba Waldorfkool
257	Loo Keskkool	272	Ääsmäe Põhikool
2019 IV periood			
Üldhariduskoolid			
273	Laiuse Jaan Poska Põhikool	274	Noarootsi Gümnaasium
2020 I periood			
Üldhariduskoolid			
2020 II periood			
Üldhariduskoolid			
275	Ehte Humanitaargümnaasium	277	Mustvee Kool
276	Lohusuu Kool	278	Peipsi Gümnaasium
2020 III periood			
Üldhariduskoolid			
279	Aegviidu Kool	287	Risti Põhikool
280	Aruküla Põhikool	288	Sakala Eragümnaasium
281	Kahtla Lasteaed-Põhikool	289	Sillamäe Gümnaasium
282	Kehra Gümnaasium	290	Tallinna Humanitaargümnaasium
283	Lasila Põhikool	291	Tallinna Kesklinna Vene Gümnaasium
284	Pikavere Mõisakool	292	Tallinna Laagna Lasteaed-Põhikool
285	Püha Miikaeli Kool	293	Vaimastvere Kool
286	Rapla Gümnaasium	294	Vasta Kool
2020 IV periood			
Üldhariduskoolid			
295	Ruila Põhikool		

Allikas: autori koostatud

2020. aasta seire koondaruanne 31.12.2020 seisuga

Lisa 5. Ida-Viru Ettevõtluskeskuse haridusprogrammiga „Ettevõtlik kool” liitunud uued õppeasutused

Jrk	Õppeasutuse nimi	Jrk	Õppeasutuse nimi
2016			
Üldhariduskoolid			
1	Aegviidu Kool	20	Pärnu-Jaagupi Põhikool
2	Anna Haava nim Pala Kool	21	Rakvere Gümnaasium
3	Antsla Gümnaasium	22	Rakvere Põhikool
4	Haljala Kool	23	Roosna-Alliku Põhikool
5	Iisaku Gümnaasium	24	Salme Põhikool
6	Järva-Jaani Gümnaasium	25	Saverna Põhikool
7	Kanepi Gümnaasium	26	Suure-Jaani Kool
8	Koeru Keskkool	27	Turba Kool
9	Kohtla-Järve Maleva Põhikool	28	Tõstamaa Keskkool
10	Kääpa Põhikool	29	Türi Ühisgümnaasium
11	Lauka Põhikool	30	Uhtna Põhikool
12	Leisi Kool	31	Vastse-Kuuste Kool
13	Meremäe Kool	32	Viljandi Kesklinna Kool
14	Mikitamäe Kool	33	Viljandi Paalalinna Kool
15	Mooste Mõisakool	34	Voore Põhikool
16	Narva Soldino Gümnaasium	35	Vändra Gümnaasium
17	Nissi Põhikool	36	Värskas Gümnaasium
18	Peetri Kool	37	Väätsa Põhikool
19	Pärnu Rääma Põhikool		
2017 I periood			
Üldhariduskoolid			
38	Aste Põhikool	48	Orissaare Gümnaasium
39	Juuru Eduard Vilde Kool	49	Osula Põhikool
40	Jõõpre Kool	50	Palivere Põhikool
41	Kohila Mõisakool	51	Rakke Kool
42	Koonga Kool	52	Rapla Vesiroosi Kool
43	Kunda Ühisgümnaasium	53	Tamsalu Gümnaasium
44	Kärla Põhikool	54	Türi Põhikool
45	Lõpe Kool	55	Vajangu Põhikool
46	Lümanda Põhikool	56	Valjala Põhikool
47	Mõniste Kool		
2017 II periood			
Üldhariduskoolid			
57	Adavere Põhikool*	58	Paide Ühisgümnaasium*
2017 III periood			
Üldhariduskoolid			
59	Ilmatsalu Põhikool	63	Tartu Hansa Kool
60	Kärkla Põhikool	64	Valga Põhikool
61	Sinimäe Põhikool	65	Väike-Maarja Gümnaasium
62	Tartu Descartes'i Kool		
2017 IV periood			
Üldhariduskoolid			
66	Abja Gümnaasium	70	Lüllemäe Põhikool
67	Carl Robert Jakobsoni nim Torma Põhikool	71	Põlula Kool*
68	Kehtna Põhikool	72	Pärnu Ülejõe Põhikool
69	Kihnu Kool	73	Räpina Ühisgümnaasium
2018 I periood			
Üldhariduskoolid			
74	Pärnu Kuninga Tänav Põhikool		
2018 II periood			
Üldhariduskoolid			

2020. aasta seire koondaruanne 31.12.2020 seisuga

Lisa 5 jätkub

75	Aseri Kool	78	Uuemõisa Lasteaed-Algkool
76	Haapsalu Viigi Kool	79	Vasta Kool
77	Paide Hammerbecki Põhikool		
2018 III periood			
Üldhariduskoolid			
80	Audru Kool	85	Loksa Gümnaasium
81	Häädemeeste Keskkool	86	Mustvee Kool
82	Haapsalu Linna Algkool	87	Põlva Gümnaasium
83	Harkujärve Põhikool	88	Tarbja Lasteaed-Kool
84	Imavere Põhikool	89	Viljandi Jakobsoni Kool
2018 IV periood			
Üldhariduskoolid			
90	Eidapere Kool	96	Noarootsi Kool
91	Hagudi Põhikool	97	Paide Gümnaasium
92	Illuka Kool	98	Põltsamaa Ühisgümnaasium
93	Jõhvi Gümnaasium	99	Vaimastvere Kool
94	Kohtla-Nõmme Kool	100	Viljandi Gümnaasium
95	Kuldre Kool	101	Viljandi Kaare Kool
2019 I periood			
Üldhariduskoolid			
2019 II periood			
Üldhariduskoolid			
102	Oru Kool	104	Võru Kesklinna Kool
103	Oskar Lutsu Palamuse Gümnaasium	105	Ülenurme Gümnaasium
2019 III periood			
Üldhariduskoolid			
106	Ambla-Aravete Kool	107	Sindi Gümnaasium
2019 IV periood			
Üldhariduskoolid			
108	Friedebert Tuglase nimeline Ahja Kool	112	Kohtla-Järve Kesklinna Põhikool
109	Hargla Kool	113	Palade Põhikool
110	Juhan Liivi nim Alatskivi Kool	114	Sillamäe Gümnaasium
111	Käina Kool		
Kutseõppeasutused			
1	Luuu Metsanduskool		
2020 I periood			
Üldhariduskoolid			
115	Kohtla-Järve Gümnaasium	117	Sõmeru Põhikool
116	Puurmani Mõisakool*	118	Tilsi Põhikool
2020 II periood			
Üldhariduskoolid			
119	Lohusuu Kool		
2020 III periood			
2020 IV periood			
Üldhariduskoolid			
120	Veltsi Lasteaed-Algkool		

Allikas: autori koostatud

2020. aasta seire koondaruanne 31.12.2020 seisuga

Lisa 6. Nii Ida-Viru Ettevõtluskeskuse haridusprogrammiga „Ettevõtlik kool” kui ka Junior Achievementi majandus- ja ettevõtlusõppe programmidega liitunud uued õppeasutused

Jrk	Õppeasutuse nimi	Jrk	Õppeasutuse nimi
2016			
Üldhariduskoolid			
1	Iisaku Gümnaasium	7	Saverna Põhikool
2	Kääpa Põhikool	8	Suure-Jaani Kool
3	Leisi Kool	9	Viljandi Kesklinna Kool
4	Meremäe Kool	10	Vändra Gümnaasium
5	Narva Soldino Gümnaasium	11	Väätsa Põhikool
6	Nissi Põhikool		
2017 I periood			
Üldhariduskoolid			
12	Lümanda Põhikool	14	Vastse-Kuuste Kool
13	Osula Põhikool		
2017 II periood			
Üldhariduskoolid			
15	Tõstamaa Keskkool	16	Türi Põhikool
2017 III periood			
Üldhariduskoolid			
17	Adavere Põhikool*	25	Rakke Kool
18	Aste Põhikool	26	Rakvere Gümnaasium
19	Haljala Kool	27	Roosna-Alliku Põhikool
20	Kanepi Gümnaasium	28	Salme Põhikool
21	Koeru Keskkool	29	Sinimäe Põhikool
22	Kohtla-Järve Maleva Põhikool	30	Tamsalu Gümnaasium
23	Kunda Ühisgümnaasium	31	Voore Põhikool
24	Paide Ühisgümnaasium*	32	Väike-Maarja Gümnaasium
2017 IV periood			
Üldhariduskoolid			
33	Carl Robert Jakobsoni nim Torma Põhikool	35	Rapla Vesiroosi Kool
34	Lüllemäe Põhikool	36	Räpina Ühisgümnaasium
2018 I periood			
Üldhariduskoolid			
2018 II periood			
Üldhariduskoolid			
37	Abja Gümnaasium	39	Valjala Põhikool
38	Paide Hammerbecki Põhikool	40	Viljandi Paalalinna Kool
2018 III periood			
Üldhariduskoolid			
41	Audru Kool	47	Pärnu Rääma Põhikool
42	Häädemeeste Keskkool	48	Pärnu-Jaagupi Põhikool
43	Imavere Põhikool	49	Põlva Gümnaasium
44	Mooste Mõisakool	50	Türi Ühisgümnaasium
45	Orissaare Gümnaasium	51	Värska Gümnaasium
46	Pärnu Kuninga Tänav Põhikool	52	Viljandi Jakobsoni Kool
2018 IV periood			
Üldhariduskoolid			
53	Eidapere Kool	57	Paide Gümnaasium
54	Jõhvi Gümnaasium	58	Põltsamaa Ühisgümnaasium
55	Kuldre Kool	59	Viljandi Gümnaasium
56	Noarootsi Kool	60	Viljandi Kaare Kool
2019 I periood			
Üldhariduskoolid			

Lisa 6 jätkub

2019 II periood			
Üldhariduskoolid			
61	Antsla Gümnaasium	66	Palivere Põhikool
62	Hagudi Põhikool	67	Tarbja Lasteaed-Kool
63	Kärdla Põhikool	68	Ülenurme Gümnaasium
64	Loksa Gümnaasium	69	Võru Kesklinna Kool
65	Oru Kool		
2019 III periood			
Üldhariduskoolid			
70	Ambla-Aravete Kool	73	Kärla Põhikool
71	Haapsalu Viigi Kool	74	Sindi Gümnaasium
72	Jõõpre Kool	75	Valga Põhikool
2019 IV periood			
Üldhariduskoolid			
76	Friedebert Tuglase nimeline Ahja Kool	78	Juhan Liivi nim Alatskivi Kool
77	Hargla Kool		
Kutseõppeasutused			
1	Luu Metsanduskool		
2020 I periood			
Üldhariduskoolid			
79	Tilsi Põhikool	80	Puurmani Mõisakool*
2020 II periood			
Üldhariduskoolid			
81	Lohusuu Kool	82	Mustvee Kool
2020 III periood			
Üldhariduskoolid			
83	Aegviidu Kool	85	Vaimastvere Kool
84	Sillamäe Gümnaasium	86	Vasta Kool
2020 IV periood			
Üldhariduskoolid			
87	Veltsi Lasteaed-Algkool		

Allikas: autori koostatud

2020. aasta seire koondaruanne 31.12.2020 seisuga

Lisa 7. Ettevõtlusõppe programmi täienduskoolitusel osalenud õppeasutuste kaupa

Jrk	Õppeasutuse nimi	Osalenud isikute arv															
		2016	2017 I	2017 II	2017 III	2017 IV	2018 I	2018 II	2018 III	2018 IV	2019 I	2019 II	2019 III	2019 IV	2020 I	2020 II	2020 III
Üldhariduskoolid																	
1	Aakre Lasteaed-Algkool		1														
2	Ääsmäe Põhikool			1													
3	Adavere Põhikool*		3							2	2	2	2				
4	Aegviidu Kool					2								1		1	1
5	Albu Põhikool					2											
6	Antsla Gümnaasium	1				1	1			1	1	1	1	1			
7	Aravete Keskkool							1									
8	Are Kool													1			
9	Aste Põhikool							1									
10	Audentese Erakool									1				1	1		
11	Audentese Spordigümnaasium												2	2			1
12	Audru Kool			1												1	
13	Avatud Kool					2											
14	EBS Gümnaasium	3			1					1							
15	Ehte Humanitaargümnaasium						1						1	3		2	2
16	Eidapere Kool							1									
17	Eurogümnaasium					1	1						1				
18	Gaia Kool (Tallinn)			1						1							
19	Gustav Adolfi Gümnaasium	1					2										
20	Haabersti Vene Gümnaasium					1											
21	Haabneeme Kool							1		1							
22	Haapsalu Viigi Kool										1	1		1			
23	Haljala Kool					1											
24	Heimtali Põhikool							1						1		1	1
25	Hiumaa Gümnaasium					1				1	1	1					
26	Holstre Kool															1	1
27	Hugo Treffneri Gümnaasium					1											
28	Hummuli Põhikool	1															
29	Häädemeeste Keskkool						1										
30	Iisaku Gümnaasium		1							1							

2020. aasta seire koondaruanne 31.12.2020 seisuga

Lisa 7 jätkub

31	Ilmatsalu Põhikool											2	1				
32	Jäned Kool				1												
33	Järva-Jaani Gümnaasium				1	1											
34	Jõgevamaa Gümnaasium				2												
35	Jõhvi Gümnaasium			1	1									1		1	1
36	Jõhvi Põhikool				2				1								
37	Jõhvi Vene Põhikool			1					1								
38	Jõõpre Kool				2												
39	Juhan Liivi nim Alatskivi Kool				1							1	1	1			
40	Jüri Gümnaasium									2	2	2	3				
41	Kadrina Keskkool			1													
42	Kajamaa Kool	1															
43	Kambja Põhikool				2												
44	Kanepi Gümnaasium				1												
45	Kärdla Põhikool			1	1												
46	Kärla Põhikool								2	1	1	1					
47	Kääpa Põhikool					1				1		1					
48	Kehra Gümnaasium					1											
49	Keila Kool	1			1												
50	Kihnu Kool													1			
51	Kiili Gümnaasium					1											
52	Kirivere Kool	1				1											
53	Kiviõli I Keskkool				2					1	1						
54	Kiviõli Vene Kool														1	1	1
55	Koeru Keskkool				1					1	1	1	1	1			
56	Kohila Gümnaasium	1	1		2												
57	Kohtla-Järve Ahtme Gümnaasium				2	1											
58	Kohtla-Järve Järve Kool			1	1									1			
59	Kohtla-Järve Maleva Põhikool														1	1	1
60	Kohtla-Järve Slaavi Põhikool								3						1	1	1
61	Kohtla-Järve Tammiku Põhikool					1											
62	Kohtla-Järve Täiskasvanute Gümnaasium														1	1	1
63	Kohtla-Nõmme Kool	1															

2020. aasta seire koondaruanne 31.12.2020 seisuga

Lisa 7 jätkub

64	Koigi Kool														1			
65	Kolkja Lasteaed-Põhikool														1		1	3
66	Konguta Kool	1																
67	Kuldre Kool					1					1	1	1					
68	Kullamaa Keskkool									1								
69	Kunda Ühisgümnaasium			1														
70	Kuressaare Gümnaasium										1	1	1					
71	Kuressaare Täiskasvanute Gümnaasium					1	1											
72	Kuusalu Keskkool						1											
73	Kuuste Kool														1		1	1
74	Lasnamäe Põhikool														1		1	1
75	Lehtse Kool	1	1							1								
76	Leisi Keskkool	1						1										
77	Loksa Gümnaasium						1											
78	Loo Keskkool									1								
79	Luunja Keskkool				1													
80	Lustivere Põhikool*														1			
81	Lüganuse Kool							1										
82	Maardu Gümnaasium												1	1	3		3	2
83	Miina Härma Gümnaasium							3					1	2	1			
84	Mäepealse Erakool						1											
85	Mäetaguse Põhikool	1																
86	Merivälja Kool					1	1				3	3	3	3				
87	Mooste Mõisakool										1							
88	Muraste Kool						1											
89	Narva 6. Kool								1									
90	Narva Keeltelütseum														1		1	1
91	Narva Kesklinna Gümnaasium														2		2	2
92	Narva Pähklimehe Gümnaasium							1										
93	Narva Soldino Gümnaasium							3										
94	Nissi Põhikool		1	1								1	1	1	1			
95	Noarootsi Gümnaasium									1								
96	Nõo Põhikool														1		1	1

2020. aasta seire koondaruanne 31.12.2020 seisuga

Lisa 7 jätkub

97	Nõo Reaalgümnaasium	1																
98	Nõva Kool			1														
99	Orava Kool	1																
100	Osula Põhikool								1	1	1							
101	Otepää Gümnaasium						1											
102	Paide Gümnaasium	1	3			2		1										
103	Tarbja Lasteaed-Kool					1												
104	Paide Ühisgümnaasium			1														
105	Paikuse Põhikool			1														
106	Paldiski Ühisgümnaasium	1																
107	Palivere Põhikool											1	1	1				
108	Parksepa Keskkool					1												
109	Pärnu Koidula Gümnaasium					1		1								1		1
110	Pärnu Kuninga Tänav Põhikool							2										
111	Pärnu Rääma Põhikool	6	1		1				1	2	2	2			1		1	1
112	Pärnu Raeküla Kool					2												
113	Pärnu Ühisgümnaasium							2										
114	Pärnu Täiskasvanute Gümnaasium									2	2	2			1		1	1
115	Pärnu Vabakool									1	1				1		1	1
116	Pärnu Vanalinna Põhikool							5										
117	Pärnu-Jaagupi Põhikool					1												
118	Peetri Lasteaed-Põhikool			1														
119	Pirita Majandusgümnaasium			2														
120	Põltsamaa Ühisgümnaasium		2		2	2				3	3			1	2		1	2
121	Põlva Gümnaasium	1																
122	Puiga Põhikool												1	1	1			
123	Puurmani Mõisakool*					1												
124	Püüksi Kool								1									
125	Raasiku Kool														2		1	1
126	Rakke Kool												1	1				
127	Rakvere Gümnaasium			1	1											1		
128	Rakvere Reaalgümnaasium	1													1			
129	Rapla Gümnaasium												1	1	1			
130	Rapla Täiskasvanute Gümnaasium						1			1			1	1	1		1	1

2020. aasta seire koondaruanne 31.12.2020 seisuga

Lisa 7 jätkub

131	Rapla Vesiroosi Kool	1			3													
132	Retla-Kabala Kool	1			1	1												
133	Risti Põhikool						1						1					
134	Rocca al Mare Kooli Vodja Individuaalõppekeskus				1													
135	Roosna-Alliku Põhikool				2				1	1	1							
136	Rõuge Põhikool	2					1		1	1								
137	Sakala Eragümnaasium				1									1		1		
138	Saku Gümnaasium			1				2										
139	Salme Põhikool		1															
140	Saue Gümnaasium							1										
141	Sillamäe Gümnaasium		1	2	1				1	1	1	1						
142	Sillamäe Kannuka Kool														1		1	1
143	Sindi Gümnaasium						1								1		1	1
144	Sinimäe Põhikool				1													
145	Sõmeru Põhikool			1														
146	Suure-Jaani Kool				1													
147	Tabasalu Ühisgümnaasium								1	1	1	1						
148	Tahkuranna Lasteaed-Algkool											1	1	1				
149	Tallinna 21. Kool	1		2	1	3		1										
150	Tallinna 32. Keskkool				1		1	1	5	1	1	1	1					
151	Tallinna Arte Gümnaasium								1	2	2	3			1			
152	Tallinna Balletikooli üldharidusklassid								1									
153	Tallinna Euroopa Kool						1											
154	Tallinna Humanitaargümnaasium														1		1	1
155	Tallinna Inglise Kolledž				4													
156	Tallinna Kesklinna Vene Gümnaasium														1		1	1
157	Tallinna Kivimäe Põhikool				1													
158	Tallinna Kunstigümnaasium	1			1	1		1										
159	Tallinna Laagna Gümnaasium	1		1		1			1	1	1	1	1					
160	Tallinna Lilleküla Gümnaasium				1		1											
161	Tallinna Linnamäe Vene Lütseum	1			1	1												
162	Tallinna Läänemere Gümnaasium														1	1	1	

2020. aasta seire koondaruanne 31.12.2020 seisuga

Lisa 7 jätkub

163	Tallinna Mustamäe Gümnaasium	1																
164	Tallinna Mustamäe Humanitaargümnaasium					1												
165	Tallinna Mustamäe Reaalgümnaasium	1											1			1	1	
166	Tallinna Mustjõe Gümnaasium											1	1			1	1	
167	Tallinna Muusikakeskkool				2								1			1	1	
168	Tallinna Nõmme Gümnaasium	1										1						
169	Tallinna Õismäe Gümnaasium				1		1		1									
170	Tallinna Õismäe Vene Lütseum				1								1			1	1	
171	Tallinna Pae Gümnaasium												2			2	2	
172	Tallinna Rahumäe Põhikool								1	1	1		1			1	1	
173	Tallinna Reaalkool			3		2												
174	Tallinna Tehnikagümnaasium	1		1		1												
175	Tallinna Tondi Põhikool											1	1	1				
176	Tallinna Tõnismäe Reaalkool				1	1						1	1	1		1	1	
177	Tallinna Vaba Waldorfkool	1							1			1	1	2				
178	Tamsalu Gümnaasium												1	1				
179	Tapa Gümnaasium		1															
180	Tapa Keelekümluskool												1			1	1	
181	Tartu Descartes'i Kool	2			1													
182	Tartu Erakool					1						1	1	1				
183	Tartu Hansa Kool	3												1				1
184	Tartu Hiie Kool											1	1	1				
185	Tartu Jaan Poska Gümnaasium	1			1	1							1					
186	Tartu Karlova Kool													1		1	1	
187	Tartu Katoliku Hariduskeskus	1	1	1	1													
188	Tartu Kivilinna Kool								1									
189	Tartu Kristjan Jaak Petersoni Gümnaasium			1	1	1	1											
190	Tartu Luterlik Peetri Kool											1	1	1				
191	Tartu Tamme Gümnaasium	1			2													
192	Tartu Variku Kool	1					1					1	1	1				
193	Tartu Veeriku Kool				1				1	1	1	1	1					

2020. aasta seire koondaruanne 31.12.2020 seisuga

Lisa 7 jätkub

194	Toila Gümnaasium								1								
195	Tõrva Gümnaasium		1														
196	Tõstamaa Keskkool					1											
197	Türi Põhikool					1											
198	Türi Ühisgümnaasium	1			1	1											
199	Ülenurme Gümnaasium													1			
200	Unipiha Algkool		1														
201	Väätsa Põhikool		1														
202	Väike-Maarja Gümnaasium				1	1								1		1	1
203	Valga Gümnaasium				1			1									
204	Valga Priimetsa Kool													2		2	2
205	Valga Põhikool						1										
206	Valjala Põhikool				2					1	1	1					
207	Vanalinna Hariduskolleeegium				3	1											
208	Vändra Gümnaasium		1	1	1	1				2	2	1	1				
209	Värskas Gümnaasium				1												
210	Vastse-Kuuste Kool	1			1												
211	Vastseliina Gümnaasium					1											
212	Viimsi Kool		1													1	
213	Viljandi Gümnaasium				1		1			1	2	2	2				
214	Viljandi Jakobsoni Kool									2	2	1	1				
215	Viljandi Kesklinna Kool				2							1	1	1			
216	Viljandi Paalalinna Kool				1												
217	Võhma Kool						1										
218	Võnnu Keskkool	1															
219	Võru Kesklinna Kool					1				2	2	2					
Kutseõppeasutused																	
1	Eesti Merekool	1		1						1							
2	Eesti Esimene Erakosmeetikakool												1	1		1	1
3	Haapsalu Kutsehariduskeskus	1				2											
4	G. Otsa nim Tallinna Muusikakool		1			2											
5	H. Elleri nim Tartu Muusikakool									1							
6	Ida-Virumaa Kutsehariduskeskus			4	4	4	2	3	1	1							
7	Järvamaa Kutsehariduskeskus					2		1		2	2	2	2	1	1		1

2020. aasta seire koondaruanne 31.12.2020 seisuga

Lisa 7 jätkub

8	Kehtna Kutsehariduskeskus	3		1				2			1	1	1				
9	Kuressaare Ametikool	24	1	1	5	4	2				1	1	1				
10	Luuu Metsanduskool	1			2												
11	Narva Kutseõppekeskus**	1															
12	Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool			1	2	2		2									
13	Pärnumaa Kutsehariduskeskus	19		8	2	5	2		2					1			
14	Rakvere Ametikool		1	1	1	2			1				1	1		1	1
15	Räpina Aianduskool	3		1	1	1			3								
16	Tallinna Ehituskool	1		3	1	2	2	1	1								
17	Tallinna Kopli Ametikool	2		2	2	4	1		1		1	1	1				
18	Tallinna Lasnamäe Mehaanikakool	1	1	1		1											
19	Tallinna Majanduskool	5	1	1	2	3	3	2	1	2							
20	Tallinna Polütehnikum	1		2	1	1	1							1		1	1
21	Tallinna Teeninduskool	4			2		2	3		2	2	2	1	1		1	1
22	Tallinna Tööstushariduskeskus			1	3	3		1	1								
23	Tartu Kunstikool	1	1		1	1											
24	Tartu Kutsehariduskeskus	7	1	6		6	2	5	1	4	1	1	1	2	2		2
25	Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskool							1	1								
26	Viljandi Kutseõppekeskus				3		2	4									
27	Võrumaa Kutsehariduskeskus	4		2	1	1		1									
Kõrgkoolid																	
1	Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor	3	2	13		10	3	4	1	44				10	1		1
2	Eesti Lennuakadeemia					2		2									
3	Eesti Kunstiakadeemia	21	1	2	1	2	2			2							
4	Eesti Maaülikool	12		13	1	2		15	2	21				17	3		
5	Eesti Metodisti Kiriku Teoloogiline Seminar					1											
6	Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia	3				5											
7	Estonian Business School	6		3	4	6		1					1	1			
8	Euroakadeemia	1															
9	Kaitseväge Ühendatud Õppeasutused					1											
10	Lääne-Viru Rakenduskõrgkool	3				1	1										

2020. aasta seire koondaruanne 31.12.2020 seisuga

Lisa 7 jätkub

11	Sisekaitseakadeemia	12		1														
12	Tallinna Tehnikakõrgkool	5	3	3	2	3	1	1	3	1				2			3	3
13	Tallinna Tehnikaülikool	19	11	10	12	14	2	10	18	16				1	15		1	3
14	Tallinna Tervishoiu Kõrgkool			1		1					1		1					
15	Tallinna Ülikool	23	6		1	7		3		2								1
16	Kõrgem Kunstikool Pallas	1				1							1	1	1		1	1
17	Tartu Tervishoiu Kõrgkool	3			1	1						1						
18	Tartu Ülikool	44	13	3		16	6	12	5	6	1	1	3	2			2	6

Allikas: autori koostatud

2020. aasta seire koondaruanne 31.12.2020 seisuga

Lisa 8. Ettevõtlusõppe programmi õppereisidel osalemine õppeasutuste kaupa

Jrk	Õppeasutuse nimi	Osalemiskordade arv										
		2016	2017 I	2017 II	2017 III	2017 IV	2018 I	2018 II	2018 III	2018 IV– 2019 III	2019 IV	2020 I–IV
Üldhariduskoolid												
1	Läänemaa Ühisgümnaasium	1										
2	Pärnu Koidula Gümnaasium	1										
3	Tartu Kristjan Jaak Petersoni Gümnaasium			1								
4	Vändra Gümnaasium	1										
5	Rakvere Gümnaasium							1				
Kutseõppeasutused												
1	Kuessaare Ametikool	4	1	1				1			1	
2	Luu Metsanduskool	1										
3	Pärnumaa Kutsehariduskeskus	1										
4	Rakvere Ametikool	1										
5	Räpina Aianduskool	1										
6	Tallinna Majanduskool	2		1				1				
7	Tartu Kutsehariduskeskus			1				1				
8	Väike-Maarja Õppekeskus*	1										
Kõrgkoolid												
1	Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor	1	1			1			2			
2	Eesti Kunstiakadeemia	2		1					1			
3	Eesti Maaülikool	1		1					1			
4	Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia	3										
5	Estonian Business School	2										
6	Tallinna Tehnikaülikool	3	3		3	1			3			
7	Tallinna Ülikool	7	2	2		2					1	
8	Kõrgem Kunstikool Pallas			1								
9	Tartu Tervishoiu Kõrgkool	1										
10	Tartu Ülikool	9	1	5	3	5			4		2	

Allikas: autori koostatud

2020. aasta seire koondaruanne 31.12.2020 seisuga

Lisa 9. Eelinkubatsiooni programmis STARTER osalenud õppeasutused õppurite osalusordade kaupa

Jrk	Õppeasutuse nimi	Osalenute arv								
		2016	2017 I & II	2017 III & IV	2018 I & II	2018 III & IV	2019 I & II	2019 III & IV	2020 I & II	2020 III & IV
Üldhariduskoolid										
1	Abja Gümnaasium							8		
2	Elva Gümnaasium		1							
3	Hiumaa Gümnaasium							16		
4	Hugo Treffneri Gümnaasium			6	3				5	
5	Jakob Westholmi Gümnaasium								2	
6	Jõhvi Gümnaasium			5						
7	Jõõpre Kool							4		
8	Kadrina Keskkool						1			
9	Kohtla-Järve Ahtme Põhikool			12		26				
10	Kohtla-Järve Gümnaasium							2		
11	Kohtla-Järve Järve Kool					2				
12	Kuressaare Vanalinna Kool						12			12
13	Lasnamäe Vene Gümnaasium									1
14	Luunja Keskkool		4							
15	Läänemaa Ühisgümnaasium				2					
16	Miina Härma Gümnaasium	2				1			27	26
17	Narva Kesklinna Gümnaasium			5						6
18	Narva Soldino Gümnaasium					3		2		1
19	Narva Täiskasvanute Kool			1						
20	Narva Vanalinna Riigikool									1
21	Nõo Realgümnaasium	1								
22	Parksepa Keskkool	5								
23	Põltsamaa Ühisgümnaasium							1		
24	Pärnu Koidula Gümnaasium		1	1		3				
25	Pärnu Kuninga Tänav Põhikool							12		
26	Pärnu Rääma Põhikool							20		
27	Pärnu Sütevaka Humanitaargümnaasium					1				
28	Saaremaa Ühisgümnaasium							13		10
29	Tallinna 32. Keskkool	1								
30	Tallinna Arte Gümnaasium				1					
31	Tallinna Lilleküla Gümnaasium		6	4						
32	Tallinna Linnamäe Vene Lütseum							4		
33	Tallinna Mustamäe Gümnaasium								2	
34	Tallinna Rahvusvaheline Kool									1
35	Tallinna Reaalkool								2	
36	Tartu Annelinna Gümnaasium						1			
37	Tartu Jaan Poska Gümnaasium	1	1	1						
38	Tartu Tamme Gümnaasium	3					3		1	
39	Viljandi Jakobsoni Kool								1	
40	Virtsu Kool									28
41	Võru Gümnaasium						1	46		
Kutseõppeasutused										
1	Eesti Merekool								48	
2	Ida-Virumaa Kutsehariduskeskus		1							2
3	Kehtna Kutsehariduskeskus						92			54
4	Kuressaare Ametikool						35			32
5	Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool			4		7		8		
6	Pärnumaa Kutsehariduskeskus			1			70			
7	Pärnu Saksa Tehnoloogiakool	1								
8	Rakvere Ametikool						34			
9	Räpina Aianduskool							49		

2020. aasta seire koondaruanne 31.12.2020 seisuga

Lisa 9 jätkub

10	Tallinna Majanduskool									1
11	Tallinna Polütehnikum	1	1		1					1
12	Tallinna Tööstushariduskeskus		1	1	1					1
13	Tartu Kunstikool	3								
14	Tartu Kutsehariduskeskus	39	9	4	2		58			101
15	Võrumaa Kutsehariduskeskus							35		
Kõrgkoolid										
1	Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor	12	6	24	5	12	3	29	38	9
2	Eesti Infotehnoloogia Kolledž	4	1							
3	Eesti Kunstiakadeemia	21	20	5	13	7	1			11
4	Eesti Maaülikool	6		1	20	1				3
5	Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia	7	9	4	5	2	3			
6	Estonian Business School	35	9	41	28	13	1	3		
7	Euroakadeemia		1					1		
8	Kõrgem Kunstikool Pallas					2				2
9	Sisekaitseakadeemia	1						1		
10	Tallinna Tehnikakõrgkool	2			1			4		75
11	Tallinna Tehnikaülikool	155	43	96	30	104	70	94	70	158
12	Tallinna Tervishoiu Kõrgkool		1	1				60		
13	Tartu Tervishoiu Kõrgkool			1		2	1			
14	Tallinna Ülikool	51	29	17	22	28	59	25	19	28
15	Tartu Ülikool	76	44	46	23	84	24	145	57	97
Muud										
1	Isik väljaspool ülikooli	17	5	6	10	3	3			7
2	Ülikool väljaspool Eestit	5	10	5	3	5		5		7

Allikas: autori koostatud

2020. aasta seire koondaruanne 31.12.2020 seisuga

Lisa 10. 2016.–2018. aastal väljatöötatud ettevõtlusõppe moduleid rakendavad õppeasutused

Jrk	Õppeasutus	Jrk	Õppeasutus
2016–2018			
Üldhariduskoolid			
1	Kiviõli I Keskkool	3	Võru Gümnaasium
2	Tartu Kristjan Jaak Petersoni Gümnaasium		
Kutseõppeasutused			
1	Kuressaare Ametikool	6	Tallinna Kopli Ametikool
2	Rakvere Ametikool	7	Tallinna Majanduskool
3	Räpina Aianduskool	8	Tartu Kutsehariduskeskus
4	Tallinna Balletikool	9	Võrumaa Kutsehariduskeskus
5	Tallinna Ehituskool		
Kõrgkoolid			
1	Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor	5	Tallinna Tehnikaülikool
2	Eesti Kunstiakadeemia	6	Tallinna Ülikool
3	Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia	7	Tartu Ülikool
4	Estonian Business School	8	Eesti Maaülikool
2019 III			
Üldhariduskoolid			
4	Antsla Gümnaasium	12	Tallinna 21. Kool
5	Are Kool	13	Tallinna Arte Gümnaasium
6	Kuuste Kool	14	Toila Gümnaasium
7	Läänemaa Ühisgümnaasium	15	Valjala Põhikool
8	Nissi Põhikool	16	Viljandi Gümnaasium
9	Oru Kool	17	Virtsu Kool
10	Paldiski Ühisgümnaasium	18	Voore Põhikool
11	Pärnu Rääma Põhikool		
Kõrgkoolid			
9	Eesti Lennuakadeemia	13	Tallinna Tehnikakõrgkool
10	Kõrgem Kunstikool Pallas	14	Tallinna Tervishoiu Kõrgkool
11	Lääne-Viru Rakenduskõrgkool*	15	Tartu Tervishoiu Kõrgkool
12	Sisekaitseakadeemia		
2019 IV			
Üldhariduskoolid			
19	Haapsalu Viigi Kool	28	Pärnu Täiskasvanute Gümnaasium
20	Heimtali Põhikool	29	Pärnu Vabakool
21	Hiiumaa Gümnaasium	30	Põltsamaa Ühisgümnaasium
22	Kääpa Põhikool	31	Risti Põhikool
23	Kärla Põhikool	32	Roosna-Alliku Põhikool
24	Kuldre Kool	33	Rõuge Põhikool
25	Kuressaare Gümnaasium	34	Tallinna Laagna Gümnaasium
26	Osula Põhikool	35	Tallinna Rahumäe Põhikool
27	Palupera Põhikool	36	Türi Põhikool
Kutseõppeasutused			
10	Haapsalu Kutsehariduskeskus	15	Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool
11	Ida-Virumaa Kutsehariduskeskus	16	Pärnumaa Kutsehariduskeskus
12	Järvamaa Kutsehariduskeskus	17	Tallinna Teeninduskool
13	Kehtna Kutsehariduskeskus	18	Viljandi Kutseõppekeskus
14	Luu Metsanduskool		
2020 I			
2020 II			
2020 III			
Üldhariduskoolid			
37	Aegviidu Kool	53	Sillamäe Kannuka Kool

Lisa 10 jätkub

38	Ehte Humanitaargümnaasium	54	Sindi Gümnaasium
39	Jõgevamaa Gümnaasium	55	Tallinna Humanitaargümnaasium
40	Jõhvi Gümnaasium	56	Tallinna Kesklinna Vene Gümnaasium
41	Kambja Põhikool	57	Tallinna Mustamäe Realgümnaasium
42	Kiviõli Vene Kool	58	Tallinna Mustjõe Gümnaasium
43	Kohtla-Järve Maleva Põhikool	59	Tallinna Õismäe Vene Lütseum
44	Kohtla-Järve Slaavi Põhikool	60	Tallinna Pae Gümnaasium
45	Kohtla-Järve Täiskasvanute Gümnaasium	61	Tallinna Tõnismäe Reaalkool
46	Kolkja Lasteaed-Põhikool	62	Tapa Keelekümbuskool
47	Lasnamäe Põhikool	63	Tartu Karlova Kool
48	Maardu Gümnaasium	64	Ülenurme Gümnaasium
49	Narva Keeltelütseum	65	Väike-Maarja Gümnaasium
50	Narva Kesklinna Gümnaasium	66	Valga Priimetsa Kool
51	Nõo Põhikool	67	Viimsi Gümnaasium
52	Raasiku Kool		
Kutseõppeasutused			
19	Tallinna Polütehnikum		
2020 IV			
Üldhariduskoolid			
68	Rapla Täiskasvanute Gümnaasium	69	Tartu Hansa Kool
Kutseõppeasutused			
20	Eesti Esimene Erakosmeetikakool	27	Pärnu Saksa Tehnoloogiakool
21	Eesti Massaaži- ja Teraapiakool	28	Tallinna Lasnamäe Mehaanikakool
22	Eesti Merekool	29	Tallinna Tööstushariduskeskus
23	G. Otsa nim Tallinna Muusikakool	30	Tartu Kunstikool
24	Heino Elleri Muusikakool	31	Valgamaa Kutseõppekeskus
25	Hiiumaa Ametikool	32	Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskool
26	Juuksurite Erakool "Maridel"		
Kõrgkoolid			
16	Kaitseväge Akadeemia		

Allikas: autori koostatud

2020. aasta seire koondaruanne 31.12.2020 seisuga

Lisa 11. Avatud taotlusvooru kaudu projekti läbiviinud ja ettevõtlusõpet rakendavad õppeasutused

2019 I periood			
Üldhariduskoolid			
1	Are Kool	10	Kohtla-Järve Tammiku Põhikool
2	Antsla Gümnaasium	11	Kuuste Kool
3	Iisaku Gümnaasium	12	Sakala Eragümnaasium
4	Jõhvi Põhikool	13	Sillamäe Vanalinna Kool
5	Jõhvi Vene Põhikool	14	Türi Põhikool
6	Kiviõli I Keskkool	15	Voore Põhikool
7	Kohtla-Järve Ahtme Põhikool	16	Võru Kesklinna Kool
8	Kohtla-Järve Järve Kool	17	Waldorfkool Läte
9	Kohtla-Järve Maleva Põhikool		
Kutseõppeasutused			
1	Luu Metsanduskool	2	Kuressaare Ametikool
2019 II periood			
Üldhariduskoolid			
18	Krootuse Põhikool	21	Paldiski Ühisgümnaasium
19	Merivälja Kool	22	Palupera Põhikool
20	Paldiski Põhikool*		
2019 III periood			
Üldhariduskoolid			
23	Heimtali Põhikool	29	Siimusti Lasteaed-Algkool
24	Kõmsi Lasteaed-Algkool	30	Tabasalu Ühisgümnaasium
25	Kullamaa Keskkool	31	Tallinna 21. Kool
26	Kuremaa Lasteaed-Algkool	32	Varbla Kool
27	Lihula Gümnaasium	33	Virtsu Kool
28	Metsküla Algkool		
2019 IV periood			
Üldhariduskoolid			
34	Halliste Põhikool	40	Palivere Põhikool
35	Jõhvi Gümnaasium	41	Pärnu-Jaagupi Põhikool
36	Läänemaa Ühisgümnaasium	42	Põlva Gümnaasium
37	Narva Pähklimäe Gümnaasium	43	Risti Põhikool
38	Narva Soldino Gümnaasium	44	Taebla Kool
39	Oru Kool		
2020 I periood			
Üldhariduskoolid			
45	Haabersti Vene Gümnaasium	48	Rapla Kesklinna Kool
46	Kohila Gümnaasium	49	Rapla Vesiroosi Kool
47	Märjamaa Gümnaasium	50	Tallinna Järveotsa Gümnaasium
2020 II periood			
Üldhariduskoolid			
51	Meremäe Kool	53	Värska Gümnaasium
52	Mikitamäe Kool		
2020 III periood			
Üldhariduskoolid			
54	Viljandi Gümnaasium		
Kutseõppeasutused			
3	Viljandi Kutseõppekeskus		

Allikas: autori koostatud

Lisa 12. Ettevõtlusõppe programmi raames toimunud õppereisid ja konverentsid

Ürituse liik	Õppereisi/konverentsi nimi	Koht	Toimumise aeg	Eesmärk	Osaliste arv	Haridustasemed ja/või sihtrühm
Õppereis	3E Conference - ECSB Entrepreneurship Education Conference	Leeds, UK	9.–13.05.16	Eesmärk oli tõsta üld- ja kutsehariduse ettevõtlusõppe õpetajate ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe alaseid pädevusi, luua ja edendada rahvusvahelisi kontakte ning rakendada saadud kogemusi oma igapäevases õpetajatöös.	7	Tegevussuund 3: üld- ja kutseharidustaseme ettevõtlusõpetajad
Õppereis	Eelinkubatsiooni õppereis	Oxford, UK	30.05.–2.06.16	Tutvuti UK ettevõtlusõppe programmide ning kiirenditega.	11	Tegevussuund 4: eelinkubatsiooni töörühma liikmed
Konverents	EFER/EEC 2016	Boston, USA	17.07.–23.07.16	Eesmärk oli saada sisendit ettevõtlusõppe programmi moodulite arendusse ning tegevussuund 1, 2, 4 ja 6 tegevustesse.	1	Tegevussuund 1
Konverents	Thematic University Business Forum	Viin, Austria	24.–27.02.16 1.–3.06.16	Osalemise eesmärk oli teiste riikide ülikoolide ja ettevõtete vahelise koostöö parimate praktikatega tutvumine ning kontaktide loomine võrgustiku partneritega.	2	Tegevussuund 1
Konverents	European University Network on Entrepreneurship Conference	Lyon, Prantsusmaa	11.–17.09.16	Eesmärk oli vahetada teaduskogemusi teiste ülikooli võrgustiku esindajatega ja panustada ettevõtlusõppealaste uuringute arengusse.	3	Tegevussuund 1: kõrghariduse töörühm
Õppereis	Ettevõtl(ikk)usõppe arendamine üld- ja kutsehariduses	Tampere ja Oulu, Soome	19.09.–22.09.16	Külastati Oulu ja Tampere ettevõtlusõppe laboreid ning osaleti nendes koolides rakendatud ettevõtlusõppe meetodika lühiseminaridel. Ettevõtluse õpetajad tutvusid ettevõtlusõppe kahe erineva meetodika rakendustega ning omandasid teadmised pakutud mudelite rakendamise põhimõtetest.	11	Tegevussuund 3: üld- ja kutseharidustaseme ettevõtlusõpetajad
Õppereis	Loomeettevõtlus	Dublin, Iirimaa	12.12.–14.12.16	Eesmärgiks oli saada sisendit loomeettevõtluse mooduli arendamiseks	11	Tegevussuund 1: kõrg- ja kutsehariduse mooduli arendajad
Õppereis	Sotsiaalne ettevõtlus	Edinburg ja Glasgow, Šotimaa	12.12.–15.12.16	Eesmärgiks oli tutvuda sotsiaalsete ettevõtetega, nende tugivõrgustikuga, ning õpetamisega saamaks sisendit sotsiaalse ettevõtluse mooduli arendamisse	9	Tegevussuund 1: kõrg- ja kutsehariduse mooduli arendajad

Lisa 12 jätkub

Konverents	Inspiration, Innovation & Iteration COEHRE Capacity Building Workshop	Oulu, Soome	8.– 12.11.2016	Eesmärk saada sisendit tegevussuuna 5 tegevustesse	1	Tegevussuund 3: üld- ja kutseharidustaseme ettevõtlusõpetajad
Konverents	The 9th Annual International Conference of Education, Research and Innovation	Sevilla, Hispaania	14.– 16.11.2016	Eesmärk teha ettekanne teadusartiklist, mille sisu toetab ettevõtlusõppe programmi eesmärged ning koguda tagasisidet nii raamistiku kui ka meetodika edasiseks arendamiseks.	10	Edu ja Tegu programmijuhid
Õppereis	Raamdokumendi õppereis	Amsterdam ja Wageningen, Holland	5.–9.02.2017	Eesmärk oli jagada kogemusi ettevõtlusõppe vormide ja meetodika alal ning saada välistelt partneritelt tagasisidet pädevusmudelile. Eesmärk saavutati ja tagasisidest lähtuvalt on juba pädevusmudelit edasi arendatud.	10	Tegevussuund 1: raamdokumendi tööühma liikmed
Õppereis	<i>Humaniora</i> valdkonna õppereis õppetöö ja eelinkubatsiooni lõimimiseks	Barcelona, Hispaania	24.– 27.04.2017	Eesmärk oli saada teavet, kuidas arendada <i>humaniora</i> valdkonna ettevõtlusõpet. Külastati Barcelona humanitaar- ja sotsiaalvaldkondade inkubaatorit ja Barcelona ülikooli. 	8	Tegevussuund 1: moodulite töögrupid Tegevussuund 4: eelinkubatsiooni töögrupp
Õppereis	Üld- ja kutsehariduse ettevõtlusõpetajate õppereis	Amsterdam ja Emmen, Holland	7.– 11.05.2017	Eesmärk oli saada teadmisi, kuidas rakendada projektõpet ettevõtlusõppes.	10	Üld- ja kutsehariduse ettevõtlusõpetajad
Konverents	7 th University Business Forum	Brüssel, Belgia	5.–7.04.2017	Osalemise eesmärk oli teiste riikide ülikoolide ja ettevõtete vahelise koostöö parimate praktikatega tutvumine ning kontaktide loomine võrgustiku partneritega. Teine eesmärk oli levitada infot Edu ja Tegu programmi kohta.	1	Tegevussuund 1
Konverents	DigComp/EntreComp Stakeholders Conference	Brüssel, Belgia	11.– 14.05.2017	Võrgustiku töökoosolek ja minikonverents koos näitusega DigComp/EntreComp huvigruppidele. Eesmärk oli tutvustada pädevusmudeleid ja arutada koos järgmisi tegevusi, mida on EL-s vaja ellu viia ettevõtluspädevuse edukaks rakendamiseks.	1	Tegevussuund 1

Lisa 12 jätkub

Konverents	5th International Conference Entrepreneurship, Innovation and Regional Development – EIRD 2017 Smart Growth of the Local Community in the Global World	Ventspils, Läti	29.– 30.06.2017	Eesmärk oli teha ettekanne teadusartiklist "Entrepreneurial developments toward knowledge economy in Estonia. Case of Fits.me – venture-capital-backed start-up going global", mis seotud rahvusvahelistumise uuringuga.	1	Tegevussuund 5
Konverents	ESU – European University Network on Entrepreneurship – Conference	Lüneburg, Saksamaa	5.– 9.09.2017	Eesmärk oli vahetada teaduskogemusi teiste ülikooli võrgustiku esindajatega ja toetada doktorantide edasijõudmist doktoritöö valmimisel ning panustada ettevõtlusõppe alaste uuringute arengusse.	5	Tegevussuund 1 Tegevussuund 5
Konverents	The 10th Annual International Conference of Education, Research and Innovation	Sevilla, Hispaania	16.– 18.11.2017	Eesmärk vahetada teaduskogemusi ja kohtuda Euroopa Komisjoni EntreComp meeskonnaga aruteluks. Ühtlasi olid konverentsil ettekanded: Tartu Ülikoolilt ettekanne teemal "Interpreting entrepreneurship competence (model) to learning process: Estonian experience" ja Tallinna Tehnikaülikoolilt "Entrepreneurial and innovative potential of higher education institutions – the example of Estonian universities".	8	Tegevussuund 1 Tegevussuund 5 Tegevussuundade juhid
Seminar/ õppereis	Loomeettevõtluse ning ettevõtlusõppe (eelinkubatsiooni) õppereis	Porto, Portugal	21.– 24.11.2017	Eesmärk oli jagada ja saada teavet, kuidas arendada loomevaldkondade ettevõtlusõpet, jagada kogemusi eelinkubatsiooni rakendamise ning ülikoolide ja ettevõtete koostööst. Külalastati asutusi: Porto Ülikooli juures asuv Teadus- ja Tehnoloogiapargi (UPTEC) loomemajanduskeskus, Porto Disainitehas ja Polütehnikum, Porto Innovation Hub – Scale up Porto ja Porto Digital.	2	Tegevussuund 1
Õppereis	Üld- ja kutsehariduse õpetajate õppereis	Odense ja Kopenhaagen, Taani	16.– 19.04.2018	Eesmärk on küllastada kutsekoole ja üldhariduskoole, sh Taani ettevõtliku kooli tiitli saanud kooli Odenses. Külalastatakse õpetajahariduse kompetentsikeskust Odenses ning Taani õpilasfirmade finaalsoostlust Kopenhagenis. Saadud kogemusi ja uusi teadmisi kasutatakse ettevõtlusõppe programmi arendustegevustes ja igapäevases õppetöös.	11	Üld- ja kutsehariduse õpetajad

Lisa 12 jätkub

Õppereis	Õppereis IEEC konverentsile (Leeds, UK)	Leeds, UK	4.–9.09.2018	Konverentsil osalemise eesmärgid olid järgmised: 1) esineda ettekannetega konverentsil; 2) kohtuda ettevõtlusõppe edendajatega Euroopast ja väljastpoolt; 3) osaleda globaalsel ettevõtlusõppe ümarlaul; 4) külastada South Bank University (valitud 2016. aasta ettevõtlikuks ülikooliks) ja Leedsi University (valitud 2015. aasta ettevõtlikuks ülikooliks).	11	Partnerite esindajad
Õppereis	Õppereis Iisraeli ettevõtlusõppe praktikatega tutvumiseks	Tel Aviv ja Jeruusalemm, Iisrael	17.–22.11.2019	Õppereis toimus eesmärgiga tutvuda ettevõtlusõppe süsteemse rakendamisega ja inkubatsiooniprogrammiga Iisraeli koolides, saada ülevaade kontseptsioonist, rakendamise protsessist ja tulemustest.	10	Partnerite esindajad

Allikas: autori koostatud

Edu Tegu | **ETTEVÕTLUSÕPPE PROGRAMM**

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

Juhtpartnerid:

TARTU ÜLIKOOL

HARIDUS- JA NOORTEAMET

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Partnerid:

TALLINNA ÜLIKOOL

www.emu.ee
Eesti Maaülikool
Estonian University of Life Sciences

EESTI
ETTEVÕTLUSKÕRGGKOL
MAINOR

Estonian
Business
School
Tallinn | Helsinki

JA Eesti®
A Member of JA Worldwide

EESTI MUUSIKA-
JA TEATRIAKADEEMIA

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

RAHANDUSMINISTEERIUM

EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

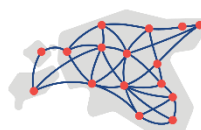

TÖÖANDJAD

teema / estonian service industry
association
teenusmajanduse koda

IDA-VIRU ETTEVÕTLUSKESKUS

MAAKONDLIKE
ARENDESKESKUSTE
VÕRGUSTIK